

**Reservation i kommunstyrelsen av borgarråden Axén Olin och Söderlund
samt Kristina Alvendal (alla m)**

Moderata samlingspartiets förslag till budget för år 2004

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	7
1. STOCKHOLM HAR GODA FÖRUTSÄTTNINGAR	8
1.1 Överskott i ekonomin	8
2. ETT FÖRLORAT ÅR	9
2.1 Tillväxtfientlighet	9
2.2 Nu Stannar Stockholm	10
2.3 Straffskatten	10
Utjämningsystemets effekter 2003 enligt SCB	11
Vad betalar varje Stockholmare till andra kommuner?	11
3. STOCKHOLMARNAS FÖRTJÄNAR BÄTTRE	12
3.1 Tillväxt, företagande och nya jobb	13
3.1.1 Simplex Stockholm	15
3.1.2 Arlanda och Bromma	15
3.3 Kunskap	16
3.3.1 Förskola	16
3.3.2 Skola	16
3.3.3 Institut för kvalitetsgranskning av Stockholms skolor	17
4. TRAFIK, BOSTÄDER OCH FRAMKOMLIGHET	18
4.1. Trafiksäkerhet och parkering	19
4.2 Bostäder	20
5. FRIHET	21
5.1 Egenmakt	21
5.2 Jobbgaranti	22
5.3 Valfrihet	22
5.4 Minskad byråkrati	23
6. ANSVAR	24
6.1 Valfrihet, trygghet och kvalitet i omsorgerna	25
6.2 Förnyelse av socialtjänsten	25
6.3 Det civila samhällets möjligheter	26
6.3.1 Initiativfond	27
6.4 En god stadsmiljö	27
6.5 En levande kultur- och fritidsstad	28

7. SKATTER OCH AVGIFTER	29
7.1 Begravningsavgift	29
7.2 Skattesats	29
KOMMUNFULLMÄKTIGE M.M.	31
Uppgifter	31
Budget 2004	32
Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen	32
Stadsledningskontoret	32
Rådet till skydd för Stockholms skönhet	34
Fristad för förföljda författare	34
IT i skolan	35
SIMPLEX STOCKHOLM – förenkla Stockholms regelverk	35
Demokratiarbete	35
Projekt inom stadsledningskontoret	38
Omstrukturering	39
2. Kommunfullmäktiges/kommunstyrelsens kansli	40
NÄRINGS- OCH INTEGRATIONS- OCH SALUHÄLSFÖRVALTNINGEN	42
Närings- och integrationsförvaltningen och Saluhälsförvaltningen	42
Nämndens uppgifter	42
Uppföljning av program till stöd för näringslivets utveckling	44
Utveckling av näringslivsperspektivet i stadens samtliga verksamheter	44
Arbetsmarknadsåtgärder	45
Ytterstadens förnyelse	46
Miljöcentrum	46
Kvalitet, upphandling och konkurrens	46
PERSONAL- OCH KVALITETSUTSKOTTET	48
Nämndens uppgifter	48
STOCKHOLMS STADSHUS AB	50
Bolagets uppgifter och allmänna inriktning	50
Dotterbolagen gemensamt	51
STOCKHOLM VISITORS BOARD AB	53
Bolagets mål och uppgifter	53
Ekonomiska mål	53
Utvecklingsdirektiv	53
Evenemang	53
S:T ERIK FÖRSÄKRING AB	54
Bolagets mål och uppgifter	54

MILJÖ- OCH STADSBYGGNADSNÄMNDEN:	55
MILJÖ- OCH STADSBYGGNADSKONTORET OCH UTREDNINGS- OCH STATISTIKKONTORET	55
Uppgifter	55
Mål för verksamheten	55
Ett attraktivare Stockholm	55
Planera för de nya stockholmarna	56
Fortsatt förnyelse av City	57
Ytterstadens förnyelse	57
Förenklad plan- och bygglovshantering	58
Organisations- och utvecklingsfrågor	58
Anpassning av bostäder	58
Myndighetsutövning inom miljöområdet	58
Nytt övergripande miljöprogram	59
Vattenprogrammet	59
Markföroreningar	59
Trafikmiljö	60
Livsmedel	60
PCB i inomhusluft	60
Agenda 21	61
Utrednings- och statistikkontoret (USK)	61
Uppgifter	61
GATU- OCH FASTIGHETSNÄMNDEN	63
Nämndens uppgifter	63
Mål för verksamheten	63
Trafik och infrastruktur	63
Gör det möjligt att parkera rätt	65
Investeringar	66
Stora investeringar krävs i infrastrukturen	66
Skapa förutsättningar för fler bostäder	68
Exploatering	68
En bred satsning på en bättre stadsmiljö	70
Nackareservatet	71
Försäljning av mark och byggnader	71
Stockholm som besöksstad	71
Underhåll av gator, broar, belysning m.m.	71
Organisation och ekonomistyrning	72
Gatu- och fastighetsnämnden, fastighetsförvaltningen	72
Uppgifter	72
Mål för verksamheten	72
Effektiv fastighetsförvaltning	73
Lokallots	73

Investeringar	73
BOSTADSBOLAGEN	75
Gemensamt för bolagen	75
AB SVENSKA BOSTÄDER	75
Bolagets mål och uppgifter	75
Utvecklingsdirektiv	76
AB FAMILJEBOSTÄDER	76
Bolagets mål och uppgifter	76
Utvecklingsdirektiv	76
AB STOCKHOLMSHEM	77
Bolagets mål och uppgifter	77
CENTRUM KOMPANIET I STOCKHOLM AB	78
Bolagets mål och uppgift	78
STOCKHOLMS STADS PARKERINGS AB	79
Bolagets mål och uppgifter	79
Utvecklingsdirektiv	79
STOCKHOLMS STADS BOSTADSFÖRMEDLING AB	80
Bolagets mål och uppgifter	80
Utvecklingsdirektiv	80
STOCKHOLMS HAMN AB	81
Bolagets mål och uppgifter	81
UTBILDNINGSNÄMNDEN	83
Utbildningsförvaltningen	83
Nämndens uppgifter	83
Förskola och skolbarnsomsorg	83
Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg	84
Grundskolan	85
Gymnasieskola	88
Vuxenutbildning	89
Barn med behov av särskilt stöd	90
Elever med invandrarbakgrund	90
Institut för kvalitetsgranskning av Stockholms skolor	90
SKOLFASTIGHETER I STOCKHOLM AB (SISAB)	92
Bolagets mål och uppgifter	92
Ekonomiska mål	92
Utvecklingsdirektiv	92
IDROTTS- OCH KULTURNÄMNDEN	93
IDROTTS- OCH KULTURFÖRVALTNINGEN SAMT STADSARKIVET	93

Idrottsverksamheten	93
Initiativfond för att stödja det enskilda engagemanget	93
Likabehandling av idrottsutövande	93
Entréavgifter, planhyror och öppethållande	94
Stora underhållsbehov vid idrottsanläggningarna	94
Tillgänglighet för funktionshindrade	94
Investeringar	94
Utveckling av idrottsplatser	94
Kulturverksamheten	95
Mål för verksamheten	95
Biblioteksverksamheter	96
Prioritera barn och unga	96
Kulturstödet	97
Kvalitetsupphandling	97
Övrigt	98
STADSMUSEET	98
Kommittén för Stockholmsforskning	98
Stadsarkivet	98
STOCKHOLMS STADSTEATER AB	100
Bolagets mål och uppgifter	100
Utvecklingsdirektiv	100
STOCKHOLM GLOBE ARENA FASTIGHETER AB	101
Bolagets mål och uppgifter	101
Utvecklingsdirektiv	101
SOCIALNÄMNDEN	102
Nämndens uppgifter	102
Satsning på de psykiskt funktionshindrade	103
Samverkan med landstinget	103
Minskat bidragsberoende	104
Brotts- och drogförebyggande arbete	105
HVB	106
Bekämpa våldet mot kvinnor	106
Handlingsplan mot prostitution	106
Ideella organisationer	106
Hemlöshet	107
Stiftelsen Hotellhem	107
EU-frågor	107
Omsorg om funktionshindrade	107
Trygghet	108
Inflytande	108
Individualisering	109
Avgiftssystem	110
Resursfördelning	110

SOCIALA DISTRIKTSNÄMNDER	111
Nämndernas uppgifter	111
Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri	111
Samverkan med landstinget	112
Försörjningsstöd/socialbidrag	113
Minskat bidragsberoende	113
ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN	115
Nämndens uppgifter	115
Mål för verksamheten	115
ÄLDRENÄMNDEN	116
Nämndens uppgifter	116
Trygghet	117
Inflytande	118
Individualisering	119
RENHÅLLNINGSNÄMNDEN	123
Nämndens uppgifter	123
Mål för verksamheten	123
Fastighetsnära källsortering	123
BRAND- OCH RÄDDNINGSNÄMNDEN	125
Nämndens uppgifter	125
Mål för verksamheten	125
Säkerhet och trygghet	125
Krisledningsnämnd	125
Ny lagstiftning	126
Utbildningssatsning	126
Regionalt samarbete	126
KYRKOGÅRDSNÄMNDEN	128
Nämndens uppgifter	128
Mål för verksamheten	128
BILAGA 1 - EN POLITIK FÖR ÖKAT BOSTADSBYGGANDE	129
SPECIFIKATION AV EKONOMISKA FÖRÄNDRINGAR	131

INLEDNING

Stockholm borde vara Sveriges ekonomiska motor. När moderaterna styrde staden hade Stockholm hög tillväxt, innovativa företag och ett nyföretagande som var väsentligt högre än i övriga landet. Men vänstermajoriteten har sett till att det gångna året ur ett tillväxtperspektiv blivit ett förlorat år. Den socialdemokratiska avsaknaden av visioner och ledarskap kombinerat med skatte- och avgiftschocken har lett till att tillväxten helt stannat upp, varslen fördubblats och konkurserna ökat dramatiskt. Införandet av biltullar, återinförande av P-terror och chockhöjda kommunala avgifter för företagen lär inte förbättra den usla ekonomiska utvecklingen. Stockholmsarna förtjänar bättre.

Prognosen för Stockholms ekonomi 2004 är kärv. Skattebasen växer inte som tidigare och det socialdemokratiska så kallade skatteutjämningsystemet stjäl alltmera av stockholmarnas skattepengar. Den kraftigt sjunkande tillväxten och det ökande antalet konkurser och varsel gör att staden måste prioritera två områden de närmaste åren. Om Stockholm ska återta sin tätposition som svensk ekonomis tillväxtmotor måste staden prioritera tillväxtpolitik och utbildningsfrågor. Ska staden kunna fortsätta att ge en bra omsorg, inte minst till alla dem som är i störst behov av hjälp i vår stad måste vi satsa på utbildning, ökat företagande och minskat bidragsberoende.

De goda förutsättningarna får inte motarbetas med krångliga regler för företagande, höga skatter och ett skatteutjämningsystem som 2004 tar motsvarande över 15% eller drygt 3 kronor av kommunalskatten. För att i framtiden kunna garantera en bra kommunal service krävs att vi satsar på utbildning, företagande och arbete. I Stockholm som i Sverige. Ett införande av euron som valuta är en viktig åtgärd för att få i gång tillväxten i hela Sverige.

För att förbättra förutsättningarna för tillväxt och företagande föreslår moderaterna att staden tillsätter en lokal regelförenklingskommission SIMPLEX STOCKHOLM. Staden skall omedelbart bjuda in företrädare för det lokala näringslivet till ett arbete för att steg för steg avskaffa krånglet och minska byråkratin. Målsättningen är att göra Stockholm till den kommun i landet där det är enklast att starta och driva företag.

Vi vill utöka satsningen på besöksnäringen, rensa upp i stadens regelverk och byråkrati, lyfta in näringslivsperspektivet i alla kommunala beslut och vi avvisar bestämt förslag om biltullar, chockhöjningar av parkeringsavgifter och andra tillväxtfientliga idéer från vänstermajoriteten. Vi moderater har tidigare sanerat Stockholms stads ekonomi, nu är det dags att även sanera den kommunala byråkratin. Stadsdelsnämnderna bör avskaffas och sammanslagningar av centrala nämnder bör ske. Genom att spara på byråkrati kan vi prioritera verksamheter.

Att tillhandahålla en bra utbildning är kanske den enskilt viktigaste insats staden kan göra för att på längre sikt stimulera tillväxten i Stockholm. Moderaterna gör därför en särskild satsning för att öka kvaliteten på skolorna. Vi föreslår ett särskilt oberoende kvalitetsinstitut som noga följer upp varje skolas resultat

oavsett om skolan är kommunal eller fristående. Tidigare har moderaterna infört kvalitetspriset inom staden och nu går vi ett ytterligare steg inom skolans område för att öka kvaliteten i utbildningen och underlätta för föräldrar och elever att välja skola.

Det kommer att krävas hårt arbete för att återta Stockholms position som Sveriges ledande tillväxtkommun. Vi moderater har den energi och det ledarskap som krävs för att vi ska nå resultat.

1. STOCKHOLM HAR GODA FÖRUTSÄTTNINGAR

Utvecklingen i Stockholm 1998-2002 var fantastisk. Stockholmnarnas möjlighet att välja förskola, skola och äldreomsorg ökade. Valfriheten inom de gemensamt finansierade områdena tas idag av många för självklar. Bidragsberoendet är efter ett idogt arbete av den borgerliga majoriteten rekordlångt. Allt fler försörjer sig genom eget arbete. Vi lämnade över en rekordstark ekonomi, med ett överskott på mer än 2 miljarder 2002.

1.1 Överskott i ekonomin

Stockholms ekonomi har sanerats, staden har i dag nettofordringar istället för skulder. Stadens kreditvärdighet har av institutet Moody's uppgraderats vid flera tillfällen sedan 1998 och är nu på näst högsta nivån. Den skattehöjning som vänstermajoriteten genomfört är helt onödig. Det är en dogmatisk socialistisk skattehöjning.

Stockholm är Sveriges motor. Med hög tillväxt, innovativa företag och ett nyföretagande som är väsentligt högre än i övriga landet, är Stockholms framgångar också Sveriges. Det är här som de nya idéerna givits förutsättningar att prövas och utvecklas. Detta har satt sina spår i stadens utveckling.

Stadens nettoskulder vid den förra mandatperiodens början 1998 omfattade 37 miljarder kronor. Dessa är nu lösta och betalda. Socialbidragsberoendet har minskat med nära 50 procent, ytterligare 20 000 människor kan nu försörja sig. Arbetslösheten har minskat med 40 procent. Inte på 25 år har bostadsbyggandet varit så omfattande som 2002.

Tre miljarder kronor extra satsades på de prioriterade områdena skola, äldreomsorg och handikappomsorg under den förra mandatperioden. Det är en historisk satsning som visade att det är fullt möjligt att sänka skatten rejält, lägga nya pengar inom prioriterad kärnverksamhet och ändå nå ett stort överskott i finanserna. Den politik som den borgerliga majoriteten konsekvent genomförde skapade förutsättningar för en ökad tillväxt.

Förutsättningarna för att bedriva en fortsatt god politik med satsningar på skolan, på äldreomsorgen och på omsorgen om de funktionshindrade är synnerligen goda i Stockholm. För att sådana satsningar skall kunna genomföras krävs dock att man även satsar på ökad frihet och ökat företagande.

2. ETT FÖRLORAT ÅR

Det innevarande budgetåret är i stort ett förlorat år för Stockholm. Skattehöjningar, planer på att införa trängselavgifter, ett återinförande av parkeringstermorn, ökat krångel för företagande, en påbörjad tillbakapressning av valfriheten, ett tillväxtfientligt nytt miljöprogram, avbrutna upphandlingar, stoppade utbildningar av hyresrätter för att nämna några exempel. Listan över för stockholmarna dåliga beslut och inriktningar kan göras lång. Alltför lång.

Mycket oroande är också de signaler som nu kommer om stora underskott i stadsdelsnämnderna och socialbidragskostnader som befaras öka. Detta gör att vänstermajoritetens budget för 2004 riskerar bli felaktig redan 6 månader innan den förväntas träda i kraft.

2.1 Tillväxtfientlighet

Socialdemokraterna, vänsterpartiet och miljöpartiet har höjt skatten, 50 öre i Stockholms stad och med 1 krona och 30 öre i Stockholms läns landsting. Stockholmare får en skattehöjning på 1:80 per intjänad hundralapp. Detta från ett utgångsläge där man redan från början betalar världens högsta skatter. Det är inte bara kommunalskatterna som höjs, elskatten höjs och fastighetsskatten förväntas fortsätta höjas.

Larmrapporter har presenterats som visar att skattechocken bara i Stockholmsregionen leder till en skattesmäll på 5,4 miljarder i minskade inkomster för hushållen. För att få en uppfattning om siffrans storlek kan nämnas att den totala omsättningen för Gallerian 2001 var 850 miljoner. Köpkraftsminskningen i och med skattechocken motsvarar alltså 6 gånger hela Gallerians omsättning.

Skattechocken leder till att företag slås ut och därmed till att arbetslösheten ökar i Stockholm. Den goda ekonomi Stockholm haft, som gjort det möjligt att satsa på prioriterade områden, som exempelvis att minska hemlösheten, hotas när tillväxten och därmed stadens skatteinkomster minskar.

Både Riksbanken och Konjunkturinstitutet skrev i oktober 2002 ner sina tillväxtprognoser. Riksbanken skriver att "Hushållens inkomster och därmed konsumtion väntas hållas tillbaka av kommunala skattehöjningar." På ren svenska betyder det att skattehöjningarna gör att människor får mindre pengar kvar i plånboken att handla för. Skattechocken innebär också att efterfrågan sjunker. Hushållen reagerade direkt på socialdemokraternas maktövertagande i staden. I oktober förra året sjönk hushållens inköpsplaner till den lägsta nivån för året, enligt KI:s barometer. Minskad efterfrågan kommer slå i dag hårt mot småföretagare inom handels- och servicesektorn i Stockholm.

Vi kan läsa i tidningarna att arbetslösheten nu ökar och det från början tuffa ekonomiska läget förvärras ytterligare av digra skattehöjningar. Enligt många bedömare kommer skattehöjningarna leda till färre nya jobb inom den privata sektorn. Riksbanken varnar för att det högre skattetrycket kommer att påverka arbetsmarknaden negativt. Det blir helt enkelt svårare att få ett jobb när skatten chockhöjs på det sätt som socialdemokraterna gjort.

Högre skatter leder till färre jobb, vilket i sin tur leder till färre skattebetalare. Uträkningar visar att varje arbetslös som kommer i arbete förstärker samhälls-ekonomin med minst 600 kr per dag (SN-rapporten En halv miljon nya skattebetalare, april 2002). Under den borgerliga ledningen satsade staden på att få människor att gå från bidrag till arbete. Med fler skattebetalare kan skatten vara lägre för var och en. Nu väljer socialdemokraterna att driva människor tillbaka in i bidragsberoende. Effekten är att skattebetalarna blir färre.

2.2 Nu Stannar Stockholm

De som vill lösa Stockholms eftersatta infrastruktur med biltullar i stället för nödvändiga infrastruktursatsningar väljer att bygga murar runt innerstaden och mellan regionens norra och södra delar. De som bor på ”fel” sida av staden tvingas betala för att nå sitt arbete.

Syftet med biltullar är att tvinga dem med lägst betalningsförmåga att låta bilen stå. Barnfamiljer och skiftarbetande med störst behov av bilen kommer att tvingas ställa bilen för att andra skall slippa köerna, vilket är vad som hänt i ex. London. Vi kan aldrig acceptera en sådan utveckling. Vi säger bestämt nej till biltullar i alla dess former. Vi stockholmare betalar redan avgifter i form av olika skatter till staten för att den ska finansiera väginvesteringar. Att införa biltullar är ett svek mot invånarna.

Den politik som den nuvarande majoriteten bedriver gentemot bilägare är högst uppseendeveckande. Inte nog med att de försöker straffa ut de som pendlar in till staden med biltullar, utan dessutom skall bilägare som bor i staden tvingas betala en fördubblad avgift för boendeparkering. Vänstermajoriteten bedriver en politik som riskerar resultera i att Stockholm stannar. Kostnaden före bilinnehav i Stockholm riskerar enligt uppgifter (DN 11/5-03) att öka med 1000 kronor i månaden till vänstermajoritetens bilfientliga politik.

Det måste skapas betydligt fler parkeringsplatser. Stadens parkeringsgarage skulle på kvällar och nätter kunna utnyttjas för boendeparkering för att skapa fler parkeringsplatser.

2.3 Straffskatten

1993 infördes ett statsbidrags- och utjämningsystem i Sverige. Syftet med systemet var att garantera alla kommuner samma skattekraft, vilket skulle finansieras genom avskaffandet av ett flertal specialdestinerade statsbidrag. Under 1990-talet utvecklades systemet ett antal gånger och 1996 infördes en inkomst-utjämningsdel i systemet vars syfte var att eliminera skillnader i skatteintäkter för Sveriges olika kommuner.

Uppgiften att tillse att samtliga invånare i Sverige ges möjlighet till en bra kunskapsintensiv skola och en god omsorg är ett statligt ansvar. Det är staten som skall syssla med regionalpolitik, inte kommunerna.

Uljämningssystemets effekter 2003 enligt SCB

	Inkomstutjämning	Kostnadsutjämning	Justeringar och tillägg	Total straffskatt
Stockholms läns kommuner	-11 145 360 374	310 444 822	444 112 045	-10 390 803 507
SLL	-5 921 417 600	-370 088 600	912 268 399	-5 379 237 801
Stockholms stad	-5 610 985 830	1 112 333 364	244 318 788	-4 254 333 678

Vad betalar varje Stockholmare till andra kommuner?**Effekten för Stockholms stad**

Effekten av kostnads- och inkomstutjämning 2003:

- 5 607 kr per invånare

Effekten för Stockholms läns landsting

Effekten av kostnads- och inkomstutjämning 2003:

-2 907 kr per invånare

Effekten för Stockholmaren via stad och landsting

Effekten av kostnads- och inkomstutjämning 2003 för Stockholms stads invånare :

-8 514 kr per invånare

Uljämningsbeloppen är stora. Invånarna i Stockholms stad betalar i år via kommunal- och landstingsskatten drygt 6,4 miljarder till andra delar av landet.

Skattemässigt motsvarar detta i Stockholms stads fall mer än 15% av stadens skatteintäkter mer exakt 3:03 av de 18:08 per intjänad hundralapp som Stockholmaren betalar i kommunalskatt.

Hade inte Straffskatten existerat hade således skatten kunnat sänkas med 3 kronor i Stockholms stad. Detta utan att verksamheterna hade fått mindre pengar, det troliga hade snarare varit att de olika kommunala verksamheterna hade fått mer pengar på sikt då en sänkt skatt ger en ökad tillväxt och därmed en ökad skattebas vilket i sin tur leder till ökade skatteintäkter för kommunen.

Straffskatten = En möjlig skattesänkning på 3 kronor

Hur mycket kommunal verksamhet skulle man då kunna få för pengarna? En hel del. De 4,25 miljarder som Stockholms stad i år betalar till andra kommuner motsvarar ungefär kostnaderna för hela utbildningsnämndens verksamhet i Stockholm under ett år, det vill säga kostnaderna för alla gymnasieskolor i

Stockholm. (Utbildningsnämndens budget är på 4,29 miljarder enligt Budget för Stockholms stad 2003)

Straffskatten = Gymnasieskolorna i Stockholm under ett år

Omräknat i antal lärare skulle de pengar som i dag går åt att betala straffskatten kunna användas till att rekrytera 8 500 lärare (lön + sociala avgifter ca 500 000 kronor per år)

Straffskatten = 8 500 extra lärare i Stockholm

Siffrorna ovan talar sitt tydliga språk. Situationen med denna straffbeskattning är ohållbar och det orimliga systemet accelererar. Sakta men säkert tvingas kommunen eller landstinget att antingen höja skatten eller skära i den egna verksamheten. Inte för att skattepengarna som invånarna betalar inte skulle räcka, utan för att pengarna inte stannar i kommunen i stället skickas i väg till andra delar av landet. Detta är ett orättvist system.

Vi moderater kräver inte att Stockholm skall behandlas bättre än någon annan del av landet, vi kräver en rättvis behandling. Stockholmsregionens invånare betalar redan idag en större del av statens inkomster än delen av folkmängden. Det är i sig inget problem. De pengarna kan staten disponera till att ge bidrag till andra delar av Sverige. Men vi kräver att de pengar som tas upp i skatt för att finansiera kommunal verksamhet i Stockholm också stannar i Stockholm. Allt annat är faktiskt orimligt. Invånarna i Stockholm väljer sina lokalpolitiker för att de skall sköta kommunen eller landstinget, inte för att de skall ta ut skatter som sedan skickas i väg till resten av landet. Sett utifrån den kommunala beskattningsrättens grunder är straffskatten också konstitutionellt tveksam.

Saker skall kallas vid sitt rätta namn. Nästa år tar regeringen genom utjämningsystemet 4 446 miljoner från Stockholms stad. Prognosen för 2005 är 4 796 miljoner, 2006 5 236 miljoner. Detta är inget annat än en straffskatt på Stockholmare. Stockholms stad måste uppvakta statsmakten för att få till en förändring av skatteutjämningsystemet i syfte att lyfta det regionalpolitiska ansvaret dit det hör hemma, till staten.

För att finansiera denna ”Perssonplundring” åläggs samtliga verksamheter ett byråkratrationaliseringsbeting om 1,5%. Byråkratrationaliseringen skall ske genom minskad central byråkrati och administration samt minskade lokalkostnader. Syftet med byråkratrationaliseringen är att skapa utrymme åt framtida satsningar på kommunens kärnområden.

3. STOCKHOLMARNAS FÖRTJÄNAR BÄTTRE

Den kommunala verksamheten skall fungera som en hjälpende hand för Stockholms invånare. En hand som finns där och kan ge stöd när det behövs, men som i övrigt inte styr eller reglerar stockholmarnas liv.

Stockholms stad skall stå som garant för viktiga samhällsfunktioner, men dessa funktioner måste inte utföras i egen regi. Skattefinansieringen av en god omsorg och en bra utbildning skall kombineras med rätt för alla som vill och kan

att driva omsorg och utbildning. Staden skall inte styra hur invånarna skall bo eller vilken pedagogisk inriktning deras förskola skall ha.

En god politik är en politik som i högre grad låter stockholmarna själva besluta över sina egna liv. Att minska politikens omfattning handlar om att öka människors frihet. Med ökad frihet kommer också ett ökat ansvar ett ansvar som alla stockholmarna i grunden kan och vill ta. Vår politik handlar om att flytta makten närmare stockholmarna. Det är en viktig demokratifråga. Verkligen decentralisering handlar inte om att flytta makt från en central nämnd till en stadsdelsnämnd, utan om att flytta makten över vardagen från de politiska sammanträdesrummen till människors kök eller vardagsrum.

Stadsdelsnämnderna skall avskaffas och stadens flora av beslutande nämnder och styrelser ses över med målsättningen att allt som kan beslutas lika bra eller bättre av enskilda invånare också skall beslutas av dem - inte av de politiska församlingarna. All verksamhet utom myndighetsutövning och strategiska ledningsfunktioner skall upphandlas i konkurrens.

Vår grundläggande kritik av stadens nuvarande demokratiarbete är att vänsterns syn på fördjupad demokrati handlar om ge politiker mer inflytande på medborgarnas bekostnad. I demokratiberedningens direktiv återfinns ingenting om att ge medborgarna mer makt över sin vardag eller att minska politikernas makt. Tvärtom förordar vänstermajoriteten att ”uppgifter förs ut till stadsdelsnämnderna för att därigenom öka det demokratiska inflytandet.”

Denna demokratisyn, att graden av demokrati skulle avgöras av mängden uppgifter för stadsdelsnämnderna, är helt främmande för oss moderater. Vi vill i stället långsiktigt fördjupa demokratin genom att ge tillbaka inflytande till de enskilda medborgarna, bl a genom att systematiskt sänka kommunalskatten. Vi vill också vidareutveckla valfrihetssystemen, så att medborgarna får inflytande över staden verksamheter genom det fria valet av skola, barnomsorg, äldre- och handikappomsorg. Valfrihet för den enskilde i den skattefinansierade välfärden är en viktig demokratifråga. Sedan är det självklart att den verksamhet som måste skötas med avgörande inflytande av politiker skall präglas av kvalitet, effektivitet, öppenhet, insyn samt ordning och reda.

Stockholms stad skall vara en attraktiv och modern arbetsgivare för såväl dagens som morgondagens medarbetare. Den professionella kompetensen skall stödjas och utvecklas i staden. En ökad etnisk mångfald skall eftersträvas i stadens verksamheter. Sjukfrånvaron skall minska i staden.

3.1 Tillväxt, företagande och nya jobb

Det behövs en rejäl satsning på företagande och nya jobb, i Stockholm såväl som i Sverige. Sverige har under alltför många år halkat efter resten av världen mätt i ekonomisk tillväxt. Tillväxten har varit god i Stockholm de senaste fyra åren. Under den borgerliga majoriteten näst intill halverades arbetslösheten och bidragsberoendet.

Nu får Sverige och inte minst Stockholm en mindre gynnsam utveckling bland annat på grund av skattechocken om 1,80. För att minimera skadorna är det av största vikt att underhålla och underlätta för de tillväxtskapande mekanismer som finns. Det är endast genom företagande och nya jobb som en varaktig tillväxt och därigenom en varaktig välfärd kan skapas.

En positiva företagandeutvecklingen fortsätter att kapacitetsproblemen löses. Ett sådant är bostadsbristen. För att företag skall kunna etablera sig och växa i regionen krävs att de anställda har bostäder. En annan fråga är de allt större trängselproblem som finns i transportnätet. Framkomligheten och transportförsörjningen måste förbättras i takt med att regionen växer. Beslut skall fattas om byggande av såväl Österleden som Förbifart Stockholm. Förslaget att införa Biltullar i praktiken en ny skatt, som främst skulle drabba de med låga inkomster avvisas. Biltullar skall inte införas.

Stockholms ställning som entreprenörshuvudstad måste stärkas bland annat genom en satsning på entreprenörskap i skolan. Vi vill erbjuda samtliga skolelever kunskaper i företagande.

Stadens verksamheter skall vara kostnadseffektiva och präglas av en sund ekonomi för såväl dagens skattebetalare som för kommande generationer. Respekt för och omsorg om skattebetalarnas pengar ställer krav dels på budgethållning, dels på en effektiv användning av resurserna. Förutsättningar skall skapas för en sänkt utdebitering, i ett första steg 2004 med 65 öre.

Vi vill stärka Stockholms ställning som besöks- och konferensstad genom fortsätta satsning för att underlätta för hotell och besöksnäringen samt genom marknadsföringen av Stockholm. Extra resurser skall tillföras under 2004.

Stadens service måste präglas av en korrekt, snabb och enkel handläggning samt av god tillgänglighet och ett gott bemötande. Därför vill vi införa punktlighetsmål och göra en satsning för att minska stadens byråkrati. Vi vill därför successivt sälja eller på annat sätt avveckla de affärsdrivande kommunala bolagen. Kommunala bolag äventyrar skattemedel och snedvrider konkurrensen.

Vi vill öka och utveckla valfriheten och mångfalden inom förskola, skola, äldreomsorg och omsorgen om de funktionshindrade. En mångfald av aktörer inom dessa områden utgör en god grund för en sund konkurrens som ger de bästa förutsättningarna för dessa verksamheter - bra skolor som förmedlar kunskap och äldreboende som ger äldre människor en trygg och värdig omsorg.

Valfrihet och en mångfald av aktörer ger fler arbetsgivare. Det medför att olika arbeten inom dessa branscher blir mer attraktiva och möjligheter skapas för bättre arbetsvillkor och högre löner för duktiga medarbetare. Detta är av stor vikt då flera av yrkena inom dessa branscher idag ofta omtalas just på grund av svårigheten att locka ny personal, inte minst unga människor, samt de låga löner som är utmärkande för den kvinnodominerade offentliga sektorn.

Stadens anställda är en nyckelgrupp som kan skapa förutsättningar för nya alternativ. Därför måste stadens nämnder och förvaltningar uppmuntra och stödja anställda som vill ta över kommunala verksamheter i egen regi. Vi vill rikta särskild uppmärksamhet under kommande år mot medarbetarna inom förskolor, skolor och hemtjänst som önskar avknoppa sin verksamhet. Därför inrättas ett avknoppningskansli som ges i uppgift att hjälpa de entreprenörer som önskar knoppa av verksamhet.

Informationsteknologin måste också användas för att fördjupa demokratin. Medborgarna skall stå i centrum och kontakterna med den kommunala verksamheten underlättas, bland annat genom en utvecklad användning av kommunal service via nätet.

Stockholm konkurrerar idag inte i första hand med andra svenska regioner utan med tillväxtområden utanför Sveriges gränser. För att Stockholm skall klara konkurrensen med andra framstående städer i Europa måste stadens kvaliteter som etablerings- och besöksort göras mer kända. Vi vill därför fortsätta och intensifiera satsningen på marknadsföringen av Stockholm som besöks-, kongress- och etableringsort både i Sverige och utomlands. Arbetet för att i Stockholm etablera ett europeiskt IT-institut med stöd från EU ska fortsätta. Stockholms och stockholmsregionens ställning som tillväxtområde inom biotekniken skall utvecklas.

3.1.1 Simplex Stockholm

Läget för Stockholms näringsliv är oerhört kärt till följd av socialdemokraternas skattechock, höjda avgifter och krångligare regler. I Stockholm finns det tusentals sidor med regler och bestämmelser som påverkar det lokala näringslivets villkor. För att förbättra förutsättningarna för tillväxt och företagande föreslår moderaterna att staden tillsätter en lokal regelförenklingskommission SIMPLEX STOCKHOLM.

Staden bjuder omedelbart företrädare för det lokala näringslivet till ett arbete för att steg för steg avskaffa krånglet och minska byråkratin. Kommission får uppdraget att se över alla regler som påverkar näringslivets och inte minst småföretagens villkor som Stockholms stad kan ändra på själva. Målsättningen är att göra Stockholm till den kommun i landet där det är enklast att starta och driva företag.

3.1.2 Arlanda och Bromma

I Stockholms konkurrenssituation spelar affärsflyget en central roll. Bromma som en citynära flygplats gör att avstånden minskar och är viktigt för att Stockholm skall vara attraktivt som etableringsort för företag. För att möjliggöra satsningar på närmiljön för de boende i närheten av flygplatsen är det avgörande att staden deklarerar en långsiktig plan att ha kvar Bromma flygplats även efter 2011. Därutöver måste Arlanda byggas ut ytterligare och kommunikationerna mellan södra Stockholm och Arlanda stärkas. Detta kan exempelvis ske genom en förlängning av Arlanda express.

3.3 Kunskap

Om Stockholm åter ska bli Sveriges främsta tillväxtmotor måste staden ha Sveriges bästa skolor. Ett utbildningssystem med god kvalitet är en förutsättning för tillväxt och nya jobb.

Det är eleven och föräldrarna som skall välja förskola och skola. Det är de som är bäst skickade att välja utifrån just deras erfarenheter och intressen. Det offentligas uppgift är att se till att det finns utförare med god kvalitet och att gemensamt lösa finansieringen.

De pengssystem som finns inom förskola och skola behöver utvecklas för att ge mer inflytande och ansvar till de kommunala verksamheterna, men också för att jämförbara villkor skall råda mellan fristående och kommunala verksamheter. Även kommunala skolor bör få hela skolschablonen och själva ta ansvar för alla sina kostnader inklusive lokalkostnader och kostnader för administration. De uppgifter som framkommit under våren 2003 att betydande delar av resurserna som KF avsatt för förskola och skola inte används till detta pekar på behovet av en förändring.

3.3.1 Förskola

För de kommunala förskolorna införs år 2004 en förskolepeng enligt samma modell som skolans. Vi vill även här gå vidare och ge hela förskoleschablonen direkt till förskolorna och på så vis skapa likvärdiga villkor mellan kommunala och fristående förskolor. Utöver schablonen skall det även fortsättningsvis finnas pengssystem för Svenska2 och modersmålsundervisning. När det gäller barn med särskilda behov skall kommunala skolor på samma sätt som friskolorna få ansöka om medel från en central pott.

Verklig valfrihet kräver också att vi ger föräldrar och elever bättre redskap för att kunna välja förskola och skola. Det handlar om samlad information om det utbud av förskolor respektive skolor som finns i samband med att det är dags att börja förskola och skola.

3.3.2 Skola

Skolans absolut viktigaste uppgift är att se till att alla elever som lämnar grundskolan har godkända betyg i basämnena. Eleverna måste få betyg betydligt tidigare än idag. I väntan på att detta kan genomföras är det av största vikt att alla elever och deras föräldrar ska erbjudas skriftliga omdömen kring elevens kunskapsutveckling från första klass.

Skolan skall i större utsträckning leva upp till idéerna kring en mer individualiserad undervisning. Intagning till grundskolan både vid höst- och vårterminens början anpassas i större utsträckning undervisningen efter den enskilda eleven och dennes förutsättningar.

En bra och modern skola med kunskaperna i centrum kräver också att det råder lugn och ro i klassrummen och att det är en trygg miljö i skolan i övrigt, på skolgården, i matsalen. En stökig miljö försämrar elevernas trivsel och försvårar en effektiv kunskapsinhämtning. Mobbning ska motarbetas aktivt. Omsorgen om barnen måste gå före omsorgen om den egna skolans rykte. Polisanmälan ska alltid ske när barn mobbas eller misshandlas.

Inom gymnasieskolan infördes valfrihet 1999; betygen i stället för bostadsorten bestämmer nu möjligheterna att få en eftersökt utbildningsplats. Uppföljningar visar att närmare 40 procent av eleverna på stadens innerstadsskolor kommer från grundskolor utanför innerstaden.

Valfriheten ger även förutsättningar att bryta segregationen som idag i stor utsträckning har sin grund i det segregerade boendet. Betygsintagning eller intagningsprov är det bästa sättet att få en mer integrerad gymnasieskola. Den renodlade betygsintagningen är också det i särklass mest uppskattade intagningssystemet av eleverna själva.

Kommunala och fristående gymnasieskolor skall kunna verka på likvärdiga villkor. En gymnasieschablon som är lika för fristående skolor och utbildningsnämnden fastställs av kommunfullmäktige. Skolorna skall därutöver kunna ansöka om medel för elever med särskilda behov.

Arbete pågår för att införa en gemensam gymnasierregion i Stockholms län. Det syftar till att skapa valfrihet över kommungränserna. Stockholms län är en region där människor bor, arbetar och studerar över kommungränserna. Kundval skall gälla även inom den kommunala vuxenutbildningen.

3.3.3 Institut för kvalitetsgranskning av Stockholms skolor

Den ökade valfriheten på skolområdet har medfört större behov av att föräldrar och elever får tillgång till information inför valet av skola. Därför vill vi inrätta ett organ som kontinuerligt genomför en oberoende analys av varje skolas resultat, hur den lever upp till de offentliga mål som riksdagen satt upp, hur den lever upp till de egna målen, hur resurserna används, vilken förmåga skolan har att höja varje individs kunskapsnivå och hur skolan fungerar som arbetsplats.

Genom en oberoende kvalitetsutvärdering ges föräldrar och elever bättre underlag för att kunna välja skola. En oberoende analys kan också vara en god hjälp för skolans ledning och huvudman i arbetet med att utveckla och förbättra kvaliteten skolan som arbetsplats. Den skulle dessutom ge viktig information till skattebetalarna om hur olika skolor använder skattemedlen och lyfta fram goda exempel på effektiv resursanvändning.

Institutet ska stimulera till utveckling, inte till normalisering. En årlig rapport bör utarbetas som analyserar styrkorna, utmaningarna och de hot som varje utvärderad skola står inför. Resultaten och rapporterna ska vara lätt tillgängliga för alla på Internet.

4. TRAFIK, BOSTÄDER OCH FRAMKOMLIGHET

Framkomligheten i regionen måste förbättras. Varje morgon slingrar sig köerna långa på Stockholms infartsleder. Överfulla pendeltåg rullar in på Stockholms central. På Stockholms innerstadsgator är trafiken intensiv. Detta är resultatet av 35 år utan nya nordsydliga vägar på grund av regeringens ovilja att finansiera vägutbyggnad i Stockholmsregionen. Detta samtidigt som regionen har vuxit med 300 000 invånare och antalet bilar ökat med 50 procent.

Skall vi klara av få bygga de vägar och spår som krävs för att klara Stockholms tillväxt måste staden visa stor tydlighet i dessa frågor. Tydlighet när vi slåss för regionens rättmätiga andel mot en stockholmsfientlig regering. Tydlighet mot tillväxtfientliga opinioner. Nya vägar och en god miljö skall inte behöva ställas mot varandra. Avlastande kringfartsleder ökar framkomligheten för trafiken samtidigt som miljön och trafiksäkerheten blir bättre i innerstaden. Därutöver stärks integrationen mellan regionens olika delar.

Stockholmarna betalar dagligen priset för den undermåliga genom en dryg arbetsvecka (47 timmar) längre arbetsresor per år än svensken i genomsnitt. Dessutom betalar stockholmarna cirka 9 miljarder årligen i olika bilskatter. För regionens företag är kostnaden för köerna 3,7 miljarder kronor per år, vilket motsvarar 4 500 kronor per stockholmare och år. Förutom kostnaderna så äventyras dessutom trafiksäkerheten i innerstaden och stadsmiljön och boendemiljön försämrats av all trafik som tvingas in till stadens centrala delar.

Det pågår nu äntligen en rad viktiga infrastrukturprojekt i staden. Södra länken och nya Årstabron byggs och beräknas stå klara 2004/05. Tranebergsbron renoveras och breddas. Tvärbanan förlängs. Stomlinjenätet för bussar har också startat sina tre första linjer under den gångna mandatperioden och den fjärde linjen är på gång. Landstinget har nu planer på att utöka kollektivtrafiken till sjöss. Vi ställer oss givetvis positiv till dessa planer och staden bör kunna bidra med erforderliga bryggor.

Dessa projekt är viktiga men räcker inte på långa vägar för att vi skall klara dagens och morgondagens behov. Den infrastruktur vi planerar för idag måste klara det behov som Stockholm har om 10-20 år, då vi vuxit med ytterligare 100 000-tals stockholmare. För att vi skall få de nationella medel som krävs måste vi även vara mycket tydliga över våra behov.

Pendeltågstunneln genom centrala Stockholm måste byggas. Denna spårsatsning möjliggör både nya spårvagnslinjer och tätare och driftsäkrare trafikering på de befintliga spåren. Därutöver skapas fler bytespunkter och mindre trängsel på perronger. I avvaktan på att den nya pendeltågstunneln står klar måste södra infarten till Stockholms central byggas om, vilket innebär en ökning av kapaciteten från 24 till 28 tåg per timme.

Tvärbanans utbyggnad måste fortsätta. I Sydväst måste tvärbanan förlängas från Hammarby Sjöstad till Slussen. I Nordväst måste tvärbanan förlängas från Alvik till Kista och Stockholm Nord via Bromma flygplats och Rinkeby. Den

uppgörelse som (s) träffat med Sundbybergs kommun om att Tvärbanan inte ska passera Rinkeby är djupt olycklig och måste rivas upp.

Förbifart Stockholm måste byggas för att förstärka förbindelsen mellan regionens norra och södra delar samt leda E4 i nordsydlig riktning utanför Stockholms innerstad. Vi säger därmed nej till såväl ålstensalternativet som Brommagrenen.

*Ring*en måste slutas genom såväl Norra länken som *Österleden*. *Österleden* är det vägprojekt som innebär kraftigast avlastning av trafiken från innerstaden. Därutöver behövs *Österleden* för att möta den kraftiga tillväxten i Nacka-Värmdö området.

E 18:s planerade nya dragning mellan Hjulsta och Kymplinglänken måste byggas. Genom nya *E 18* möjliggörs ny bebyggelse i Järfälla, Sundbyberg och Solna samtidigt som vägförbindelserna till Kista förbättras. Därutöver förbättras trafiksäkerheten på en av landets hårdast olycksdrabbade vägsträckor.

Kapaciteten på *Klarastrandsleden* måste ökas. I ett första skede skall ett tredje körfält anläggas på i huvudsak befintlig körbana. Samtidigt skall planeringen inledas för två nya körfält som inte minskar vattenspegeln i Klara sjö.

För att regionens invånare och företag skall få sina varor spelar givetvis Stockholms hamnar en central roll. Godsvolymnerna beräknas de kommande 5-10 åren öka med upp till 80 procent. Det finns nu stora möjligheter för Stockholm att spela en central roll i den ökande Östersjöhandeln och det är därför viktigt att värna hamnkapaciteten i regionen.

4.1. Trafiksäkerhet och parkering

Cykelbaneutbyggnaden skall inriktas på barns och ungdomars behov. Säkra cykelbanor skall byggas på parallellgator till exempelvis skolor, fritidsgårdar och bibliotek.

Vi vill genomföra ett trafiksäkerhetsprogram under temat ”säker skolväg” skall genomföras för att såväl förbättra den fysiska miljön som att ställa krav vid upphandlingar på säkra transporter. Barn och skolvägar skall prioriteras i trafiksäkerhetsarbetet. Kringfartsleder innebär mindre trafik på bostadsgator och därmed en ökad trafiksäkerhet.

För att underlätta för bilisterna och för att minska antalet felparkerade bilar vill vi öka antalet parkeringsplatser på såväl gatumark som i garage. Därutöver måste parkeringsförbudszonerna i ytterstaden omgående avskaffas så att parkering på gatumark blir möjlig även i ytterstaden.

Det skall vara enkelt att betala sin parkeringsavgift. Försöken med betalning av parkeringsavgiften med mobiltelefonen skall utökas och olika system för efterbetalning utvecklas. Parkeringsövervakningen skall inrikta sig på de bilar som står trafikfarligt och hindrande för den övriga trafiken.

4.2 Bostäder

Under 90-talet var bostadsbyggandet alltför lågt i stockholmsregionen. 1994-1998 byggdes totalt mindre än 5 000 bostäder i Stockholm. Under den gångna mandatperioden mer än fördubblades bostadsbyggandet. Den höga bostadsbyggandetakten måste nu fortsätta.

Vi säger bestämt nej till det missbruk av skattemedel det innebär att låta stadens bostadsbolag utöka sitt fastighetsinnehav köpa privata fastigheter, vilket kostar hundratals miljoner utan att en enda ny lägenhet tillkommer.

Bostadsbristen utgör ett problem för såväl regionens invånare som dess företag. Bostadsbristen kostar regionens företag 2,5 miljarder kronor per år i form av uteblivna expansionsmöjligheter och utgör ett av de stora problemen vid nyrekrytering.

Den tidigare moderatleda majoriten tog under de gångna åren fram rekordmånga planer för nya bostäder i Stockholm. Totalt finns planer på 58 000 bostäder i form av såväl hyresrätter som bostadsrätter och småhus i såväl innerstaden som ytterstaden. Denna siffra hade kunnat varit mycket högre om regeringen gått med på våra önskemål om att tillåta tredimensionell fastighetsbildning.

Stockholmaren betalar idag en rekordstor andel av sin inkomst efter skatt för sitt boende. Det är angeläget att boendekostnaderna sänks. Dagens extremt hårda beskattning av byggande och boende är den största orsaken till att boendekostnaderna blir höga. Höjd fastighetsskatt drabbar alla i form av höjda boendekostnader. Vi anser att fastighetsskatten skall avskaffas.

Även om en omflyttning innebär att billigare lägenheter blir lediga när nya byggs, måste staden också försöka få till stånd nya lägenheter med rimliga boendekostnader. Staden kan bidra till sänkta kostnader genom att tillåta bebyggelse även på mark som inte är förenad med höga grundkostnader såsom sanering och överdäckningar. Högre exploatering och mindre detaljrika krav från staden är andra åtgärder för att sänka boendekostnaderna i nyproduktion.

Vi vill även fortsättningsvis erbjuda alla stockholmare möjligheten att äga sitt boende. Särskilt viktiga är de ombildningar som sker i ytterstaden där de allmännyttiga bolagen alltjämnt har en alltför dominerande ställning. Vänstermajoritetens stopp för redan beslutade ombildningar är i det sammanhanget mycket skadliga.

Det är oerhört viktigt att även i nya bostadsområden bygga både hyresrätter, bostadsrätter och småhus eller s.k. stadsvillor. Det är genom en blandad bebyggelse i områden som integration och trivsel växer sig starkare.

Stockholms city är till för alla stockholmare. För att skapa en tryggare innerstadsmiljö krävs en fortsättning av cityförnyelsen som innebär att mörka bakgator fylls med liv och rörelse. Stockholmarna återtar genom nya bostäder i citygator som tidigare legat öde efter klockan 17.

5. FRIHET

Politiken, nationellt och lokalt, tar idag för stort utrymme på bekostnad av enskilda människors möjlighet att råda över sina liv. Beroendet av bidrag för att klara månadens ekonomi skapar en känsla av otillräcklighet och otrygghet. Det är viktigt att öka stockholmarnas självbestämmande genom att ta bort politiska regleringar som hindrar människor att växa och själva välja sin egen väg. Det är genom att låta alla utvecklas och ta ansvar som ett gott samhälle kan skapas. Att äga makten över det egna livet handlar i grunden om trygghet.

Stadens verksamheter skall utformas och utföras så att de tillgodoser höga kvalitetskrav. Tydligt formulerade kvalitetsgarantier skall utfärdas inom stadens verksamhetsområden. Kvaliteten inom äldreomsorg, omsorg om funktionshindrade och utbildning skall vara hög med särskilt fokus på trygghet, inflytande och individualisering samt inom skolan kunskap och lärande. Kvalitetssatsningar inom kommunens kärnområden skall prioriteras. Ett särskilt kvalitetskansli skall inrättas med uppgift att säkerställa att kvalitetsgarantierna efterlevs och att klagomålshanteringen i hela staden håller en mycket hög nivå.

5.1 Egenmakt

Den del av inkomsten man själv har makt över efter att skatten är betald måste tillåtas öka. Minskad skattebörda leder till minskat bidragsberoende och också till att det egna ansvaret ökar. Ett ökat ansvarstagande för sig själv och sina närmaste är positivt. Det är så starka självständiga individer kan växa. Inte minst ur ett integrationsperspektiv är det viktigt att öka rådigheten över den egna ekonomin. Det är stockholmaren själv som bäst kan välja vad han eller hon vill prioritera. Den genomförda skattehöjningen om 1 krona och 80 öre tvingar in fler stockholmare i bidragsberoende och passivitet.

Bidragsberoendet är en tragedi för varje människa som drabbas. Eftersom beroendet alltför ofta leder till missbruk, skilsmässor och andra problem, kommer den satsning vi gör och de krav vi ställer att leda till att fler stockholmare får en bättre livssituation.

I kombination med spelregler för ett näringsliv som ges möjligheter att skapa nya riktiga jobb krävs att det offentliga ställer upp tydliga och rättvisa normer för de arbetslösa. Arbete och viljan att ta ett arbete måste löna sig. Makten över den egna livssituationen måste tillåtas öka. Frukostbordsbesluten måste bli fler, myndighetsbesluten färre. Det offentliga skall vara starkt när det behövs, men målsättningen måste vara egen försörjning genom arbete. Eget arbete och egen försörjning skapar trygghet, delaktighet och stolthet.

För att nå stadens sedan 1999 fastställda och alltiämt gällande mål om ett halverat socialbidragsberoende i Stockholm i och med utgången av 2004 måste

nya metoder och nya samarbeten till. En del sådana samarbeten har prövats och givit ett mycket gott resultat. Inte minst har samarbetet med näringsliv och bemanningsföretag bidragit till fler personer i arbete. Flertalet stadsdelsnämnder har lyft upp frågan på dagordningen och startat särskilda projekt för att arbeta med de arbetslösa. Möjligheten att direktupphandla tjänster av bemanningsföretag och andra intressenter i arbetet för att minska bidragsberoendet måste också tillåtas och utnyttjas.

Genom att aktivt engagera sig och ställa krav på dem som i dag får socialbidrag kan mycket göras. Passivitet, både från myndighetens sida och från den bidragsberoende, bryts. I Stockholm har vi under den förra majoriteten arbetat intensivt i olika modeller för att nå goda resultat. Vi visade att det går att bryta bidragsberoendet, nu måste arbetet utvecklas och intensifieras. Tendenserna nu är oroväckande, antalet bidragsberoende minskar inte längre och den totala kostanden för bidragen kommer troligen att öka redan under 2003. Utvecklingen är oroande men inte oväntade med tanke på skattehöjningen och alla andra tillväxthämmande beslut som tagits.

5.2 Jobbgaranti

En jobbgaranti skall införas i Stockholm, där alla som idag är socialbidragsberoende ges en snabb individuell bedömning och, i de fall arbetsbrist är orsaken till bidragsberoendet, garanteras arbete inom fem dagar. Är det inte arbetsbrist som är orsaken till socialbidragsberoendet skall utbildning eller stöd i anpassad form erbjudas. Föreligger det medicinska eller andra skäl till bidragsberoendet bör en utredning göras för att se om det inte är exempelvis sjukbidrag eller sjukpension som är den stödform som passar bäst. Den som inte accepterar den erbjudna försörjningsmöjligheten skall heller inte vara berättigad till socialbidrag.

Arbetet med att minska bidragsberoendet måste vara långsiktigt. Det är inte genom kommunal arbetsmarknadspolitik, med tillfälliga kosmetiska beredskapsarbeten och kurser, som förändring kan ske. Möjligen förändras statistiken, men situationen för dem som är beroende av bidrag gör det inte. Samspelet med näringslivet i utvecklandet av jobbgarantin är i det sammanhanget centralt.

5.3 Valfrihet

Staden skall skapa förutsättningar för att ge alla så stor valfrihet som möjligt. Den enskildes valmöjligheter, och informationen om dessa möjligheter skall väsentligt öka inom äldreomsorg, omsorg om funktionshindrade, skola och förskola.

Även inom de områden som är gemensamt finansierade är det viktigt att friheten att välja finns. Invånarna i Stockholm skall erbjudas att välja såväl inom förskolan och skolan som inom äldreomsorgen, omsorgen om de funktionshindrade och inom SFI-undervisningen. Valet skall styra den ekonomiska ersättningen. Finansieringen är gemensam men valet ska fattas av den enskilde och dess familj.

Den ekonomiska ersättningen från staden ska gå direkt till utföraren efter invånarens val, inte via stadsdelsnämnder eller annan onödig byråkrati.

En ökad valfrihet förutsätter fler alternativ. Därför är det en prioriterad uppgift för kommunstyrelsen och stadens nämnder att stimulera framväxten av fler aktörer inom t.ex. förskola, utbildning, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg och omsorg om funktionshindrade.

Därför är det också viktigt att utbyggnad av förskolor, skolor, äldreboenden och boenden för funktionshindrade i första hand sker genom att enskilt drivna företag, föreningar, stiftelser och andra organisationer tar initiativ till att bygga, äga och driva dessa verksamheter. Detta underlättas genom att vi inför ett kundvalssystem för särskilda boenden inom äldreomsorgen och inom omsorgen om de funktionshindrade.

Därför ska också stadens nämnder och förvaltningsledningar uppmuntra och stödja medarbetare som vill ta över kommunala verksamheter i egen regi. Särskild uppmärksamhet bör under kommande år riktas mot anställda inom förskolor, skolor och hemtjänst som önskar avknoppa sin verksamhet. Den nya majoritetens alternativ, "självförvaltning", är absolut inte ett fullgott alternativ; avknopningsrätten skall återinföras och ett avknopningskansli skall inrättas.

5.4 Minskad byråkrati

Stadsdelsnämnderna infördes i syfte att effektivisera verksamheten. Det har visat sig att det inte fungerade. Därför menar vi att stadsdelsnämnderna skall avskaffas och ersättas med sociala distriktsnämnder, vilket kommer att ske naturligt när många av de stora uppgifter som idag ligger under stadsdelsnämnderna i form av förskola, skola, fritidshem och äldreomsorg ersätts av pengssystem fullt ut. Besluten kring barnens förskola, skola och fritidshem samt äldre och funktionshindrades behov av hjälp flyttas från stadsdelsnämnderna till enskilda människors köksbord, där dessa viktiga beslut bör tas fullt ut.

Fyra procent av stadsdelsnämndernas kostnader är i dag administration. Genom införande av sociala distriktsnämnder kan vi under det första året spara 1%. Erfarenheterna från sammanslagningen av stadsdelsnämnder som genomfördes när Stockholm gick från 24 till 18 visar att denna besparingspotential är reell.

Samarbetet med Stockholms Läns Landsting skall utvecklas. Det är i grunden inte bra att det finns två olika organisationer som i vissa frågor överlappar varandra i Stockholm. Gemensamma utskott eller nämnder mellan kommunen och landstinget skall inrättas för att säkerställa att ingen hamnar mellan de olika huvudmännen inom omsorgerna. På sikt bör landstingen avvecklas och ansvaret för landstingsverksamheten tas över av kommunerna respektive staten.

Lokal kulturverksamhet överförs centralt till kulturnämnden. Idrotts- och fritidsfrågor samt stadsmuseinämndens verksamhet integreras i kulturnämnden som blir en kultur- och idrottsnämnd. De uppgifter som stadsdelsnämnderna

har i form av individärenden och som handhas av de sociala delegationerna kommer att skötas av sociala distriktsnämnder.

Parkskötsel, snöröjning samt städning av gator och parker samlas centralt i staden i syfte att maximera utnyttjandet av resurser och kompetens. Vi är övertygade om att detta, i kombination med bland annat ökad dagsstädning av större ytor, leder till ett renare Stockholm.

Genom att administrationen av förskolan, skolan och omsorgen om funktionshindrade lyfts från stadsdelsnämnderna så tillses också att verksamheten ges till lika villkor oavsett form och oavsett var i staden man bor. Att minska byråkratin ökar valfriheten och frigör resurser som kan användas direkt i verksamheten och på det sättet höjer vi kvaliteten inom skolan, förskolan och omsorgen om de funktionshindrade.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden integreras med Stadsbyggnadsnämnden i en miljö- och stadsbyggnadsnämnd. Planprocessen effektiviseras med inriktning att det ska ta maximalt 1 år att ta fram en detaljplan i Stockholm. Särskilda resurser avsätts för att korta plantiderna.

Integrationsfrågorna integreras fullt ut med näringslivsfrågorna i en Näringslivs- och integrationsnämnd. Integrationen är en av de största utmaningarna som Stockholm står inför och det är i huvudsak genom att människor har jobb som en verkningsfull integration kan ske. Samtidigt är stadens mångfald en viktig tillgång och konkurrensfaktor för fler nya etableringar i regionen. Dessutom integreras Saluhallsfrågorna i Näringslivsnämnden.

Vår målsättning är att minimera antalet kommunalt drivna bolag. Ett av stadens tre bostadsbolag skall säljas, gärna till de boende.

Sammanlagningen av de centrala nämnderna minskar behovet av borgarråd och politiska tjänstemän motsvarande en besparing på 20 miljoner. Konsumentnämnden inrättas ej vilket ger en besparing jämfört med vänstermajoritetens budget om 10 miljoner.

Genom att integrera nämnder och flytta makten från stadsdelsnämnderna till de enskilda hushållen kan väsentliga resurser sparas. Dessa kan i stället användas för att höja kvaliteten i verksamheten och skapar utrymme för fortsatta skattesänkningar.

6. ANSVAR

Stockholmarna skall bo i en trygg, medmänsklig och säker stad. Stockholms stad har i de delar som följer av uppdelningen mellan de olika offentliga instanserna i Sverige det yttersta ansvaret för att tillse att alla Stockholmare ges möjligheter att leva ett tryggt och säkert liv. Det yttersta ansvaret som det offentliga har får det aldrig kompromissas med.

6.1 Valfrihet, trygghet och kvalité i omsorgerna

Vi vill öka valfriheten inom äldreomsorgen och omsorgen om de funktionshindrade. Under förra mandatperioden införde vi valmöjligheter inom hemtjänsten, inom ledsagarservice och avlösarservice från och med den 1 januari 2002.

Kommunstyrelsen har tidigare utrett kundvalsmodeller för särskilda boendeformer för äldre och funktionshindrade. Vi vill att kommunfullmäktige skall föreläggas särskilt ärende med förslag till införande av kundval inom detta område. Målsättningen på sikt är fritt val av hemtjänst och boende i hela Stockholms län.

Trots att kundvalsmodellen inom hemtjänst ännu inte har mer än drygt ett år på nacken har över 26 procent av pensionärerna valt en annan utförare än den offentliga. Omsorgen om äldre och funktionshindrade lämpar sig särskilt väl för ett kundvalssystem. Verksamheter i form av boende och annan omsorg är mindre lämpliga att upphandla med jämna intervaller, eftersom en upphandling med eventuellt byte av huvudman kan leda till osäkerhet och även oro och olust för dem som är beroende av denna omsorg.

Ett pengsystem är också den bästa garanten för lika villkor, då alla får samma peng eller ersättning för samma tjänst. Den bästa kvaliteten blir det avgörande för vem som får utföra tjänsten inte det lägsta priset. Behoven och önskemålen kring hur omsorgen skall utformas kan också skilja sig från person till person och olika företag och utförare kan då ha olika profil på sin verksamhet. Det kan handla om en kulturell profil eller att lägga tonvikten på olika delar av omsorgen.

Det är oerhört viktigt att det kommunala ansvaret för äldreomsorgen och omsorgen om de funktionshindrade stärks. Frågan hur vi på bästa sätt tillser att stockholmarna garanteras en god och individuellt anpassad omsorg är en av de absolut viktigaste frågorna. För att centralt följa och bevaka att alla Stockholmare ges en god äldreomsorg bör frågorna hanteras av en central nämnd. Kvalitetskontrollen måste vara i fokus och utvecklas så att även anhöriga lätt kan få information om hur omsorgen sköts. System med ”loggbok”, där den anhörige via Internet eller telefon dagligen kan se hur omsorgen bedrivs, skall införas och utvecklas. Särskilda satsningar på användandet av Informationsteknologin samt på chefsutveckling måste göras.

6.2 Förnyelse av socialtjänsten

Staden skall fortsätta mångfaldsarbetet inom socialtjänsten. Fler utövare av verksamhet leder till förnyelse och utveckling, vilket leder till högre kvalitet för den enskilde. Myndighetsutövning skall alltid skötas av det offentliga, men arbetet med att hjälpa människor ur bidragsberoende, hemlöshet och missbruk kan med fördel utföras av andra än staden. Detsamma gäller adoptionsutredningar.

Socialarbetet skall i högre utsträckning ske fältförlagt och på mer flexibla arbetstider. Missbruk och hemlöshet slutar inte klockan 17 när kontorstiden upphör. 3-3 system och andra flexibla arbetstidslösningar skall prövas för att öka den fältförlagda arbetstiden.

”Tak-över-huvudet-garantin” skall utvecklas, inte avvecklas, dels genom att utvidga de mer långvariga boendeformerna, dels genom ett närmare samarbete med frivilligorganisationerna, gärna genom ersättningssystem som liknar dagens pengsystem. Satsningen på att bygga ut boendeformerna för de hemlösa skall fortsätta med inriktningen att skapa fler trappstegsboenden och långtidsboenden.

Stadens engagemang i Maria Ungdom skall utvecklas och en vårdgaranti för missbrukare och valfrihetssystem inom missbruksvården skall införas.

Stödet till brottsofferjourerna skall utvecklas så att alla brottsoffer erbjuds ett gott stöd. Vi vill införa ett system med poliser avdelade för kontakt med de enskilda skolorna för att motverka brottslighet och stärka förtroendet och förståelsen för rättsstaten.

Staden skall utveckla arbetet mot droger genom att fortsätta med stora informationssatsningar. Vi vill modernisera skolornas Alkohol-Narkotika-Tobakundervisning (ANT) och prioritera förebyggande arbete bland unga.

Staden skall utöka satsningarna kring kontroll av krogarna samtidigt som liberalare regler för öppethållande skall införas. Öppettiderna skall krogarna själva styra, men kontrollen av att lagar och förordningar följs skall skärpas. Krogar som inte följer reglerna skall förlora sina tillstånd.

6.3 Det civila samhällets möjligheter

Stockholm ska vara en bra stad att leva i. Som andra storstäder drar den människor till sig. De kommer för att hitta den bästa högskolan, för ett spännande kulturliv och ett hektiskt nöjesliv, eller för att möjligheterna är fler och chansen att få ett arbete är större.

Så har det alltid varit. Stockholm är en stad präglad lika mycket av de senast inflyttade som av gamla stockholmare. Från början talades väl inte ens någon särskild stockholmsdialekt, den kom efter hand. Genom seklerna har det hörts tyska, latin, finska, nederländska och danska, likväl som dalmål, västgötska och småländska på våra gator.

Stockholms historia är i stora delar entreprenörernas historia. De nyinflyttade för med sig *sin* kultur, *sina* upplevelser, kunskaper och vilja att skapa ett gott liv. Nya idéer har prövats och många företag, stora som små, har fötts i den kreativa miljö som storstaden erbjuder.

Det är viktigt att denna kreativa miljö tillåts utvecklas och blomstra. Det är i det civila samhället: i grannskapet, på arbetsplatsen eller kanske i föräldraföre-

ningen som mycket av det samordningsbehov som finns i samhället löses. Så skall det också vara. Det är nära stockholmarna som den största informationen om behovet och den största kraften för förändring finns. Det offentliga, med kommunalskatten som medel, får inte ta över alla möjligheter och allt ansvar från det civila samhället. De offentliga instanserna skall endast göra det som inte kan göras lika bra eller bättre av det civila samhället.

Det ligger en fara i att allt fler uppgifter lämnas över till det offentliga att lösas. Engagemang och intresse skjuts över till det offentliga från de små frivilliga gemenskaperna, där enskilda människor, familjen och lokala gemenskaper är de viktigaste byggstenarna.

För att stimulera den frivilliga sektorn bör avdragsrätt för gåvor till frivilligorganisationer införas. Från Stockholms stad skall en positiv och generös hållning intas gentemot de olika frivilligorganisationerna. Arbetet som bedrivs i olika frivilligorganisationer utgör på en rad områden ett alternativ till den egna regin. Möjligheten till direktupphandling av tjänster som frivilligorganisationerna tillhandahåller skall utnyttjas.

6.3.1 Initiativfond

Stockholm har såväl gott om såväl eftersatta behov som initiativtagande människor. Behoven kan bestå av allt från parker som behöver en vårstädning till skolgårdar vars basketplaner behöver lite ny färg längs linjerna och nya nät eller kedjor till korgarna. Små saker som kan göra stor skillnad.

Att som enskild få en nämnd eller förvaltning att fixa till dessa egentligen rätt enkla saker kan vara krångligt, frustrerande och inte minst tidsödande. Samtidigt finns det ett samhälle fyllt av företagsamma människor som skulle tycka att det var såväl viktigt som roligt att kunna göra en insats. Allt från enskilda eldsjälar till lokalföreningar. Vad som saknas är oftast att mål möter medel.

Genom att avsätta 5,0 Mkr i den centrala medelsreserven vill vi moderater ge verktyg åt den driftige. Medlen ska kunna användas till material till förbättringar runt om i Stockholm. Till färg, sopborstar plastpåsar eller andra förbrukningsartiklar som behövs till dessa enklare insatser. Initiativfonden administreras av Gatu- och fastighetskontoret.

6.4 En god stadsmiljö

Stadens infrastruktur måste kontinuerligt renoveras. Eftersatt underhåll innebär ökade kostnader och problem i framtiden. Tranebergsbron är ett tydligt exempel på priset man får betala i form av ökade kostnader och problem om man låter underhållet förfalla. Man måste därför kontinuerligt arbeta med att sköta underhållet.

Dagens system med återvinningsstationer har stora brister gällande bl.a. nedskräpning och förfulning av stadsbilden. De gröna stationerna skall tas bort.

Stadens gator skall givetvis vara farbara för alla, årets alla dagar. För att kraftsamla stadens resurser för snö- och barmarksunderhåll vill vi samla dessa under Gatu- och fastighetsnämnden. Vi ökar även resurserna för snöröjningen och städningen 2004.

Stadens parker uppskattas allt mer av stockholmarna. Detta är positivt men ställer ökade krav på stadens parkskötsel. Den uppdelning som finns idag genom att Gatu- och fastighetsnämnden anlägger parkerna och stadsdelsnämnderna står för skötseln är olycklig. Vi vill samla såväl anläggningen som skötseln hos Gatu- och fastighetsnämnden genom en särskild stadsträdgårdsmästar-enhet.

Klotter och annan skadegörelse måste konsekvent motarbetas. Stadens klotter-policy, som innebär ett totalt avståndstagande från exempelvis graffiti, måste kontinuerligt följas upp. En jourtelefon skall inrättas dit allmänheten kan inrap-portera klotter och annan vandalisering samt nedskräpning. Allt klotter på sta-dens byggnader skall saneras inom 24 timmar och målet är att få med även de privata fastighetsägarna på detta projekt.

De affärscentrum som finns runt om i staden, framförallt i ytterstaden måste upprustas under de kommande åren. Förnyelsen av de olika centrumen skall genomföras i samarbete med lokala föreningar, lokalt näringsliv och de privata fastighetsvärdarna.

Mörka passager och prång skall byggas bort. En satsning på att lysa upp Stock-holm måste göras. Alla skall kunna känna sig trygga i Stockholm, även kvälls-tid. Dessutom leder en högre belysningsgrad till att Stockholm blir en ännu vackrare stad. En ökad blandning av kontor, bostäder och service i exempelvis innerstaden skapar tryggare miljöer. Vi vill därför fortsätta förnyelsen av Stockholms city med 1 500 nya bostäder.

6.5 En levande kultur- och fritidsstad

Kulturen är en viktig del av stadens liv, för dem som bor här och dem som be-söker staden. Ingen storstad värd namnet är kulturlös. Kultur är till en del det som sker inom den traditionella kulturpolitikens ram och organiseras genom ett antal kommunala och statliga institutioner: bibliotek, museer, teatrar, konstnär-liga högskolor och inom stadens egna skolor.

Men kultur är också det som händer i privatdrivna institutioner med eller utan skattestöd: privatteatrar, amatörteatergrupper, studieförbund och en myriad av ungdomsaktiviteter. Till detta kommer det vida spektrum som tillhandahålls genom marknaden: bokhandlare, förlag, radiostationer, musikaffärer, gallerier och så vidare.

Viktigast är ändå människorna i kulturlivet: de som musicerar, skriver, målar, läser, lyssnar på musik, besöker föreställningar, diskuterar och njuter av kultu-ren. Staden skall inta en stödjande hållning till kulturen utan att kväva friståen-de initiativ.

I Stockholm skall det finnas rika möjligheter till fritidsaktiviteter och rekreation. Spontan idrott och stora elitevenemang.

Stockholm skall bli landets främsta evenemangsstad. Stockholm har en fantastisk tillgång i evenemangsområdet kring Globen. Detta område skall utvecklas. Utvecklandet av nya arenor och idrottshallar skall ske i samverkan med de företag och föreningar som är villiga att på olika sätt bidra till utvecklandet av idrottsanläggningar.

Även möjligheterna till spontan och oorganiserad lek och spel skall utvecklas. Stockholms parker och grönområden skall utnyttjas mer för det spontana idrottandet.

Stockholm har ett fantastiskt föreningsliv. Stockholm skall fortsätta prioritera barn-, ungdoms- och handikappidrotten. Ett särskilt fokus på tjejidrotten är nödvändig.

7. SKATTER OCH AVGIFTER

Vår målsättning är att skapa förutsättningar för en sänkt utdebitering, och därmed mildra effekterna av den skadliga och onödiga skattechocken 2003. Målsättningen är att med små steg sänka skatten varje år.

7.1 Begravningsavgift

För finansieringen av stadens begravningsverksamhet utgår en särskild begravningsavgift. Avgiftens storlek fastställs av kommunfullmäktige och beräknas, redovisas och betalas ut till staden på samma sätt som kommunalskattemedel. Överskott och underskott i verksamheten avräknas mot kyrkogårdsnämndens resultatregleringsfond.

Begravningsavgiften uppgår efter kommunfullmäktiges budgetbeslut för 2003 med inriktning för 2004 och 2005 till 7 öre per skattekrone. I samband med att kommunfullmäktige beslutar om budget för år 2004 ska begravningsavgiften för 2004 fastställas till 7 öre per skattekrone.

7.2 Skattesats

För att finansiera Stockholms stads kostnader för den kommunala verksamheten skulle Stockholm stad vara tvungen att utdebitera 14:40 kr per skattekrone.

För att finansiera vad Stockholms stad betalar till det interkommunala skatteutjämningssystemet behövs det utdebiteras med kronor 3:03 per skattekrone.

För år 2004 föreslås att kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 17:43 per skattekrona, vilket är en sänkning med 65 öre jämfört med år 2003.

Stockholm den 14 maj 2003

Kristina Axén Olin

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:

1. Moderaternas förslag till budget 2004 godkänns.
2. Fastställa begravningsavgiften för år 2004 till 7 öre per skattekrona.
3. Den primärkommunala inkomstskatten utdebiteras med kronor 17:43 per skattekrona för år 2004.

Specifikation av ekonomiska förändringar jämfört med kommunstyrelsens förslag bifogas.

KOMMUNFULLMÄKTIGE M.M.

1. Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, Stadsledningskontoret samt ersättningar till utomstående organisationer och föreningar.

2. Kommunfullmäktiges/kommunstyrelsens kansli

Uppgifter

Kommunfullmäktige är stadens högsta beslutande organ. Fullmäktiges 101 ledamöter väljs av medborgarna vart fjärde år i samband med riksdags- och landstingsvalen. Fullmäktigeförsamlingen, där alla viktiga beslut som rör staden fattas, sammanträder två gånger i månaden.

Kommunstyrelsen består av tretton ledamöter. Antalet ledamöter från varje parti är proportionellt till representationen i kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen yttrar sig i alla ärenden innan kommunfullmäktige fattar beslut och är även ansvarig för att besluten verkställs.

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen styr stadens verksamhet på övergripande nivå. Stadsledningskontoret och kommunfullmäktiges/kommunstyrelsens kansli tillhandahåller den service i form av kansliresurser, utredningsresurser och lokaler som är en förutsättning för att den centrala beslutsprocessen skall fungera effektivt.

Budget 2004

1. Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, Stadsledningskontoret samt Ersättningar till utomstående organisationer och föreningar

Mnkr	Budget
Kostnader	-814,3
Intäkter	24,9
Netto	-789,4
	-64,0
	-50,0

Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen

Mnkr	Kalkyl
Kostnader	-53,4

Kostnaderna avser arvoden till förtroendevalda, viss representation samt stadens hedersbelöning. Vidare ingår kostnaderna för tidskrifter och vissa andra publikationer. Kostnaderna för förtroendevalda minskar med 20 miljoner till följd av sammanslagning av nämnder, färre antal borgarråd och färre politiska tjänstemän.

Partiernas budgetmedel förfogas fritt inom kommunallagens ram. I den mån anslaget inte används för politiska sekreterare, arvoderade förtroendevalda och liknande, får ett belopp motsvarande lönen samt hos partierna budgeterade lönerelaterade kostnader i stället utbetalas som partistöd till respektive partis kommunfullmäktigegrupp. De resurser som inte förbrukas under året får föras över till nästkommande år.

Stadsledningskontoret

Mnkr	Kalkyl
Kostnader	-611,8
Intäkter	26,0
Netto	-585,8

Stadsledningskontoret leds av stadsdirektören, som är direkt underställd kommunstyrelsen. I stadsledningskontorets budget inryms Rådet till skydd för Stockholms skönhet.

Kontorets främsta uppgift är att stödja kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i de centrala ledningsuppgifterna dvs. samordning, utveckling, uppföljning/utvärdering samt långsiktig planering inom ansvarsområdet.

Kontoret skall medverka i målformulering, budget och ekonomistyrning för staden och har ansvaret för att bevaka genomförandet av beslut som fattats av kommunfullmäktige och kommunstyrelse. Kontoret skall också följa upp politiska beslut och utvärdera verksamheterna mot uppställda mål avseende inriktning, omfattning, kvalitet och budget.

Kontoret ansvarar för strategiska upphandlings- och kvalitetsfrågor och har också ansvaret för kvalitets- och effektivitetsutveckling. För att underlätta implementeringen av stadens strategi för kvalitetsutveckling samt upphandlingspolicy, anordnar kontoret en rad utbildningar rörande kvalitetsutveckling, upphandling och avknoppning. Stadsledningskontoret ger också stöd till förvaltningarna i olika upphandlingsfrågor.

Stadsledningskontoret svarar för den övergripande personalpolitiken inom staden och utarbetar förslag till kommunstyrelsens/kommunfullmäktiges beslut om inriktning och ramar för stadens personalpolitik. Utifrån det som slagits fast i den personalpolitiska strategin skall ett brett utvecklingsarbete bedrivas såväl av kommunstyrelsen som av samtliga nämnder i staden. De strategiska personalpolitiska insatserna syftar till att öka stadens attraktivitet som arbetsgivare, att stimulera strategisk kompetensutveckling och en positiv rörlighet samt att tillvarata all kompetens i stadens verksamheter.

Inom stadsledningskontoret ryms också övergripande verksamheter som exempelvis utveckling av verksamhets-, personal- och ekonomisystem inkl. STELHA-projektet (elektronisk handel). I övrigt ingår statistikköp samt kommunupplysningen.

I det internationella arbetet är IT/informationssamhället, miljö- och storstadsfrågor samt Östersjösamarbetet prioriterade områden. Därutöver skall det internationella arbetet även prioritera EU-samarbetet och därmed sammanhängande organisationer som t.ex. Eurocities och Telecities. I omvärldsbevakningen ingår också stadens engagemang i Stockholmsregionens EU-kommitté genom dess Brysselkontor.

Stadens EU-arbete samordnas i arbetsgruppen Europaforum Stockholm, som utgörs av stadens EU-samordnare och stadsledningskontorets ledning. Europaforum Stockholm har bland annat till uppgift att ansvara för stadens kontakter med Stockholmsregionens Europakommitté (SEU) och att sprida information om EU-program och finansieringsmöjligheter.

I kontorets uppgifter ingår att svara för övergripande och strategiska fastighets- och lokalfrågor samt bedömningar av förslag till större investeringar, inhyrningar och avvecklingar av lokaler.

Stadsledningskontoret har kommunstyrelsens uppdrag att svara för den samlade uppföljningen av stadens stora investeringar i mark, byggnader och tekniska anläggningar. Som stora investeringar har definierats sådana investeringar som är särskilt komplexa eller som innebär en stor utgift för staden, i regel mer än

20 mnkr. Uppföljningen omfattar även andra stora projekt som i huvudsak inte utgör en investering, t.ex. evenemangsprojekt eller stora IT-projekt.

Staden har årliga kostnader för lokaler om ca 3 mdkr. Det är av strategisk betydelse att kommunstyrelsen skall ha möjlighet att påverka beslut i nämnderna som ger långsiktiga ekonomiska konsekvenser för staden. Detta ger också möjlighet till förbättrad samordning av lokalplanering, som skall leda till större lokaleffektivitet samt minskad suboptimering inom staden.

Kommunstyrelsens ekonomiutskott skall godkänna alla ny-, om- och tillbyggnader av lokaler med en investeringsutgift över 5,0 mnkr. Prövningen gäller även nya inhyrningar med en hyra över 0,5 mnkr per år eller ny-, om- och tillbyggnader som innebär en årskostnad över 0,5 mnkr där investeringsutgiften inte är känd.

Stadens alla byggnader är försäkrade mot brand. Genom stadens eget bolag S:t Erik Försäkrings AB erhåller stadens nämnder sedan 1999 en internförsäkring för detta. Premien för år 2003 uppgår till 13 mnkr för stadens samtliga nämnder och finansieras under Kommunfullmäktige m.m. I premien ingår även en försäkring mot terroristhandlingar.

Stadsledningskontorets juridiska avdelning svarar för kvalificerad juridisk service inom juridik- och skatteområdet till kommunstyrelsen och stadens verksamheter. Verksamheten baseras i huvudsak på de uppdrag som erhålls från uppdragsgivarna.

För att ta tillvara Stadshusets höga arkitektoniska värde har organisationen förstärkts med en funktion för ett sammanhållet ansvar för förvaltningen av hela Stadshuset inklusive kontorsdelarna. Intäkterna från uthyrning av lokalerna bör användas för underhåll av Stadshuset.

Kostnaderna för stadsledningskontoret minskar med 40 miljoner till följd av rationaliseringar samt genom att staden ej inrättar något särskilt kansli för implementering av biltullar i och med att försök med biltullar ej skall genomföras.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

Rådet till skydd för Stockholms skönhet har en unik status i staden. Rådet arbetar med frågor som berör stadens konstnärligt eller kulturhistoriskt värdefulla stadsbilder, gestaltungsfrågor för ny arkitektur, nya detaljplaner och konstnärlig utsmyckning.

Fristad för förföljda författare

Stockholms stad deltar sedan 1998 i ett nätverk av städer i Europa som erbjuder förföljda författare en fristad. Medel för detta har till och med 2002 avsatts under Kommunfullmäktige m.m. Från och med 2003 har medlen överförts till idrotts- och kulturnämnden.

IT i skolan

Fr.o.m. 2003 avslutas projektet IT i skolan och arbetet övergår i en förvaltande fas, som kommunstyrelsen har huvudansvaret för. IT är ett viktigt pedagogiskt verktyg i en målstyrd skola. Den nya tekniken är också ett hjälpmedel i en individanpassad undervisning. Projektet IT i skolan har bedrivits sedan år 1995 och utbildningsnämnden har haft ansvaret för att samordna pedagogiska insatser samt utveckla den pedagogiska delen i skoldatanätet.

SIMPLEX STOCKHOLM – förenkla Stockholms regelverk

I Stockholm finns det tusentals sidor med regler och bestämmelser som påverkar det lokala näringslivets villkor. Som ett led i arbetet att göra Stockholm till den kommun i landet där det är enklast att starta och driva företag initieras ett regelförenklingsarbete i staden. Målsättningen är att förenkla reglerna, minska byråkratin och se över de avgifter som Stockholms företagare har att betala till staden.

Kommunstyrelsen tillsätter en regelförenklingskommission – SIMPLEX STOCKHOLM – där företrädare för staden och det lokala näringslivet har att tillsammans utarbeta och föreslå konkreta förbättringar av stadens regel- och avgiftssystemet.

Demokratiarbete

Moderata Samlingspartiets grundläggande kritik mot stadens nuvarande demokratiarbete är att vänsterns syn på fördjupad demokrati handlar om ge politiker mer inflytande på medborgarnas bekostnad. I demokratiberedningens direktiv återfinns ingenting om att ge medborgarna mer makt över sin vardag eller att minska politikernas makt. Tvärtom förordar vänstermajoriteten att ”uppgifter förs ut till stadsdelsnämnderna för att därigenom öka det demokratiska inflytandet.”

Denna demokratisyn, att graden av demokrati skulle avgöras av mängden uppgifter för stadsdelsnämnderna, är helt främmande för oss moderater. Vi vill i stället långsiktigt fördjupa demokratin genom att ge tillbaka inflytande till de enskilda medborgarna, bl a genom att systematiskt sänka kommunalskatten.

Vi vill också vidareutveckla valfrihetssystemen, så att medborgarna får inflytande över staden verksamheter genom det fria valet av skola, barnomsorg, äldre- och handikappomsorg. Valfrihet för den enskilde i den skattefinansierade välfärden är en viktig demokratifråga.

Sedan är det självklart att den verksamhet som måste skötas med avgörande inflytande av politiker skall präglas av kvalitet, effektivitet, öppenhet, insyn samt ordning och reda.

Ett skattetryck som för vanliga skattebetalare ligger över 60 procent av den samlade inkomsten gör människor beroende av såväl politiker som bidrag. Den exempellösa skattechock som genomdrevs av vänstermajoriteterna i staden och

landstinget har ökat bidragsberoendet än mer. Demokratin och självbestämmandet har fått stå tillbaka redan efter ett halvårs vänsterstyre.

Vi moderater är också djupt oroadе över den demokratiska utvecklingen i huvudstaden efter att socialdemokratiskt valfusk avslöjats i samband med valet förra året. Riksdagens valprovsningsnämnd har bekräftat att oegentligheter förekommit. Huruvida dessa påverkat valutgången eller ej är enligt vår mening inte relevant. Fusk är fusk och strider mot den svenska demokratin – oavsett effekt.

Under resterande del av mandatperioden måste nu demokratifrågorna stå i centrum. Det finns enligt vår mening en rad åtgärder som skulle fördjupa den kommunala demokratin. En del åtgärder kan beslutas i kommunfullmäktige, andra kräver beslut i riksdagen:

1. Skilda valdagar

Det är ett faktum att den gemensamma valdagen gör att den kommunala valrörelsen kommer i skymundan. Den nationella valrörelsen dominerar starkt i media, inte minst i Stockholm där det finns väldigt lite lokal media i jämförelse med landet i övrigt. Den lokala valrörelsen får lite utrymme och lite uppmärksamhet, vilket gör att företrädaarna är förhållandevis okända och kommunalpolitiken får en anonym profil.

Socialdemokraterna befarar att valdeltagandet skulle bli lägre om man införde skilda valdagar. En sådan utveckling är kanske inte helt otrolig. Samtidigt skulle dock stockholmarna tvingas intressera sig mer för vad som verkligen sker på det kommunala planet. Kunskapsnivån skulle höjas och därmed skulle demokratin fördjupas. Vi skulle komma bort från det nuvarande tillståndet, där kommunalvalet bara är ett tämligen ointressant bihang till riksdagsvalet.

2. Möjlighet till kommunala nyval

Enligt kommunallagen är det omöjligt att utlysa kommunala nyval. Denna lag är omodern och bör ändras. Utvecklingen har sprungit ifrån denna lag, som instiftades när det fanns fem partier och en tydligt uppdelad politisk spelplan. Antingen var det en tydlig vänstermajoritet eller en tydlig borgerlig majoritet. Numera finns det från tid till annan fler andra partier i vårt lands fullmäktigeförsamlingar som inte kännetecknar sig som höger eller vänster. Den politiska kartan har även på kommunal nivå blivit allt mer stökig. I Stockholm har samtliga majoriteter de senaste 20 åren spruckit mer eller mindre tydligt på grund av detta.

3. Fler och snabbare kommunala folkomröstningar

I valrörelsen var socialdemokraterna extremt tydliga i framför allt ett avseende: finansborgarråds-kandidaten Annika Billström sade att om socialdemokraterna vinner valet kommer trängselavgifter inte att införas under kommande mandatperiod. Detta trodde väljarna på. Kort efter valet ändrade sig socialdemokraterna och bestämde sig för att införa trängselavgifter. Det är ur demokratiskt perspektiv helt förkastligt att lura väljarna på det sätt som socialdemokraterna gjort.

Någon möjlighet till nyval finns inte, men däremot finns möjligheten att genomföra kommunala rådgivande folkomröstningar. Trängselavgifter är ett exempel på en fråga där folkomröstningsinstrumentet med fördel kan användas. Samtidigt bör frågan utredas om att en kommunal folkomröstning måste genomföras inom viss tid från att frågan väckts. Vad gäller trängselavgifterna har vänstermajoriteten nyligen beslutat att det ska gå mer än tre år från att frågan om folkomröstning väckts till att en sådan kommer till stånd. Detta är givetvis helt oacceptabelt ur ett demokratiskt perspektiv.

4. Genomför grundläggande demokratiutbildning

Kunskaperna kring grundläggande demokratiska principer är uppenbart otillräckliga bland stadens förtroendevalda. Därför bör samtliga förtroendevalda erbjudas en grundläggande demokratiutbildning.

5. Kommunala valobservatörer

Efterspelet till höstens val visar med all önskvärd tydlighet att stockholmarna inte kan lita på att valförfarandet går rätt till. Socialdemokraternas valarbetare har vid ett flertal tillfällen missbrukat sin ställning och riksdagens valprövningsnämnd har bekräftat att oegentligheter förekommit. Redan den 14 september 2003 kommer stockholmarna att rösta om EMU-inträde. Valnämndens kansli bör omgående utreda frågan om valobservatörer för att säkerställa att kommande val kan genomföras i god demokratisk anda.

6. Stopp för retroaktiva beslut

Över 5 000 hyresgäster i de kommunala bostadsbolagen hade i god tid före valet 2002, i flera fall redan under våren, fått erbjudande om att köpa sina lägenheter. Efter valet återtog den nya majoriteten genom retroaktiva beslut erbjudandena, som i god demokratisk anda hade givits av den tidigare majoriteten och med minst 2/3 av rösterna antagits av hyresgästerna på köpstämmor.

De 5 000 hyresgästerna är nu brutalt överkörda av en dogmatiskt socialistisk politik. Beslutet att retroaktivt förneka dessa människor möjligheten att köpa sin lägenhet är ett demokratiskt lågvattenmärke och borde inte vara ett inslag i en väl fungerande demokrati.

7. Inför e-demokrati i hela staden

Under den senaste mandatperioden genomfördes försök med e-demokrati i flera stadsdelar. Ett sådant exempel är Norrmalms stadsdelsnämnd, ett annat är Kista stadsdelsnämnd. Framgångsrikt har de boende via nätet fått ge synpunkter på olika förslag som berört respektive stadsdel. Sammantaget är erfarenheterna mycket goda och e-demokrati är en central del i stadens e-strategi sedan 2001. Därför bör nu flera olika former av e-demokrati utvecklas runtom i stadens verksamheter.

Projekt inom stadsledningskontoret

Integrerad styrning och ledning

Arbetet med att förbättra budgetarbetet och den ekonomiska uppföljningen fortsätter genom att kvalitetsutveckling, miljöledning och ekonomisk styrning integreras i en sammanhållen process.

Arbetet med lednings- och informationssystemet (LIS) syftar till att utveckla en gemensam databas för ekonomi-, personal- och verksamhetsdata och fortsätter under år 2004. Systemet kommer att öka möjligheterna till uppföljning och benchmarking samt vara ett stöd för det integrerade ledningssystemet. Flertalet nämnder är redan anslutna till LIS.

Avknoppningar

Stadens anställda utgör en nyckelgrupp för att skapa förutsättningar för nya alternativ. Stadens nämnder och förvaltningsledningar skall därför uppmuntra och stödja anställda som vill ta över kommunala verksamheter i egen regi. Särskild uppmärksamhet bör under kommande år riktas mot anställda inom förskolor, skolor och hemtjänst som önskar avknoppa sin verksamhet. Ett avknoppningskansli inrättas som ges i uppgift att hjälpa de entreprenörer som önskar knoppa av verksamhet.

E-strategi

Informationstekniken skall göra Stockholm ännu mer attraktivt och stärka staden som ett nav för ekonomisk och politisk förnyelse av Sverige. Medborgarna skall stå i centrum och kontakterna med den kommunala verksamheten underlättas. Stadens information skall göras tillgänglig och IT skall användas för att fördjupa demokratin. IT skall också effektivisera verksamheterna, särskilt viktigt är detta inom äldreomsorgen.

E-strategins syfte är att skapa bättre förutsättningar för ett strategiskt tänkande och handlande. IT skall bli en ledningsfråga för stadens samtliga nämnder och bolagsstyrelser.

Utveckling av Järvaområdet

Stadens förvaltningsövergripande arbetsgrupp för utvecklingen av Kista har redovisat en framtidsbild för Kista Science City. Den påvisar de goda förutsättningar som finns för att utveckla och stärka Kista och övriga Järvaområdet inkl. Solna, Sollentuna, Järfälla och Sundbyberg. Stadsledningskontoret kommer att stödja och följa upp intressenternas arbete med att genomföra de olika uppgifter, som arbetsgruppen föreslagit.

Vision för Söderort

Kommunfullmäktige beslutade den 2 september 2002 § 20 (utl. 2002:85) om en vision för Söderort och inriktning för genomförande av visionen. Visionen behandlar hur Söderorts goda kvaliteter kan utvecklas och lämnar förslag till åtgärder inom de områden där förbättringar behövs. Berörda nämnder har givits

i uppdrag att arbeta med genomförandet av visionen. Kommunstyrelsen har en koordinerande roll i arbetet.

Nytt ekonomisystem

Kommunstyrelsen beslutade den 19 mars 2003 om upphandling av ett nytt ekonomisystem. Därefter avses implementeringen av systemet påbörjas på försök inom fyra pilotförvaltningar. Det nya systemet beräknas vara infört i alla förvaltningar 2005/2006. Den totala kostanden beräknas bli 250 mnkr. Medelsbehovet för 2004 har reserverats i Central medelsreserv.

Omstrukturering

Genom särskilda kompetensutvecklingsinsatser verkar staden aktivt för att minska övertaligheten. Möjligheten till garantipension används i viss omfattning. Stadsledningskontorets personalpolitiska avdelning ansvarar för detta arbete. För centrala omstruktureringsåtgärder avseende hela staden har avsatts 58 mnkr.

För omstrukturering av lokaler m.m. har avsatts 40 mnkr och avser bidrag dels till avveckling av sådana verksamhetslokaler, som nämnderna på längre sikt inte har nytta av i sin verksamhet, dels till omstrukturering av lokaler för särskilda boendeformer. Vidare skall medlen användas för stöd till enskilda anordnare, som hyr med förstahandskontrakt av privata fastighetsägare.

Stadens avgift till Svenska Kommunförbundet uppgår till 18,9 mnkr. Medlemsavgiften till Kommunförbundet Stockholms län (KSL) beräknas till 9,3 mnkr. Det får framhållas att Stockholms medlemskap i dessa båda organisationer ställer krav på fortsatt effektivisering inom organisationerna och att de driver frågor som är viktiga för Stockholm.

Stiftelsen Stockholm Information Service (SIS) har upphört fr.o.m. den 1 januari 2002 efter utredning och genomgång av stiftelsens verksamhet och huvudmannaskap. Staden har kommit överens med Stockholms läns landsting om att landstingets ansvar för SIS upphör. Den nya verksamheten bedrivs i ett helägt kommunalt bolag inom Stockholms Stadshus AB, Stockholm Visitors Board AB.

Stockholm Visitors Board AB (f.d. Stiftelsen Stockholm Information Service) har att från och med 1 januari 2002 handlägga och besluta i ärenden om ekonomiskt stöd till evenemang inom ramen för stadens evenemangspolicy (Utl. 2001:155). I utlåtandet framgår att för utfästelser om ekonomiska garantier/direkta bidrag bedöms behovet årligen uppgå till 2-3 mnkr, vilket skall inrymmas inom förfinansieringsstödet på 5 mnkr. I de fall beslutat ekonomiskt stöd skall finansieras av staden förutsätter detta ett godkännande av kommunstyrelsen. Medel för detta har reserverats i Central medelsreserv.

Idrottsföreningen Eldkvarn skall vara öppen för såväl stadens anställda som för förtroendevalda för att erhålla bidrag från staden.

2. Kommunfullmäktiges/kommunstyrelsens kansli

Mnkr	Budget
Kostnader	-9,9
Intäkter	0,9
Netto	-9,0

Kommunfullmäktiges/kommunstyrelsens kansli utgör en självständig enhet direkt underställd kommunstyrelsen och har som huvuduppgift att vara ett serviceorgan till kommunfullmäktige och kommunstyrelse.

Kansliet ansvarar för sekretariatsuppgifter åt kommunfullmäktige, kommunstyrelse, beredningar inkl. valberedningen, utskott m.m. Uppdraget innefattar slutredigering och formell granskning av ärenden, förslag till dagordningar, protokollshantering, beslutsexpediering samt utarbetande av kommunal författningssamling. Dessutom ingår kostnaderna för kommunfullmäktigetrycket.

Vidare skall kansliet vara behjälpligt med sekretariatsuppgifter till fullmäktiges presidium och stadshusdelegerade, administrera borgerliga vigslar/registrering av partnerskap i Stadshuset, vara administrativt stöd till fullmäktiges presidium samt utföra sekretariatsuppgifter till andra centrala av kommunstyrelsen utsedda råd såsom exempelvis kommunala handikapprådet (KHR) och pensionärsrådet.

Kansliet, som också inrymmer fullmäktiges särskilda utredningsresurs, ansvarar för att rotlar, partikanslier, stadsledningskontor m.m. erhåller information, utbildning, stöd och service.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för Kommunfullmäktige m.m. godkänns.
2. Kommunstyrelsen uppmanas dels informera stadens invånare och dels uppvakta statsmakten om Stockholms kommun genom skatteutjämningsssystemet betalar över 5000 kr var per år till andra kommuner.
3. Kommunstyrelsen uppmanas uppvakta statsmakten om det orimliga i att den statliga maxtaxan inom förskolan vältrar över kostnader på kommunerna.
4. Stadsdelsnämnderna avskaffas.
5. Konsumentnämnden inrättas ej.
6. All verksamhet utom myndighetsutövning och strategiska ledningsfunktioner skall upphandlas i konkurrens.
7. Tydligt formulerade kvalitetsgarantier skall utformas inom stadens alla verksamhetsområden.
8. Kvalitetssatsningar inom kommunens kärnområden; förskola, skola, äldreomsorg och omsorgen om de funktionshindrade skall prioriteras.

9. Staden skall skapa förutsättningar för att ge alla en så stor valfrihet som möjligt. Den enskildes valmöjligheter och information om dessa möjligheter skall väsentligt öka inom äldreomsorg, omsorg om de funktionshindrade, skola och förskola.
10. Invånarna i Stockholm skall erbjudas välja utförare inom äldreomsorgen, omsorgen om de funktionshindrade, skolan och förskolan
11. Den ekonomiska ersättningen från staden skall direkt till utföraren efter invånarens val.
12. Stadens målsättning är att minimera antalet kommunala bolag.
13. Stadens anställda utgör en nyckelgrupp för att skapa förutsättningar för nya alternativ. Stadens nämnder och förvaltningsledningar skall därför uppmuntra och stödja anställda som vill ta över kommunala verksamheter i egen regi. Särskild uppmärksamhet bör under kommande år riktas mot medarbetarna inom förskolor, skolor och hemtjänst som önskar avknoppa sin verksamhet.
14. Ett avknopningskansli inrättas som ges i uppgift att hjälpa de entreprenörer som önskar knoppa av verksamhet.
15. IT skall bli en ledningsfråga för stadens samtliga nämnder och bolagsstyrelser.
16. Arbete med att förbättra det budgetarbetet och den ekonomiska uppföljningen skall fortsätta genom att kvalitetsutveckling, miljöledning och ekonomisk styrning integreras i en sammanhållen process.

Specifikation av ekonomiska förändringar jämfört med kommunstyrelsens förslag bifogas.

NÄRINGSLIVS- OCH INTEGRATIONSNÄMNDEN

Näringslivs- och integrationsförvaltningen och Saluhalsförvaltningen

Integrationsfrågorna integreras med Näringslivsnämnden och en ny nämnd Näringslivs- och Integrationsnämnden bildas. Integrationen är en mycket viktig uppgift som bör genomsyra arbetet i alla stadens nämnder och styrelser. På samma sätt som näringslivsfrågor inte enbart hör hemma i Näringslivsnämnden utan bör genomsyra hela stadens arbete.

Nyckeln till integrationen av de nya svenskarna är att de kommer i arbete och kan försörja sig själva, vilket är oerhört betydelsefullt för att de ska bli en del av det svenska samhället och lära sig det svenska språket. En egen försörjning betyder också mycket för den enskilde som kan känna stolthet av att ha lyckats. Många av de nya svenskarna är också entreprenörer och startar gärna sin egna företag, vilket ska uppmuntras. Stadens mångfald är dessutom en viktig tillgång och konkurrensfaktor för fler etableringar i regionen.

Saluhallsstyrelsen kommer att uppgå i Näringslivs- och integrationsnämnden och bilda ett utskott med en egen förvaltning.

Nämndens uppgifter

Nämnden skall följa och analysera näringslivets utveckling på en övergripande nivå samt föreslå åtgärder som främjar näringslivets utveckling i staden. Nämnden skall också följa upp kommunfullmäktiges program till stöd för näringslivets utveckling i Stockholm på 2000-talet, näringslivspolitiska satsningar och stadens verksamheter ur näringslivets perspektiv. Vidare ansvarar nämnden för stadens kontakter med EU och Östersjöstaterna i näringslivsfrågor samt för att utveckla och marknadsföra Stockholm som etableringsort för näringslivet.

Nämnden skall också i nära samverkan med företrädare för näringslivet förmedla näringslivets behov och synpunkter till berörda nämnder, bolagsstyrelser och regionala organ. Nämnden har vidare till uppgift att samordna stadens uppvaktningar av statsmakterna i frågor som kan förbättra Stockholms utvecklingsförutsättningar.

Gällande integrationsfrågor samordnar nämnden stadens integrationsarbete. Därutöver har nämnden ansvaret för mottagning och introduktion av flyktingar. Genom att öka människors makt över sitt eget liv kan integration främjas och utanförskap minska.

Nämnden skall bereda ärenden om riktlinjer, principer och uppföljning av stadens integrationsarbete. Nämnden skall vidare handlägga frågor rörande språkliga och etniska minoriteter, flyktingar och invandrare och stimulera till möten och ökad förståelse över kulturgränserna. Inom sitt ansvarsområde skall nämnden även ombesörja stadens bidragsgivning. Nämnden har samordningsansva-

ret för storstads- och ytterstadssatsningen liksom för minoritetsfrågorna i staden.

Saluhallsstyrelsen kommer att övergå i ett utskott under Näringslivs- och integrationsnämnden som förvaltar mark och fastigheter inom stadens två partihandelsområden för livsmedel - Slakthusområdet och Årsta partihandelsområde - samt ansvarar för stadens större salutorg, utom Medborgarplatsen där ansvaret åvilar stadsdelsnämnd Maria-Gamla Stan. Styrelsen ansvarar även för saluhallarna Östermalmshallen, Hötorgshallen och Södermalmshallen.

Nämnden skall:

- * verka för att staden skall kännetecknas av ett bra näringslivsklimat
- * verka för att stadens nämnder och bolagsstyrelser skall bemöta näringslivet serviceinriktat
- * särskilt bevaka införandet av punktlighetsmål i stadens myndighetsutövning
- * verka för att nya projekt som genererar tillväxt och internationell konkurrenskraft initieras
- * marknadsföra Stockholm internationellt som etableringsort för näringslivet
- * främja tillförseln av mat- och färskvaror till Stockholm

Nämnden skall verka för att flyktingar ges goda förutsättningar att kunna försörja sig genom arbete och ordnat boende. Nämnden skall också stödja integrationsprojekt. Nämnden skall genom information och attitydpåverkan främja integrationsarbetet i stadens hela verksamhet, motverka olika former av diskriminering samt stödja människors möjligheter att göra egna val.

Under perioden kommer därutöver följande frågor att vara av särskild vikt:

- * genomförande och uppföljning av program till stöd för näringslivets utveckling i Stockholm på 2000-talet
- * utveckling av näringslivsperspektivet i stadens samtliga verksamheter
- * öka förutsättningarna för flyktingar att bli självförsörjande
- * fortsatt upphandling av flyktingintroduktion och insatser för att göra fler delaktiga i mottagandet
- * uppföljning av flyktingintroduktionens resultat
- * kommunikation av integrationsprogrammet
- * ytterstadens förnyelse
- * koordinera och samordna framgångsrika integrationsåtgärder och insatser för minskat bidragsberoende samt spridande av dessa erfarenheter till stadens övriga nämnder
- * verka för regelverksändringar för förbättrad flyktingintroduktion och ökad integration, exempelvis för att möjliggöra regionalt flyktingmottagande och införande av flyktingpeng.
- * intensifierad upprustning av partihandelsområdena
- * kvalitetsutveckling, upphandling och konkurrens

Uppföljning av program till stöd för näringslivets utveckling

Kommunfullmäktige har i april 2000 fattat beslut om ett nytt program till stöd för näringslivets utveckling på 2000-talet. Programmet skall användas som ett verktyg för stadens nämnder och bolagsstyrelser i arbetet med att förbättra näringslivets förutsättningar i staden och därmed öka utbudet av säkra och långsiktiga jobb. En strategiskt viktig uppgift för näringslivsnämnden är att stödja och följa upp stadens genomförande av programmet. Av särskild vikt är att säkerställa införande av punktlighetsmål i myndighetsutövning.

Utveckling av näringslivsperspektivet i stadens samtliga verksamheter

Bilden av Stockholm som företagastad skapas i hög utsträckning av näringslivets erfarenheter från de dagliga kontakterna med staden. Detta innebär att näringslivsarbete inte endast är en uppgift för näringslivsnämnden utan för samtliga nämnder i staden. Näringslivsperspektivet måste genomsyra stadens alla verksamheter. En strategiskt viktig uppgift för nämnden är därför att stödja utvecklingen av näringslivsperspektivet i övriga nämnders och bolagsstyrelsers verksamheter. I syfte att stödja expanderande och nyetablerade företag har en företagslots inrättats inom näringslivskontoret. Lotsen har till uppgift att vägleda företagare i staden i vidare mening. Hur man söker bygglov och information om utvecklingsområden är exempel på vanligen förekommande frågor, där lotsens hjälp efterfrågas.

Rekryteringsprogram och minskat bidragsberoende

Det arbetsinriktade programmet för flyktingar fortsätter under 2004. För att underlätta en gynnsam introduktion i samhället är det viktigt att snabbt komma ut på arbetsmarknaden. Programmet omfattar utbildning och praktik för flyktingar som vill arbeta inom vården, skola samt hotell- och restaurangbranschen. Fr.o.m. 2001 ingår programmet som en del av stadens personalstrategi för rekrytering av personal till staden. Näringslivs- och integrationsnämnden och utbildningsnämnden skall verka för och lyfta fram goda exempel på samverkan mellan entreprenörer inom flyktingintroduktion och SFI. Flyktingintroduktion syftar bl.a. till att snabbt få ut flyktingar och invandrare i arbete. Detta kan underlättas genom att varva SFI-undervisning med praktik eller genom att anpassa undervisningen till den enskildes yrkesinriktning. Samverkan bör även leda till att fler fullföljer och uppnår godkänd SFI-nivå.

Pengsystem för flyktingar

En översyn av introduktionsersättningen för flyktingar skall påbörjas under 2004 för att möjliggöra en mer löneliknande ersättning, som ökar det egna ansvaret för introduktionen. På sikt bör hela stadens introduktionsverksamhet för flyktingar baseras på ett pengsystem där SFI är en del av introduktionen. Introduktionen och utbildningen skall bygga på människors motivation att lära. Genom att i detta pengsystem utveckla former för att möjliggöra växelvisa studier, praktik och arbete anpassas systemet för individens speciella behov vid olika tillfällen under den första tiden i Sverige. Utbildningsnämnden och Näringslivs- och integrationsnämnden uppmanas att samverka kring utformningen av

den framtida SFI-undervisningen och flyktingintroduktionen och att se till att behovet av arbetspraktik för SFI-elever tillgodoses.

Koordinering av arbets- och utbildningsinsatser

För att underlätta och utveckla arbetet med att öka antalet förvärvsarbetande och minska bidragsberoendet utökar staden sina insatser för att koordinera de olika arbetsmarknadsprojekt och utbildningar som bedrivs. I staden finns det redan ett antal goda exempel som, tillsammans med olika internationella exempel, visar på möjligheten att genom flexibla lösningar och nya initiativ minska socialbidragskostnaderna och öka antalet förvärvsarbetande. Genom ökad samordning av de olika nu pågående projekten för ökad anställningsbarhet ökas effektiviteten.

Koordineringen av arbets- och utbildningsinsatserna kombineras med att utveckla och sprida metodutveckling inom detta område.

Arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadspolitik och arbetsmarknadspolitiska insatser är en statlig angelägenhet och staden kan inte acceptera de försök till övervältring av kostnader som skett från statens sida på detta område.

Stadens arbetsmarknadsåtgärder skall inriktas på personer med olika slags funktionshinder eller missbruksproblematik. Nämnden kan även satsa på arbetsförberedande insatser för arbetslösa med behov av försörjningsstöd/-socialbidrag. Det är mycket viktigt att de arbetsmarknadsåtgärder och arbetsförberedande insatser som erbjuds inte medför undanträngning av ordinarie arbetstillfällen. Stadens och statens insatser skall komplettera varandra för att undvika passiv bidragsgivning och rundgång mellan arbetsmarknadsåtgärder, studier, socialtjänst och arbetslöshetskassor. Samtidigt skall erbjudna arbetsuppgifter på sikt möjliggöra ett inträde på den öppna arbetsmarknaden. Det är viktigt att arbetsmarknadsåtgärder och utbildningsinsatser för att minska bidragsberoende och öka förvärvsfrekvensen bland långtidsarbetslösa, drar nytta av tidigare projekt i staden och internationellt. Härigenom är det möjligt att öka antalet förvärvsarbetande genom riktade insatser mot individen och de behov av arbetskraft som finns i Stockholm. Nämnden uppmanas att intensifiera samarbetet med näringsliv och bemanningsföretag för att komma till rätta med långtidsarbetslösheten.

Jobbgaranti

En jobbgaranti ska införas i Stockholm, där alla som idag är socialbidragsberoende ges en snabb individuell bedömning och, i de fall arbetsbrist är orsaken till bidragsberoendet, garanteras arbete inom fem dagar. Är det inte arbetsbrist som är orsaken till socialbidragsberoendet skall utbildning eller stöd i anpassad form erbjudas. Föreligger det medicinska eller andra skäl till bidragsberoendet bör en utredning göras för att se om det inte är exempelvis sjukbidrag eller sjukpension som är den stödform som passar bäst. Den som inte accepterar den erbjudna försörjningsmöjligheten skall heller inte vara berättigad till socialbidrag.

Det är av stor vikt i arbetet med att minska bidragsberoendet att arbetshorison-ten är långsiktig. Det är inte genom tillfälliga kosmetiska beredskapsarbeten och kurser som förändring kan ske. Möjligen förändras statistiken, men situa-tionen för dem som är beroende av bidrag gör det i grunden inte. Samspelet med näringslivet i utvecklandet av jobbgarantin är i det sammanhanget centralt.

Ytterstadens förnyelse

Ytterstadssatsningen fortsätter genom upprustning av slitna förortsmiljöer, me-del till detta avsätts i de kommunala bostadsbolagen. Investeringarna skall ske i samråd med medborgarna. Nämnden har medel för spridning av erfarenheter och resultat av ytterstads- och storstadssatsningen samt för kontinuerlig utvär-dering av insatserna i ytterstaden.

Miljöcentrum

Näringslivsnämnden har i samverkan med miljö- och hälsoskyddsnämnden under 2002 utrett inrättande av ett Miljöcentrum. Miljöcentrum skall bidra till att skapa bättre förutsättningar för att starta och driva företag, bl.a. genom att den kommunala servicen förbättras vad gäller miljöbalken och informationen. Det är angeläget att föra arbetet vidare, så att den kommunala servicen förbätt-ras vad gäller miljöinformationen.

Stadens internationella marknadsföring

Stadens satsning på att marknadsföra Stockholm internationellt som etable-rings- och besöksort kommer att fortsätta. Ansvaret för marknadsföring av Stockholm som besöksort har överförs till Stockholm Visitors Board AB. För att öka effekten av stadens medel måste medfinansiering sökas från berörda delar av näringslivet. Näringslivs- och integrationsnämnden skall följa den framtagna marknadsplanen för stadens internationella marknadsföring. Inrikt-ningen är att stadens internationella marknadsföringsinsatser skall utgå från och grundas på ett antal för staden strategiska områden och branscher; TIME (Tele-com, Information, Media och Entertainment), medicin, finanssektor, miljötek-nik och bioteknik.

Staden medverkar tillsammans med merparten av övriga länets kommuner i Business Arena Stockholm (BAS) som syftar till att internationellt marknadsfö-ra Stockholmsregionen som etableringsort för företag. Bidraget till bolaget överförs till Kommunfullmäktige m.m. fr.o.m. 2004.

Staden fortsätter sin satsning på projektet TIME. Projektet syftar till att profile-ra och utveckla Stockholms världsledande ställning på IT-området. Närings-livs- och integrationsnämnden har i samarbete med Svenska Handelskammaren påbörjat en utredning om inrättande av ett IT-säkerhetsinstitut i Stockholm.

Kvalitet, upphandling och konkurrens

För att uppnå de mål som kommunfullmäktige ålagt nämnden vid arbetet med de strategiska näringslivspolitiska insatserna förutsätts en flexibilitet i det ope-rativa genomförandet. För att uppnå detta samverkar nämnden med andra aktö-

rer, förutom att upphandla tjänster. Arbetet med att implementera upphandlingspolicyn och kvalitetsstrategin skall prioriteras under perioden.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för näringslivs- och integrationsnämnden godkänns.
2. Staden skall verka för ett bra näringsklimat som underlättar för nya företag att etablera sig i staden
3. Staden skall verka för att Stockholms unika ställning som ledande inom det nya moderna näringslivet - TIME sektorn, IT och bioteknik - fortsätter och förstärks
4. Staden skall fortsätta och intensifiera satsningen på Stockholm som besöks-, kongress- och etableringsort både i Sverige och utomlands
5. Staden skall införa en jobbgaranti i hela Stockholm, där alla som idag är socialbidragsberoende ges en snabb och individuell bedömning, och i de fall det är arbetsbrist som är orsaken till socialbidragsberoendet, garanteras arbete inom 5 dagar
6. Staden skall intensifiera samarbetet med näringsliv och bemanningsföretag för att komma tillrätta med långtidsarbetslösheten
7. Nämnden skall inleda ett särskilt småföretagarprojekt i syfte att underlätta för småföretagare
8. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att göra en översyn av introduktionserättningen för flyktingar
9. Staden skall på sikt verka för att hela stadens introduktionsprogram för flyktingar baseras på ett pengsystem där SFI är en del av introduktionen

Specifikation av ekonomiska förändringar jämfört med kommunstyrelsens förslag bifogas.

PERSONAL- OCH KVALITETSUTSKOTTET

Personal och kvalitetsutskottet har att se till stadens totala personalförsörjning. Utskottet ansvarar även för policyfrågor inom personal- och kvalitetsområdet samt avtal inom personalområdet.

Nämndens uppgifter

Nämnden skall följa och analysera stadens personalbehov.

Staden står inför en stor utmaning inom personalområdet. Under de kommande tio åren kommer stora delar av de som idag arbetar inom staden att ålderspensioneras. Staden riskerar därmed att gå miste om en stor del av kontinuiteten i verksamheten. För att rekrytera nya medarbetare måste staden vara och upplevas som en moderna arbetsgivare. Statusen inom vissa yrken måste även höjas.

Ny direktiv från riksdag och regering kan få stora konsekvenser för stadens personalbehov. Införandet av maxtaxa och allmän förskola är exempel på nationella direktiv där kommunerna inte givits möjlighet att anpassa personalbehovet till de nya omständigheterna. För att än dock underlätta personalförsörjningen skall under året en inventering göras av de kommande personalbehovet inom Stockholms stad vid olika utvecklingsscenarier.

Mellan åren 1999-2002 har flera åtgärder vidtagits för att höja statusen för den anställda inom Stockholms stad. Genom en medveten lönepolitik har bland annat lärarnas löner höjts rejält. Många av stadens anställda har även fått vara med och spara i kompetenskonton – ett projekt som givetvis skall fortsätta och utökas.

Staden har även ett ansvar att fylla det framtida behovet av ledare. Även för att klara detta behovet är det givetvis avgörande att staden ses som en attraktiv och modern arbetsgivare. Staden arbetar även här aktivt med den interna chefsförsörjningen genom olika program.

En av de största utmaningar som staden står inför de kommande åren är att komma tillrätta med det allt för höga sjukskrivningarna. Varje chef inom staden måste känna ett ansvar för sina medarbetares arbetsmiljö. För att stimulera ett nytänkande och initiera pilotprojekt inom arbetsmiljön reserveras fem miljoner konor under central medelreserv för detta ändamål.

Skall vi klara behovet av personal inom den verksamhet som finansieras offentligt måste vi dock tänka i ett vidare perspektiv. Genom att öppna upp för en större valfrihet inom de tidigare offentliga monopolen öppnar vi inte bara upp för en valfrihet för stockholmarna utan även för de anställda inom staden. Den anställda ges möjlighet att välja mellan flera olika arbetsgivare med olika inriktningar. Det blir lättare att finna en arbetsgivare som passar den enskilt anställdes önskemål. I de fall personalen själv vill ta över en verksamhet och driva den vidare själva skall detta givetvis uppmuntras där så är möjligt.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för personal- och kvalitetsutskottet godkänns.
2. Personal- och kvalitetsutskottet ges ett särskilt uppdrag att bekämpa de allt för höga sjukskrivningarna i enlighet med moderaternas förslag.

STOCKHOLMS STADSHUS AB

Bolagets uppgifter och allmänna inriktning

Stockholms Stadshus AB är moderbolag i en koncern som består av 15 dotterbolag. Stockholms Stadshus AB ägs av Stockholms stad.

Stockholms Stadshus AB har en sammanhållande funktion för merparten av Stockholms stads aktiebolag. Bolaget är ansvarigt för styrning och uppföljning av dotterbolagens verksamhet utifrån kommunfullmäktiges direktiv. Koncernstyrelsen skall fatta de principiella beslut som krävs för att kommunfullmäktiges mål skall nås. Dotterbolagens styrelser och verkställande ledningar har det operativa ansvaret för att kommunfullmäktiges beslut verkställs.

Bolagets uppgifter kan sammanfattas i följande punkter:

- * svara för koncernens övergripande utveckling och strategiska planering
- * svara för styrningen av de finansiella resurserna på ett för ägaren och koncernen optimalt sätt
- * svara för löpande ekonomisk kontroll och uppföljning
- * svara för verkställande av kommunfullmäktiges beslut som är av ägarkaraktär avseende koncernens inriktning och struktur
- * utveckla samspelet mellan ägaren, koncernledningen och dotterbolagen avseende verksamheternas resultat och budgethållning, effektivitet och kvalitet
- * utveckla effektivare styrformer med sikte på ökade inslag av målstyrning mot kommunfullmäktiges ägarkrav
- * årligen se över och vid behov redovisa förslag till omprövning av verksamhetsinriktning och/eller innehav av verksamheter med utgångspunkt från förändrade förutsättningar när det gäller marknad, lagstiftning och teknisk utveckling

Ett grundläggande skäl för att ha stadens bolag samlade i en koncern är att få en samlad överblick över företagets verksamhet och för att kunna använda möjligheten till resursoptimering, inte minst finansiellt.

Förutom att driva den löpande verksamheten effektivt skall koncernen aktivt tillvarata möjligheterna till strukturella förändringar mellan eller inom bolagen för att öka effektiviteten och/eller frigöra tillgångar som kan användas bättre på andra områden inom bolagskoncernen och staden.

Moderbolaget skall aktivt arbeta med privatiseringsfrågorna. Staden och dess bolag skall inte bedriva affärsverksamhet som bättre eller lika bra kan drivas i privat regi, varför en ständig prövning av vilka bolag som kan och bör säljas måste göras. Moderbolaget skall också i samverkan med dotterbolagen pröva vilka verksamheter eller tillgångar inom bolagen som bör säljas eller avvecklas.

Prioriterade uppgifter under året

Under år 2004 skall Stadshuset AB svara för försäljningen av följande bolag:

- AB Stockholmshem
- STOKAB
- Centrumkompaniet
- AB Stockholm Globe Arena

Staden är idag verksam inom flera marknader på ett skadligt sätt. I vissa fall har staden genom sina bolag en allt för stark ställning som inverkar skadligt på utvecklingen. I andra fall innebär stadens engagemang en onödig risk för stadens skattebetalare. Staden kan även genom sitt ägande vara hämmande för bolaget då den kommunala kompetensen inte tillåter bolagens verksamhet att växa i önskad omfattning.

Vid försäljningen av Stockholmshem skall en försäljning till hyresgästerna och stockholmarna prövas.

Vid försäljningen av STOKAB måste frågorna om operatörsberoendet beaktas.

Dotterbolagen gemensamt

Den strategiska inriktningen och de operativa besluten skall ha sin utgångspunkt i skattebetalarnas och stockholmarnas långsiktiga intressen. Förvaltningen av tillgångarna inom bolagssektorn skall ske på ett ansvarsfullt och effektivt sätt. Stockholmarnas kapital skall inte utsättas för några spekulativa affärsrisker. Verksamheterna skall bedrivas så att värdet av tillgångarna i reala termer åtminstone bibehålls och en rimlig avkastning lämnas till ägaren. Långsiktig värdetillväxt är ett viktigt mål.

Varje dotterbolag skall prioritera sin kärnverksamhet. Verksamheten skall bedrivas kostnadseffektivt och vara av hög kvalitet. Genom ett kontinuerligt utvecklingsarbete, även innebärande rationaliseringar, skall effektiviteten förbättras i syfte att nå de resultat-, avkastnings-, volym- och/eller andra kvalitets- och verksamhetsmål som det enskilda företaget arbetar mot. Varje medarbetare inom respektive bolag skall känna till bolagets uppgifter och mål.

Varje dotterbolag skall verka utifrån stadens fem övergripande inriktningsmål. Generella åtaganden som svarar mot stadens övergripande inriktningsmål och prioriteringar skall återfinnas i de budgetar som bolagsstyrelserna antar för 2004.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för Stockholms Stadshus AB godkänns.
2. Inleda en försäljning av AB Stockholmshem
3. Inleda en försäljning av STOKAB

4. Inleda en försäljning av Centrumkompaniet   5. Inleda en försäljning av AB Stockholm Globe Arena

STOCKHOLM VISITORS BOARD AB

Bolagets mål och uppgifter

Stockholm Visitors Board AB har till uppgift att öka antalet besökare i Stockholmsregionen, utveckla Stockholmsregionen som besöksort och förbättra besöksservicen. Bolaget skall genom att främst ge information om Stockholmsregionen inom och utom landet samt även på annat sätt bidra till utveckling av regionen som besöksort, särskilt för affärs-, mäss- och kongressbesökare, samt som turistmål.

Ekonomiska mål

Bolagets resultat efter finansiella poster bedöms för år 2004 uppgå till 0 mnkr. Bolaget erhåller ett bidrag från staden på 51,6 mnkr.

Utvecklingsdirektiv

Bolaget skall verka som en samlande enhet för hela besöksnäringen i Stockholm. Bolaget skall vara ett varumärke för Stockholm utomlands och tillsammans med näringen se till att Stockholms budskap når ut i världen. Samarbetet med näringslivet skall utvecklas och intensifieras under 2004.

Evenemang

Stockholm Visitors Board AB handlägger och beslutar i ärenden om ekonomiskt stöd till evenemang inom ramen för stadens evenemangspolicy. Det ekonomiska stödet skall rymmas inom finansieringsstödet årliga ram på 5,0 mnkr. Medel för detta har tidigare reserverats i Central Medelsreserv. From 2004 budgeteras medlen under Kommunfullmäktige m.m. som har att utbetala dessa efter beslut av Stockholms Visitors Board AB. Utbetalda medel anmäls till kommunstyrelsens ekonomiutskott.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:
1. Moderaternas förslag till budget 2004 för Stockholm Visitors Board AB godkänns.
2. Samarbetet med näringslivet skall utvecklas och intensifieras

S:T ERIK FÖRSÄKRING AB

Bolagets mål och uppgifter

S:t Erik Försäkring har som uppgift att svara för att det finns en effektiv riskfinansiering av anläggningar och verksamheter ägda av staden och närstående bolag genom ökad konkurrensutsättning. Bolaget skall förmedla försäkringslösningar, minimera försäkringskostnaderna och förbättra riskhanteringen för samtliga berörda enheter inom kommunkoncernen.

Bolagets resultat efter finansiella poster bedöms för år 2004 uppgå till 0 mnkr.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:
---

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för S:t Erik Försäkring godkänns.

MILJÖ- OCH STADSBYGGNADSNÄMNDEN:

MILJÖ- OCH STADSBYGGNADSKONTORET OCH UT- REDNINGS- OCH STATISTIKKONTORET

En sammanslagning av Miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stadsbyggnadsnämnden innebär att staden renodlar och samlar sitt myndighetsansvar för dessa frågor. Sammanslagningen leder till att kontakterna underlättas för kommunens medborgare och företag. Flera samordningsvinster nås vilket både resulterar i lägre kostnader och kortare handläggningstider. Miljöaspekterna kan exempelvis komma in tidigare i planeringsskedet.

Uppgifter

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har stadens myndighetsansvar för den fysiska planeringen genom detaljplan samt planprocess, bygglov, bygganmälan och inom miljö- och hälsoskyddsområdet genom livsmedelshantering, miljöfarlig verksamhet mm.

Nämnden svarar även för övergripande planering avseende bostadsförsörjning och arbetsplatser, energiplanering, luftövervakning, bullerbekämpning och djurskyddsfrågor. Därutöver står nämnden för viss samordning inom plan- och miljöområdet.

Mål för verksamheten

Nämnden skall:

- * skapa förutsättningar för ökat bostadsbyggande
- * utveckla och ta tillvara stadens kvaliteter och karaktär
- * främja ett företagervänligt klimat genom bl.a. punktlighetsmål
- * verka för skydd av människors hälsa och av miljön och därigenom bidra till en långsiktigt hållbar utveckling.
- * verka för en god miljö genom bl a låga utsläpp till luft, mark och vatten samt bullernivåer

Under perioden kommer därutöver följande frågor att vara av särskild vikt:

- * den fortsatta förnyelsen av Stockholms city
- * ytterstadens förnyelse
- * förenklad plan- och bygglovshantering
- * kvalitet, upphandling och konkurrens
- * ökad planberedskap
- * utveckling av det utåtriktade miljöarbetet/miljöinformationen

Ett attraktivare Stockholm

I Stockholm förenas påtagligt den internationella storstadens intensitet med god miljö och grönområden. Välbyggda stadsdelar och effektiv infrastruktur är andra kända karaktäristika att värna om och utveckla. En av nämndens främsta uppgifter är att bidra till att Stockholm blir en ännu bättre stad att leva, bo och verka i för alla stockholmare.

Det handlar om att åter bygga en stad med dess naturliga variation i form och innehåll, att bevara och utveckla stadens kvaliteter. Staden utgör även ett mycket resurseffektivt boende och bidrar därför även till en god miljö.

Det handlar också om att med väl avvägda åtgärder lyfta vissa ytterstadsområden och koppla dem till närliggande stadsdelar. Järvafältet och Årstafältet är två uppskattade rekreations- och grönområden i staden. I norr kan Järvafältet bli en länk mellan Rinkeby och Kista. I söder kan Årstafältet få en liknande roll för Östberga och Liljeholmen-Årstadal.

I gamla institutionsparker som Långbro och Beckomberga öppnas möjligheter för att skriva ännu ett kapitel om Stockholms karaktäristiska samspel mellan bebyggelse och grönska.

Det handlar vidare om att öka mångfalden. Stadens olika delar skall präglas av en egen identitet, men med ett stort mått av variation inom den lokala stadsdelen. Alla delar av Stockholm skall ha olika upplåtelseformer och en variation inom bebyggelsen. Stadsplanering kan ha en stor betydelse för integrationen i staden. Såväl de nya radhusområdena i Rinkeby och Rågsved som de nya bostäderna i de kontoriserade delarna av Stockholms innerstad är exempel på projekt, som ökar variationen inom bebyggelsen och därmed integrationen i staden.

Planera för de nya stockholmarna

Stockholm är en stad i stark tillväxt. Många människor lockas av den puls och de möjligheter som Stockholm erbjuder. Inflyttningen och den naturliga befolkningsökningen innebär fantastiska möjligheter, men ställer också höga krav på att skapa förutsättningar för fler bostäder och arbetsplatser. Under de närmaste åren planeras för ca 21 000 nya bostäder i Stockholm. Därutöver visar vi på möjligheterna för ytterligare 37 000 nya bostäder. Arbetet präglas av en förötning av staden med hänsyn till dess årsringar.

I bostadsbilagan anges nya bostadsområden för totalt 58 000 nya bostäder. Dessa projekt bör inrymmas i stadens arbete med ny översiktsplan.

Planarbete pågår för att bygga bostäder och arbetsplatser i Liljeholmen-Årstadal, Hammarby Sjöstad, Nordvästra Kungsholmen, Västra city och i de gamla sjukhusområdena Långbro, Beckomberga och Sabbatsberg. Det är viktigt att dessa områden redan från början planeras med en blandning av funktioner – arbetsplatser, bostäder, butiker och parker. Det är också angeläget att planera för fler flykting-, studentbostäder samt bostäder för äldre.

För att möta behovet av nya bostäder och lokaler är det viktigt att markinnehav och nybyggda områden utnyttjas på bästa sätt, vilket innebär att en generellt hög exploateringsgrad bör eftersträvas. För att upprätthålla kvaliteten i byggnaden finns riktlinjer i översiktsplanen och byggnadsordningen. Det är vidare angeläget att skapa förutsättningar för inredning av vindar för att nya bostäder skall kunna komma till stånd, inte minst i innerstaden.

För att korta ledtiderna för nya bostäder och möta behovet av nya företagsetableringar måste planberedskapen öka. Stadsbyggnadsnämnden tillförs därför 5 miljoner kronor extra för att starta planarbetet med kommande bostäder och arbetsplatser.

Naturresevat i Stockholm utgör ör många härliga rekreationsområden. En för stor upplåsning kring ett stort antal områden riskerar dockatt låsa fast planeringen för det framtida Stockholm i ett läge där bostadsbyggnation och nödvändiga infrastrukturella satsningar blir lidande. Stockholm behöver grönområden men ett totalstopp för utveckling får inte genomföras.

Fortsatt förnyelse av City

Stockholms centrala delar genomgår nu en förnyelse i syfte att skapa en ljusare, varmare och tryggare stadskärna. Såren efter 60- och 70-talens rivningshysteri läks, kvarter som lämnas öde efter mörkrets inbrott tillförs ca 1 300 bostäder och medborgarna ges möjlighet att återta områden som under lång tid präglats av kriminalitet. Detta arbete skall fortsätta och intensifieras. Förnyelseprocessen innebär även att gaturum rustas upp och anpassas till en modern storstad. Stadens gaturum måste ge förutsättningar för det myllrande stadsliv som vi förknippar med en storstad som Stockholm. Mäster Samuelsgatan och Klara bergsgatan kommer att utvecklas till nya attraktiva huvudstråk i staden. Parkeringshuset Elefanten har ersatts av bostäder och kontor. Byggnader i innerstaden skall innehålla butiker, caféer och restauranger i bottenvåningarna med kontor och bostäder ovanför.

Länsstyrelsens agerande i bostadsfrågor är oroväckande och riskerar att stoppa cityförnyelsen genom att förhindra bostadsbebyggelse i innerstaden Tillämpningen av den nya miljöbalken slår i vissa delar mycket hårt mot Stockholm som storstad.

Ytterstadens förnyelse

Ytterstadens attraktionskraft kan ökas genom komplettering av infrastruktur, tillskott av arbetsplatser, utbildningslokaler, hotell och nyproduktion av bostadsrätter, villor och radhus. Nämnden skall stödja denna utveckling i ytterstaden. De nya radhusområdena i Rinkeby och Rågsved är exempel på projekt, som ökar ytterstadens attraktionskraft. En viktig uppgift för stadsbyggnadsnämnden är att hitta fler sådana projekt i ytterstaden.

Nämnden har en viktig roll i genomförandet av både Kista- och Söderorts visionen. Den nya strukturplanen för Kista är en viktig del av detta arbete. En rad detaljplanearbeten kommer att pågå under de kommande åren med utgångspunkt i strukturplanen. Arbetet med Söderorts visionen fortgår och kommunfullmäktige har beslutat om en "Vision för Söderort". Beslutet anger utgångspunkter för hur den södra ytterstaden skall utvecklas, vilket förväntas resultera i både program- och planarbeten. Många Stockholmare önskar bo i småhus. Staden bör inventera markområden för att möjliggöra även denna typ av boende.

Förenklad plan- och bygglovshantering

En viktig åtgärd för att uppnå ytterligare ökning av bostadsbyggandet är att påskynda framtagandet av detaljplaner. Genom en förenkling av plan- och bygglagens praktiska tillämpning kan planprocessen effektiviseras utan att medborgarinflytandet minskas. Arbetsmetoder måste tas fram så att miljö-, tillgänglighets- och näringslivsaspekter bevakas. Ambitionen bör vara att på sikt halvera tiden från start till färdig detaljplan. Nämnden har fått utökad delegation att besluta om detaljplaner. Planer kan antas av nämnden, om en kvalificerad majoritet i nämnden godkänner förslaget. Nämnden bör också se över möjligheten att effektivisera samråds- och remissförfarandet, såväl internt i staden som externt.

I syfte att underlätta för byggherrar och andra parter i byggprocessen skall nämnden fortsätta arbetet med att ta fram förslag till förenklingar av planprocessen. Nämnden anmodas också att arbeta vidare med redan fastställda punktlighetsmål i syfte att förbättra servicen till medborgare och näringsliv. Handläggningen av bygglov måste effektiviseras. Ökade personalresurser finansieras genom ökade intäkter.

Organisations- och utvecklingsfrågor

De närmaste årens förväntade ökning av bostadsbyggandet förutsätter att detaljplaner tas fram i ökad omfattning. Nämnden skall även upparbeta detaljplaner för kommande bostads, kontor och industriprojekt för att korta ledtiderna. Planakuten återinförs för att det ökade antalet planprojekt inte skall hindra mindre, men väsentliga, planändringar.

Anpassning av bostäder

Bostadsanpassningsbidrag ges till funktionshindrade för att de skall kunna anpassa sin bostad med hänsyn till sina funktionshinder. Att dessa människor kan bo kvar hemma ökar livskvaliteten. Det minskar även behovet av biståndsinsatser.

Myndighetsutövning inom miljöområdet

Huvuduppgiften på miljöområdet består av att fullgöra myndighetsutövning. I detta arbete utgör miljöbalken, Miljöprogrammet och stadens strategi för kvalitet och miljöledning viktiga utgångspunkter. Punktlighetsmål för myndighetsarbetet skall utvecklas. Möjliga effektiviseringar och samordningar till följd av den nya miljöbalken bör tas tillvara i utvecklingsarbetet och t.ex. skall nämnden utveckla egenkontrollprogram inom olika områden. Nämnden skall bland annat undersöka möjligheterna att utveckla myndighetssamarbetet med andra kommuner i regionen.

Miljöbalken har visat sig för dåligt anpassad till de regionala skillnader som finns i Sverige. Det är till exempel orimligt att bullernivåerna i Stockholms innerstad skall vara den samma som på landsbygden.

Det har tillkommit nya uppgifter och skyldigheter till följd av den nya miljöbalken. Detta gäller bl.a. avfallsområdet och kemiska produkter. Nämnden är

bl.a. skyldig att ta fram en årlig tillsynsutredning och tillsynsplan över tillsynsobjekten samt upprätta register över verksamheter som kräver återkommande tillsyn. Fortfarande finns ett behov av administrativa system och rutiner för att klara anpassningen till den nya miljöbalken. Med anledning av det utökade ansvaret för användning av olika kemiska produkter hos verksamhetsutövare och hantering av kemiska produkter hos detaljhandeln behövs en förstärkt tillsyn. Nämnden bör därför öka kompetensen inom detta område.

Nytt övergripande miljöprogram

Staden har antagit ett nytt miljöprogram för Stockholms som gäller för perioden 2002-2006. Det moderata förslaget till miljöprogram innebar ett betydligt mer flexibelt och tillväxtinriktat miljöarbete. Miljöprogrammet måste omarbetas.

Vid implementeringen av det antagna programmet anser vi det nödvändigt att man i så stor utsträckning som möjligt ta hänsyn till stadens övriga mål och göra en bedömning av tillämpligheten av miljöprogrammets mål.

Att inrätta ett Miljöcentrum är ett gemensamt uppdrag till miljö- och stadsbyggnadsnämnden och näringslivs- och integrationsnämnden. Det är angeläget att skyndsamt föra arbetet vidare så att den kommunala servicen förbättras vad gäller miljöbalken och informationen.

Samtidigt är det viktigt att inte miljöprogrammet inte tillåts medföra stora byråkratiska processer och informationsinsatser på bekostnad av konkreta och realistiska åtgärder.

Vattenprogrammet

Vattenprogrammet är ett förvaltningsövergripande arbete som har inneburit en effektivisering av stadens insatser för vattenvård. Programmet ligger också helt i linje med EU:s direktiv för en gemensam vattenpolitik (Vattendirektivet), vars bestämmelser skall vara införda i svensk lagstiftning år 2003. Då skall distriktsindelning baserad på avrinningsområden vara genomförd och ansvariga myndigheter vara utsedda. Register skall också finnas. Övervakning av tillståndet i vattenmiljön samt mätningar är ett arbete som kommer att fortsätta under 2004.

Markföroreningar

I staden finns mark- och segmentområden som är förorenade. Ett omfattande inventeringsarbete har bedrivits under flera år för att kartlägga och generera kunskap om stadens markföroreningar och för att undvika miljö- och hälso-skyddsproblem i framtiden. Genom att fortsätta karteringsarbetet av förorenade områden kan nämnden erbjuda service till exploatörer i frågor om var förorenad mark är belägen. Här behövs främst omfattande statligt stöd till staden för saneringsåtgärder.

Även gatu- och fastighetsnämnden och Stockholm Vatten AB har behov av kunskap om var förorenade områden finns för att kunna göra prioriteringar av miljöinsatser. Ett saneringsproblem av mindre storlek är det farliga avfallet

som placeras ut på stadens mark. Det kan snabbt bli ett miljö- och hälsoproblem och det är därför viktigt att agera snabbt. Det handlar bl.a. om analys, borttransport och omhändertagande. Det går ofta inte att finna någon ansvarig och kostnaderna för bortforsling m.m. får staden därför stå för.

Trafikmiljö

Miljöaspekter förknippade med biltrafiken utgör en av stadens utmaningar. En av de bästa åtgärderna för en bättre boendemiljö är avlastande kringfartsleder som flyttar trafiken från bostadsområdena. Den tekniska utvecklingen av bilar och däck har minskat föroreningen till följd av fordonstrafiken. Genom ytterligare tekniska landvinningar som inte minst gör den nya tekniken billigare kan ytterligare stora miljövinster göras.

En av stadens viktigaste uppgift är att kunna tillgodose alla de olika behov som föreligger i en dynamisk och växande storstad. Det ställer krav på en god miljö i kombination med goda ekonomiska och sociala möjligheter samt kräver goda kommunikationer av olika slag – kollektiva färdmedel, vägar för bil- och buss- trafik, cykelbanor samt flyg-, båt- och järnvägsförbindelser av hög kvalitet. Att tillgodose dessa behov i ett sammanhang är en nödvändighet för stadens och regionens utveckling. Det är viktigt att fortsätta arbetet med åtgärder som förbättrar situationen.

Staden skall fortsätta satsningarna på miljövänlig fordonstrafik. Tillsammans med satsningar på kollektivtrafik och cykelbanor kan detta bidra till att miljön förbättras och att framkomligheten ökar. I den mån nämnder och bolagsstyrelser kan bör miljöfordon väljas när äldre fordon byts ut.

Luftövervakningen har inneburit minskade kostnader med anledning av att kostnaderna för mätningarna har kunnat skäras ned och modelleringen har ökat. Gällande EU-direktiv ställer minimikrav på mätningars omfattning och kvalitet, vilket innebär att kraven har ökat vad gäller nya ämnen såsom bensen och partiklar. Nya miljökvalitetsnormer kommer att innebära ökade krav.

Livsmedel

En viktig fråga för stadens invånare är kvaliteten på livsmedel och nämnden har tillsynsansvaret. Tillsynen över hälsoskyddsfrågor och matvarors tjänlighet har stor betydelse för medborgarna ska känna sig trygga i sina val. Nämndes arbete ska här fortsätta. Regler om ursprungsmärkning av färskt och fryst nöt- och kalvkött samt organ från dessa djur bör nämnden även under 2004 följa upp.

PCB i inomhusluft

Arbetet med inventering av fastigheter som kan misstänkas innehålla PCB inom ramen för LIP (lokala investeringsprogrammet) bör fortsätta och åtgärds- paket tas fram i samarbete med fastighetsägarna för konstaterade effekter på inomhusluft. Nämnden bör följa utvecklingen för att kunna bedöma vilka åtgärder som behövs för att kunna minska PCB i inomhusluft.

Agenda 21

Nämnden har ett samordningsansvar för stadens Agenda 21-arbete. Agenda 21 är ett viktigt åtagande och en process där miljöfrågor, ekonomi och sociala frågor skall integreras i riktning mot en hållbar utveckling och en målmedveten hushållning med alla resurser. Agenda 21-arbetet måste bedrivas i alla nämnder. Det samordnande ansvaret åligger dock miljö- och stadsbyggnadsnämnden.

Nämnden bedriver ett arbete kring indikatorer, vilket är ett enkelt sätt att visa komplicerade samband och fakta inom området 'hållbar utveckling'. Genom att visa på förändringar som mäts kan alla se i vilken riktning staden är på väg. Arbetet med indikatorerna bör kopplas till uppföljningen av miljöprogrammet.

Utrednings- och statistikkontoret (USK)

Uppgifter

USK skall säljas under år 2004. Det finns ingen anledning att staden bedriver denna verksamhet i egen regi. Det kan även finnas stora fördelar att samordna behovet av information över länets kommuner och landstinget.

Fram till dess att USK säljs skall kontoret tillgodose stadens behov av utredningsstöd, statistik och prognoser som underlag för stadens verksamhet, planering och uppföljning samt tillgodose efterfrågan på undersökningar baserade på intervjuer och enkäter. Kontoret skall också tillhandahålla statistiska uppgifter av allmänt intresse. USK är i huvudsak intäktsfinansierat.

Avtalet mellan stadsledningskontoret och USK om statistik- och prognosproduktion har löpt ut. Att USK säljs under året behöver inte betyda att inget nytt avtal skall tecknas. Denna fråga måste prövas i samband med att villkoren för försäljningen klargörs.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för Miljö- och stadsbyggnadsnämnden samt Utrednings- och statistikkontoret godkänns.
2. Anta principer för ökat bostadsbyggande i enlighet med bilaga "En politik för ökat bostadsbyggande"
3. Ställa sig bakom arbetet med nya bostadsprojekt i enlighet med bilaga "En politik för ökat bostadsbyggande"
4. Staden skall uppvakta regeringen i syfte att förenkla regelverket för byggande och boende
5. Staden skall uppvakta regeringen i syfte att påskynda arbetet med tredimensionell fastighetsbildning
6. Uppmana Miljö- och stadsbyggnadsnämnden att ta tillvara den resurs som oinredda vindar utgör.
7. Uppmana Miljö- och stadsbyggnadsnämnden att ha en öppen inställning till inglasningar av balkonger
8. Staden skall uppvakta regeringen i syfte att förändra miljöbalken i tillväxtbefrämjande riktning.

9. Ge kommunstyrelsen i uppdrag att utarbeta ett nytt miljöprogram som inte är tillväxtfientligt

Specifikation av ekonomiska förändringar jämfört med kommunstyrelsens förslag bifogas.

GATU- OCH FASTIGHETSNÄMNDEN

GATU- OCH FASTIGHETSKONTORET

Nämndens uppgifter

Gatu- och fastighetsnämnden har ett samlat ansvar för markförvaltning, mark-exploatering, väghållning, strategisk trafikplanering för alla färdmedel och trafikövervakning, myndighetsutövning för hamnfrågor samt ett renodlat genomförandeansvar för de planer som rör den fysiska miljön i Stockholm jämte ansvar för stadens upplåtelsefrågor. Nämnden skall även ta över den fysiska verksamhet som stadsdelsnämnderna idag ansvarar; barmarksunderhåll, snöröjning, städning, skötsel av parker mm. Nämnden har dessutom ett utföraransvar genom den slutna redovisningsenheten fastighetsförvaltningen.

Mål för verksamheten

Nämnden skall:

- * bidra till Stockholms tillväxt genom god och säker framkomlighet för alla trafikanter
- * bidra till Stockholms tillväxt genom att skapa förutsättningar för ökat bostadsbyggande
- * skapa en god livsmiljö för invånare och besökare
- * göra Stockholm renare, tryggare, vackrare och mer tillgängligt
- * förvalta och förädla de fastigheter staden äger

Under perioden kommer därutöver följande frågor att vara av särskild vikt:

- * underhåll av gator, broar, belysning m.m.
- * skapa god säkerhet och framkomlighet för fotgängare, cyklister, bilister, nyttotrafik och kollektivtrafik
- * bidra till att skapa ett gott klimat för stadens näringsliv
- * försäljning av kommersiella byggnader/lokaler och mark. Försäljningsbetinget för år 2004 ska uppgå till 2 miljarder kronor
- * fortsätta arbetet med försäljning av tomträttsmark till småhusägare
- * utveckling av gatu- och fastighetsnämndens organisation och ekonomistyrning
- * upprustning och underhåll av grönområden
- * upprätta beredskapsplaner för kraftiga snöfall
- * upprätta en underhållsplan för stadens parker
- * kraftsamla resurserna mot klotter och annan vandalisering
- * förbättrad tillgänglighet för funktionshindrade
- * kvalitet, upphandling och konkurrens

Trafik och infrastruktur

Gatu- och fastighetsnämnden skall skapa en god och säker framkomlighet för alla trafikanter – såväl fotgängare och cyklister som yrkesförare och bilister. Gatu- och fastighetsnämnden skall fortsätta arbetet med nollvisionen för att minska antalet dödade och skadade i trafiken. Särskilt skall barns säkerhet prioriteras. Trafiksäkerhetsarbetet för skall ha sin utgångspunkt i följande punkter:

- Barnens cykelplan. En plan som utgår från barn- och ungdomars behov av knutpunkter i form av skola, bibliotek fritidsgårdar etc.
- Stadens egen bilpark förses med alkoholås
- Staden undersöker möjligheten att ha alkoholås som kvalitetskrav vid upphandling av transporter
- Trafikmöte på skolorna i början av terminen med föräldrarna där barnens trafiksäkerhet men också ordningsregler för föräldrar som skjutsar sina barn till skolan diskuteras och fastställs.
- Staden kontaktar trafikpolisen för att söka få till stånd ett faddersystem där varje skola har sina "fadderpoliser" som information, hjälp och stöd i trafiksäkerhetsarbetet.
- Gatu- och fastighetskontoret och Vägverket fortätter sitt inledda samarbete för att göra den fysiska trafikmiljön säkrare, med särskild inriktning på barn och ungdomar
- Gatu- och fastighetskontoret och Vägverket utreder snabbt möjligheten att med hjälp av ny teknik få högre uppmärksamhet på 30-gränser. Blinkande skyltar vid skolor med flera tänkbara åtgärder.
- Gatu- och fastighetskontoret ordnar ett seminarium med inriktning på utvecklingsfrågor och nya grepp kring dessa frågor i samarbete med NTF, Vägverket, Motororganisationerna, Barnombudsmannen med flera.
- Gatu- och fastighetsnämnden inrättar en referensgrupp kring "Säker skolväg" med representanter från ideella organisationer såsom NTF, Motororganisationer m.fl.
- Möjligheten att ordna "gående skolbuss" med samverkan föräldrar men också far- och morföräldrar eller andra intresserad vuxna bör undersökas.

För att uppnå en hög trafiksäkerhet måste utöver stadens insatser varje stockholmare känna sitt ansvar för en ökad trafiksäkerhet. Nya kringfartsleder innebär även mindre trafik på stadens bostadsgator och därmed en ökad trafiksäkerhet.

Trafikplaneringen måste ta hänsyn till olika trafikanters intressen. För att klara den framtida framkomligheten är det avgörande att den höga andelen kollektivtrafikresor består, och om möjligt ökas ytterligare. Skall kollektivtrafiken klara detta och bli ett attraktivt alternativ måste bl.a. framkomligheten öka. Viktigaste åtgärder från stadens sida för att uppnå detta är delaktigheten i nya stomlinjer, pendeltågstunneln genom centrala Stockholm och tvärbanans utbyggnad. Vill landstinget även utveckla kollektivtrafiken på vattnet skall staden givetvis även ställa sig positiv till detta.

Nämnden skall verka för att tillgodose de behov som näringslivet har i form av fysisk infrastruktur. Varor och kunder skall kunna transporteras utan onödiga tidsförluster. Framkomligheten för nyttotrafiken och arbetsmiljön för transportutövare skall vara god. Det måste finnas goda möjligheter för angöring och parkering. Även i ytterstaden finns i vissa områden problem för nyttotrafikens framkomlighet. Genom att öka framkomligheten gynnas företagsetableringar i ytterstaden.

För att öka kapaciteten på det befintliga vägnätet skall arbetet med trafikinformatik och driftteknik fortsätta utvecklas. I detta arbete krävs ett samarbete över kommungränserna i regionen och mellan staden och Vägverket. Detta är en prioriterad fråga som skall klaras inom investeringsplanen. Det är även viktigt att befintliga anläggningar underhålls för att nå optimal framkomlighet. Det trafiktekniska underhållet måste därför prioriteras. Informationstekniken bör även nyttjas för att övervaka och leda farliga transporter.

Stadens trafik- och gatumiljöplaner för innerstaden som inte reviderats 2000-2002 skall omarbetas i syfte att bl.a. öppna vissa nu enkelriktade gator för dubbelriktad trafik skall fortsätta. Där det bedöms olämpligt att öppna gator för dubbelriktad biltrafik bör åtgärder för att underlätta för distributions- och cykeltrafik övervägas.

Satsningen på tillgänglighetsåtgärder, vilket i många fall kommer alla till gagn, fortsätter även under år 2004. Nämnden tar fram en plan för dessa åtgärder. Tillsammans med representanter från de funktionshindrade arbetar staden med att Stockholm skall bli världens mest tillgängliga huvudstad år 2010. Sammanlagt har staden under åren 1999-2003 satsat över en halv miljard kronor för att nå detta mål 2010. Särskild vikt skall läggas på de åtgärder, som krävs för de funktionshindrades vardag.

Gör det möjligt att parkera rätt

För att underlätta för bilisterna och för att minska antalet felparkerade bilar vill vi öka antalet parkeringsplatser på såväl gatumark som i garage. Genom fler vinkelparkeringar, dispenser från 10-metersregeln vid vissa korsningar och införande av städdagar i stället för städnätter inom bostadsområden får vi snabbt flera tusen nya parkeringsplatser. Det behövs ett nettotillskott av parkeringsplatser och därför ska nya parkeringsgarage byggas. Skyltningen skall även ses över. Man skall inte riskera att parkera fel för att man inte förstått skyltningen. Genom att göra varje malm till en boendeparkeringszon kan vi både minska skyltningen, öka förståelsen och göra det lättare att hitta en parkeringsplats. Parkeringsförbudszonerna i ytterstaden skall avskaffas.

Det skall även vara enkelt att betala sin parkeringsavgift. Prenumeration på månadmärken har underlättat för många att köpa nytt märke. Vi vill utöka antalet p-automater som tar kortbetalning. I innerstaden skall det på gångavstånd finnas möjlighet att erlägga avgiften med kort. Försöken med betalning av parkeringsavgiften med mobiltelefonen ska utökas. Då man inte alltid vet hur länge man behöver stå parkerad ska även olika system för efterbetalning utvecklas. Parkeringsövervakningen skall inrikta sig på de bilar som står trafikfarligt och hindrade för den övriga trafiken. Det måste även gå snabbare att bogsera bort övergivna bilar.

Genom upphandling av trafikövervakningen kan verksamheten kvalitetssäkras och ett nytänkande inom verksamheten stimuleras

Det är viktigt att den rekordstora satsningen på parkeringsgarage som genomfördes under 1998- 2002 fortsätter.

Genom att nämnden tar över ansvaret för sopning och snöröjning av gatorna underlättas en övergång från servicenätter till servicetid på dagar. Försöksverksamheten i Vasastan och på Kungsholmen och skall utvärderas. Det är viktigt att inte reservera gatan för städning under längre tid än vad som är nödvändigt. System skall utvecklas som gör att gatan inte reserveras om städning ej sker eller när städningen skett. Detta kan exempelvis ske i form av en tilläggsskylt. Det övergripande målet är att skapa tydliga och enkla parkeringsregler. Detta bidrar även till att städningen blir bättre, då den hindras av färre bilar.

Investeringar

Kommunfullmäktige har godkänt en överenskommelse med Vägverket om finansiering av Norra Länken. Överenskommelsen innebär att återstående planeringsarbete genomförs, bl.a. upprättas detaljplan för delen Norrtull – Roslagstull, som nu saknar detaljplan. Utbyggnaden av Norra Länken beräknas påbörjas 2005 och baseras på det s.k. modifierade Bellevuealternativet, vilket innebär att intrång i parklandskapet undviks.

Byggandet av Södra Länken pågår och beräknas vara klar 2005. Renoveringen av Tranebergsbron pågår och beräknas vara klar år 2005. Staden svarar för vissa följdinvesteringar. Hammarby Sjöstad försörjs nu med såväl vattenburen kollektivtrafik som med buss och tvärbana. För Tvärbanans förlängning från sjöstaden fram till Slussen fortsätter förhandlingar mellan berörda parter. För att underlätta kontakten mellan Hammarby Sjöstad och övriga innerstaden måste en gångbro byggas över Hammarbykanalen.

Förfallet av *Slussen* är långt gånget. Under 2002 inledde nämnden förnyelsearbetet kring Slussen genom en formgivningstävling för området. Tävlingsbidragen beräknas inkomma under senare hälften av 2003. Formgivningstävlingen ger utrymme för såväl en omdaning som en renovering av Slussen med bibehållen klöverbladskonstruktion. Därefter kan staden besluta om framtida gestaltning av Slussen. Inför detta beslut är det viktigt med ett brett samråd. Byggstart sker tidigast 2007.

Upprustningen av Sergels Torg fortsätter med genomförande av inbyggnad av Hästskogången och Sergelarkaden samt upprustning av tunnelbaneentrén.

Stora investeringar krävs i infrastrukturen

Framkomligheten i regionen skall förbättras. Varje morgon slingrar sig köerna långa på Stockholms infartsleder. Överfulla pendeltåg rullar in på Stockholms central. På Stockholms innerstadsgator är trafiken intensiv. Detta är resultatet av 35 år utan nya nordsydliga vägar samtidigt som regionen har vuxit med 300 000 invånare och antalet bilar med 50 procent.

Ska vi klara av att bygga de vägar och spår som krävs för att klara Stockholms tillväxt måste staden visa stor tydlighet i dessa frågor. Tydlighet när vi slåss för regionens rättmätiga andel mot en stockholmsfientlig regering. Tydlighet mot tillväxtfientliga opinioner. Nya vägar och en god miljö skall inte behöva ställas mot varandra. Avlastande kringfartsleder ökar framkomligheten för trafiken

samtidigt som miljön och trafiksäkerheten blir bättre i innerstaden. Därutöver stärks integrationen mellan regionens olika delar.

De som vill lösa Stockholms eftersatta infrastruktur med biltullar väljer i stället att bygga nya murar runt innerstaden och mellan regionens norra och södra delar. De som bor på ”fel” sida av staden tvingas betala för att nå sitt arbete. Hela syftet med biltullar är att tvinga dem med lägst betalningsvilja att låta bilen stå. Barnfamiljer och skiftarbetande med störst behov av bilen kommer att tvingas ställa bilen för att andra skall slippa köerna. Vi kan aldrig acceptera en sådan utveckling. Vi säger bestämt nej till trängselavgifter i alla dess former.

Priset för den undermåliga infrastrukturen betalar stockholmaren dagligen genom en dryg vecka (47 timmar) längre arbetsresor per år än svensken i stort. För regionens företag är kostnaden för köerna 3,7 miljarder kronor per år, vilket motsvarar 4 500 kronor per stockholmare och år. Trafiksäkerheten äventyras i innerstaden och stadsmiljön och boendemiljön försämras av all trafik som tvingas in till stadens centrala delar.

Det pågår nu äntligen en rad viktiga infrastrukturprojekt i staden. Södra länken och nya Årstabron byggs och beräknas stå klara 2005. Tranebergsbron renoveras och breddas. Tvärbanan förlängs. Stomlinjenätet för bussar har också startat sina tre första linjer under den gångna mandatperioden och den fjärde linjen är på gång.

Dessa projekt är viktiga men räcker inte på långa vägar för att vi ska klara dagens och morgondagens behov. Den infrastruktur vi planerar för idag måste klara det behov som Stockholm har om 10-20 år då vi ytterligare vuxit med 100 000-tals stockholmare. För att vi skall få de nationella medel som krävs måste vi även vara mycket tydliga över våra behov.

Pendeltågstunneln måste byggas genom centrala Stockholm. Denna spårsatsning möjliggör både nya spårvagnslinjer och tätare och driftsäkrare trafikering på de befintliga spåren. Därutöver skapas fler bytespunkter och mindre trängsel på perronger. I avvaktan på att den nya pendeltågstunnelns står klar måste södra infarten till Stockholms central byggas om, vilket innebär en ökning av kapaciteten från 24 till 28 tåg per timme.

Tvärbanans utbyggnad måste fortsätta. I Sydväst måste tvärbanan förlängas från Hammarby Sjöstad till Slussen. I Nordväst måste tvärbanan förlängas från Alvik till Kista och Stockholm Nord via Bromma flygplats och Rinkeby.

Förbifart Stockholm måste byggas för att förstärka förbindelsen mellan regionens norra och södra delar samt leda E4 i nordsydlig riktning utanför Stockholms innerstad. För att stärka arbetet med Förbifart Stockholm avsätts 10 miljoner i investeringar för förprojektering under 2004.

Ringens måste slutas genom såväl Norra länken som *Österleden*. *Österleden* är det vägprojekt som innebär kraftigast avlastning av trafiken från innerstaden. Därutöver behövs *Österleden* för att möta den kraftiga tillväxten i Nacka-

Värmdöområdet. För att stärka arbetet med Österleden avsätts 10 miljoner i investeringar för förprojektering under 2004.

E 18's planerade nya dragning mellan Hjulsta och Kymplinglänken måste byggas. Genom nya E 18 möjliggörs ny bebyggelse i Järfälla, Sundbyberg och Solna samt vägförbindelserna till Kista förbättras. Därutöver förbättras trafiksäkerheten på en av landets hårdast trafikdrabbade vägsträckor.

Kapaciteten på *Klarastrandsleden* måste ökas. I ett första skede ska ett tredje körfält anläggas på i huvudsak befintlig körbana. Samtidigt skall planeringen inledas för två nya körfält som inte minskar vattenspegeln i Klara sjö.

Skapa förutsättningar för fler bostäder

Exploatering

Det behövs fler bostäder i Stockholm. De närmaste åren finns planer för att bygga 21 000 lägenheter. Därutöver visar vi på möjligheter för ytterligare 37 000 nya bostäder. Under de senaste åren har antalet markanvisningar varit rekordstort i Stockholm.

Markanvisningar för nya bostäder dec 1998-sept 2002

Totalt 13 832 bostäder
varav 6 888 bostadsrätter
193 småhus/villor
575 kooperativa hyresrätter
4 336 hyresrätter (varav 3 293 kommunala)

Påbörjade och färdigställda bostäder i nyproduktion 1998 – 3:e kv 2002

	Påbörjade	Färdigställda
1998	885	1 224
1999	1 328	1 170
2000	1 310	1 150
2001	2 912	865
2002	2 732	2 432

Det är viktigt att nämnden bibehåller den höga nivån med att ta fram nya markanvisningar. Det är vidare viktigt för att möta behovet av nya investeringar i såväl bostäder som för näringslivets behov att redan detaljplanelagd mark kan tas i anspråk för ny bebyggelse. Nämndens markanvisningspolicy främjar konkurrens och mångfald. I första hand skall byggherrarna erbjudas att köpa mar-

ken. Vid byggande av hyresrättslägenheter erbjuds tomträtt. Stadens övergripande målsättning innebär att en blandning av upplåtelseformer skall uppnås.

Det finns ett stort behov av bostäder för studenter. Gatu- och fastighetsnämnden har det samordnande ansvaret för att öka byggandet av studentbostäder. Åren 2001-2005 byggs och planeras för 3 600 studentbostäder i staden. Antalet studenter kommer att öka markant och fortsatta ansträngningar måste därför göras för att såväl finna mark för byggnation av studentbostäder som att kreativt söka befintliga fastigheter som kan disponeras för studentbostäder.

Under 2000 överfördes hamnstyrelsens mark till gatu- och fastighetsnämnden. Långsiktigt bör lämpliga delar av denna mark omvandlas till attraktiva områden med blandad stadsbebyggelse.

Nämnden skall fortsätta försöken med att anvisa mark genom anvisningstävlingar för att öka konkurrensen. Priserna kan därmed sjunka samtidigt som högre krav kan ställas på funktionen. Det är viktigt att spelreglerna är klara för alla och att samverkan sker mellan alla involverade aktörer. De flesta markanvisningarna kommer dock även framöver att tilldelas genom traditionell markanvisning.

Det är viktigt att boendekostnaderna hålls så låga som möjligt. I dag uppgår boendekostnaderna till en allför hög andel av den disponibla inkomsten. Grunden för de höga boendekostnaderna är den hårda beskattningen på byggande och boende. I en nyproducerad lägenhet utgör skatter och avgifter mer än 60 procent av hyran. Staden kan bidra till att byggkostnaderna hålls nere bl.a. genom att se till att den kommunala beslutsprocessen inte fördröjs och att inte orimliga och fördyrande krav ställs på byggherrarna. I syfte att underlätta för byggherrar och andra parter i byggprocessen skall nämnden tillsammans med stadsbyggnadsnämnden ta fram förslag till förenklingar i planprocessen och hur risken för dubbelarbete och oklara gränsdragningar mellan nämnderna kan minskas. Nämnderna skall dessutom i samverkan åstadkomma en snabbare planprocess i syfte att leva upp till målet att öka bostadsbyggandet. Vidare skall nämnden fortsätta att arbeta med redan fastställda punktlighetsmål för att förbättra service till medborgare och näringsliv.

Marksanering är en viktig åtgärd för att öka tillgången på byggbar mark i Stockholm. Genom det lokala investeringsprogrammet (LIP) lämnar staten bidrag till olika miljöprojekt. Staten borde dock ta ett större ansvar för gamla miljöföroreningar vilket även skulle främja bostadsbyggandet. Staden och privata aktörer svarar dock för huvuddelen av investeringarna. Det är viktigt att de investeringar som genomförs får bestående miljönytta. Det är även viktigt att miljöstörningar till följd av själva saneringsarbetet minimeras. Samverkan skall därför så långt som möjligt ske med andra aktörer, t.ex. företag och organisationer. För att minimera miljö- och trängselproblem i samband med transporter av sanerings- och krossmassor bör alternativ till vägtransporter prövas, exempelvis sjötransporter. Genom bättre logistik kan även antalet transporter minskas, vilket bl.a. projektet inom Hammarby Sjöstad visat.

Ytterstadens attraktionskraft kan ökas genom komplettering av infrastruktur, tillskott av arbetsplatser, utbildningsinstitutioner och hotell, upprustning av den fysiska miljön, nyproduktion av bostadsrätter, villor och radhus samt omvandling av hyresrätter till bostadsrätter. Detta i sig är en stor satsning på ytterstadsområdena. Samtidigt har nämnden även i fortsättningen en viktig roll i den s.k. ytterstadssatsningen. Det gäller framför allt regelbundna kontakter med boende och företag inför satsningen på exempelvis grönområden, förbättring av belysning vid gångvägar och lösning av lokala transportproblem. Nämnden har även en viktig roll i genomförandet av Kistavisionen. Arbetet fortgår med att genomföra intentionerna i den nya strukturplanen för Kista. Kommunfullmäktige beslutade i september 2002 i om en vision för Söderort och inriktning för genomförande av visionen. Visionen behandlar hur Söderorts goda kvaliteter kan utvecklas och lämnar förslag till åtgärder inom de områden där förbättringar behövs. Berörda nämnder har givits i uppdrag att arbeta med genomförandet av visionen och kommunstyrelsen en koordinerande roll i arbetet.

En bred satsning på en bättre stadsmiljö

Stadens gator skall givetvis vara farbara för alla, alla dagar på året. För att kraftsamla stadens resurser för snö- och barmarksunderhåll vill vi samla dessa under gatu- och fastighetsnämnden. Vi ökar även resurserna för snöröjningen och barmarksunderhållet. En särskilt beredskapsplan skall arbetas fram för att klara extremt stora snöfall.

Stadens parker uppskattas allt mer av stockholmarna. Detta är givetvis mycket positivt men ställer ökade krav på stadens skötsel av dessa. Den uppdelning som finns idag genom att gatu- och fastighetsnämnden anlägger parkerna och stadsdelsnämnderna står för skötseln är olycklig. Vi vill samla såväl anläggningen som skötseln under gatu- och fastighetsnämnden under en särskild stadsträdgårdsmästare. Nämnden skall tillföras ökade resurser för denna verksamhet.

Klotter och annan skadegörelse måste konsekvent motarbetas på bred front. Stadens klotterpolicy som innebär ett totalt avståndstagande från exempelvis graffiti måste kontinuerligt följas upp. En jourtelefon ska inrättas där allmänheten kan inrapportera klotter och annan vandalisering samt nedskräpning. Allt klotter på stadens byggnader skall saneras inom 24 timmar och målet är även att få med SL och de privata fastighetsägarna på detta projekt.

Mörka passager och prång ska byggas bort. Belysningsprogrammet som inletts ska intensifieras. En satsning görs under 2004 både i form av ökade driftmedel samt en särskild investering om 20 miljoner för att göra Stockholm till en bättre upplyst stad.

En ökad blandning av kontor, bostäder och service i exempelvis innerstaden skapar tryggare miljöer. Vi vill därför fortsätta förnyelsen av Stockholms city med 1500 nya bostäder.

Nackareservatet

Kommunfullmäktige har tidigare uttalat att Nackareservatet skall bli naturreservat. Området är ett av Stockholmsregionens viktigare rekreations- och grönområden. Stadens markinnehav i området är omfattande och det är angeläget att frågor om skötsel och upprustning blir lösta. Arbetet med bildandet av naturreservatet tillsammans med Nacka kommun fortskrider och förväntas vara slutfört under 2003.

Försäljning av mark och byggnader

Det finns inget egenvärde för en kommun att äga fastigheter och mark. Genom planmonopolet har kommunen stor rådighet över marken. Långsiktigt skall endast sådana fastigheter och sådan mark, vilka oundgängligen måste ägas av staden för att stadens verksamheter skall kunna fungera, bibehållas i stadens ägo. Försäljningar i enlighet med den av nämnden utarbetade försäljningspolicyn fortsätter under perioden. Nämndens försäljningsbeting för år 2004 skall uppgå till 2 000 miljoner kronor.

Stockholm som besöksstad

Ett ökat hotellutbud är en förutsättning för att besöksnäringen och affärsresandet skall kunna utvecklas. Planarbete och genomförande av hotell pågår bl.a. vid Slussen, Skanstull, Lindhagensplan, Kristineberg och Liljeholmstorget. Vidare utreds förutsättningarna för hotell- och konferensanläggning på västra Kungsholmen. Parallella arkitektuppdrag utförs under 2002 för den kommande hotell- och konferensanläggningen vid Klara Postterminal. I samband med de kommande överdäckningarna möjliggörs ett ökat antal bostäder. I utvecklingen av ytterstaden är detta också en viktig del att beakta när nya bostäder och arbetsplatser byggs. Nämnden är ansvarig för att samordna så att fler hotellprojekt kan genomföras.

Större och för staden strategiska investeringar som ännu är under planering handlar om förnyelse av cityområdet. Arbetet med förnyelsen av Sergels Torg fortgår. I City genomförs också upprustningar av Sergelgatan och andra strategiska platser i innerstaden t.ex. i syfte att bygga bort miljöer som inbjuder till kriminalitet. I samband med cityförnyelsen måste också trafiksituationen, tillgången till p-platser för besökande och boende, framkomlighet m.m. lösas.

Utvecklingen av Sabbatsbergsområdet medför bl.a. ett stort tillskott av nya bostäder. Detta ställer krav på Vasaparken.

Underhåll av gator, broar, belysning m.m.

En väl underhållen infrastruktur har stor betydelse för stockholmarna, näringslivet och besöksnäringen. Utrymmet för underhållsåtgärder begränsas av att en allt större andel av nämndens totala kostnader utgörs av kapitalkostnader för tidigare års investeringar. Under planeringsperioden bör 200 mnkr för utökad underhåll avsättas inom investeringsramen för gator, broar, cykelbanor m.m. Under åren 1999-2002 har totalt 400 mnkr satsats för detta ändamål. Resterande behov skall successivt finansieras genom effektivisering av verksamheten med hjälp av kvalitetsarbetet, utökad upphandling och konkurrensutsättning.

Upprustning av belysning är särskilt viktigt ur ett kvinnofridsperspektiv. Utsatta områden vid t.ex. tunnelbanestationer och parkvägar i framför allt ytterstan måste prioriteras.

Det är viktigt att underhållsarbeten planeras, utförs och samordnas med andra aktörer på ett sådant sätt att de begränsar framkomligheten i så liten utsträckning som möjligt för alla trafikanter och inte försämrar trafiksäkerheten.

Organisation och ekonomistyrning

En översyn av gatu- och fastighetsnämndens organisation och ekonomistyrning skall göras. Syftet är att skapa förutsättningar för en ökad effektivitet i hela verksamheten. Eftersom utrymmet för drift- och underhåll alltmer begränsas av en ökad andel kapitalkostnader är det viktigt att nämnden successivt effektiviserar verksamheten för att motverka ett eftersatt underhåll. Viktiga dokument i detta arbete är stadens kvalitetsstrategi samt policyn för upphandling, konkurrens och valfrihet. Nämndens beslut om aktivitetsplanen för konkurrensutsättning utgör grunden för detta arbete. Nämnden skall också vidta åtgärder för att säkerställa att affärsmässighet, konkurrens och objektivitet beaktas i upphandlingsprocessen samt att dokumentation och arkivering sker på ett tillfredsställande sätt.

Nämndens investeringar har en långsiktig påverkan på stadens kostnader och intäkter. En viktig del i översynen är därför att vidareutveckla metoder för att detta skall kunna beaktas redan vid beslut om genomförande av investeringar.

Ett framtida minskat innehav av mark och byggnader utgör också en viktig parameter vid översynen.

Gatu- och fastighetsnämnden, fastighetsförvaltningen

Uppgifter

Fastighetsförvaltningen skall förvalta och förädla stadens förvaltningslokaler, förskolor, sjukhem, behandlingshem, lantegendomar, föreningslokaler och vissa kommersiella lokaler, som ligger inom stadens gränser.

Mål för verksamheten

Fastighetsförvaltningen skall:

- * tillhandahålla ändamålsenliga lokaler för stadens verksamheter
- * förvalta och förädla de fastigheter staden äger
- * sälja fastigheter enligt den av nämnden antagna försäljningspolicyn
- * uppnå av staden fastställt avkastningskrav

Under perioden kommer därutöver följande frågor att vara av särskild vikt:

- * försäljning av mark och byggnader
- * fastighetsförvaltningens organisation och ekonomistyrning
- * underhåll av stadens fastigheter

* kvalitet, upphandling och konkurrens

All verksamhet i staden som inte är myndighetsutövning eller strategisk ledningsfunktion skall upphandlas i konkurrens. Det innebär att allt fler verksamheter kommer att drivas av privata utförare. Det är viktigt att nämnden noga följer utvecklingen och anpassar sin verksamhet efter de nya förutsättningarna.

Effektiv fastighetsförvaltning

Fastighetsförvaltningen ingår i gatu- och fastighetsnämnden. Därmed är det en förutsättning att strategiska och övergripande frågor förs till nämnden för avgörande. Förbättringsarbetet inom ekonomistyrningen och rutinerna för upphandling inom fastighetsförvaltningen måste fortsätta. Inom affärsområde kommersiella fastigheter skall de olika verksamhetsdelarna särredovisas och följas upp. Det finns inget egenvärde för en kommun att äga fastigheter och mark. Försäljningar i enlighet med den av nämnden utarbetade försäljningspolicyn fortsätter under perioden. Kulturfastigheter som bedöms vara strategiskt värdefulla för staden att behålla i egen ägo skall efter prövning av gatu- och fastighetsnämnden och Stadsholmen AB säljas till Stadsholmen AB. Fastighetsförvaltningen skall fortsätta arbetet enligt den av nämnden beslutade aktivitetsplanen.

För att förbättra den interna styrningen och minska den interna administrationen skall fr.o.m. år 2004 samtliga anläggningstillgångar och nya investeringar finansieras via koncernkonto för de slutna redovisningsenheterna och belastas med en internränta.

Den nya internräntan skall beräknas av de slutna redovisningsenheterna och redovisas för kommunstyrelsen i samband med avstämning av budget 2004 med anledning av nämndernas budget/verksamhetsplan. De slutna redovisningsenheternas avkastningskrav får justeras vid förändrad räntenivå varvid debiterad hyra inte skall påverkas.

Lokallots

Nämnden har en lokallots inom fastighetsförvaltningen, vars syfte är att så långt som möjligt hjälpa enskilda anordnare/företagare som behöver lokaler.

Investeringar

Ny- och ombyggnad av sjukhem svarar för den största delen av fastighetsförvaltningens investeringar. I övrigt sker också ombyggnader av bl.a. kontor och förskolor. Förutsättningen för finansieringen av samtliga dessa investeringar är beslut hos de nämnder alternativt externa hyresgäster som förhyr lokaler hos fastighetsförvaltningen.

En översyn av hur tillgången på genomgångsbostäder för olika kategorier skall säkras sker av en genomförandegrupp. Det kan bli aktuellt för nämnden att öka sitt innehav av bostadsrätter för detta ändamål.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för Gatu- och fastighetsnämnden inklusive fastighetsförvaltning godkänns.
2. Inte någon form av trängselavgifter skall införas i Stockholms stad
3. Anta principer för ökat bostadsbyggande i enlighet med bilaga ”En politik för ökat bostadsbyggande”
4. Ställa sig bakom arbetet med nya bostadsprojekt i enlighet med bilaga ”En politik för ökat bostadsbyggande”
5. Gatu- och fastighetsnämnden skall intensifiera arbetet med förbifart Stockholm i syfte att få trafikinvesteringen tidigare lagd
6. Inleda arbetet med Österleden
7. Inleda ett trafiksäkerhetsarbete med tonvikt på barn och ungdomars trafiksäkerhet i enlighet med moderaternas förslag
8. Fastställa gatu- och fastighetsnämndens försäljningsbeting till 2 000 miljoner kronor
9. Erbjudandet till småhusägare att friköpa sina tomträttsmark skall kvarstå.
10. Gatu- och fastighetsnämnden skall upprätta beredskapsplaner för extremt kraftiga snöfall
11. Gatu- och fastighetsnämnden skall upprätta underhållsplaner för stadens parker
12. Gatu- och fastighetsnämnden skall försöka samla andra fastighetsägare och Storstockholms lokaltrafik i ett gemensamt arbete mot klotter och annan vandalisering
13. Gatu- och fastighetsnämnden skall inrätta ett journummer där allmänheten kan anmäla klotter och annan vandalisering
14. Gatu- och fastighetsnämnden skall reservera en miljon kronor för investeringar till sjöbussar, t ex bryggor
15. Stadens skall uppvakta regeringen i syfte att sänka fastighetsskatten
16. Staden skall uppvakta regeringen i syfte att sänka byggmomsen

Specifikation av ekonomiska förändringar jämfört med kommunstyrelsens förslag bifogas.

BOSTADSBOLAGEN

Gemensamt för bolagen

Bostadsbolagen skall koncentrera verksamheten till en effektiv förvaltning av bostäder inom stadens gränser. De skall fortsätta rationaliseringsarbetet och öka kostnadseffektiviteten ytterligare.

Det råder en stark efterfrågan på bostäder i Stockholm. Bostadsbolagen planerar för ytterligare nyproduktion för att möta efterfrågan på bostäder. Det skall i första hand ske genom förtätning och kompletteringsbebyggelse i anslutning till befintliga bestånd. Produktionen skall ske på marknadsmässiga villkor för att inte snedvrider konkurrensen och verka återhållande på nyproduktion av hyresrätter i övrigt.

Samtliga bolag skall aktivt medverka till att sprida ägandet av bostäder till hyresgästerna. Staden har genom flera beslut uppmuntrat ombildning till bostadsrätt i ytterstaden, framför allt i s.k. miljonprogramsområden. I ytterstaden har intresset ökat kraftigt bland de boende. Av nya intresseanmälningar kommer nu huvuddelen från ytterstaden.

Dessutom har inte bostadsrättsföreningar i fastigheter där mer än 40 procent av taxeringsvärdet utgörs av annat än bostäder eller där bostadsrättsföreningen av annat skäl kommer att betraktas som oäkta förening möjlighet att förvärva fastigheter från bostadsbolagen.

Stadens övergripande målsättning är att uppnå en blandning av upplåtelseformer. Bostadsrättsomvandling i ytterstaden är ett viktigt medel för att bryta segregationen. Bostadsbolagen har det yttersta ansvaret när det gäller att underlätta omvandlingsprocessen. Genom Stockholms Stadshus AB görs också särskilda insatser för att öka andelen bostadsrätter i ytterstaden.

Satsningen på ytterstaden kommer att fortsätta. Investeringsmedel koncentreras till de områden där de gör mest nytta, t.ex. skolan, upprustning av nedslitna bostadsområden och åtgärder för en tryggare miljö. Arbetet bedrivs i nära samverkan med berörda nämnder. Bostadsbolagen har här ett ansvar att skapa en god miljö som hämmar skadegörelse och annan kriminalitet.

AB SVENSKA BOSTÄDER

Bolagets mål och uppgifter

Svenska Bostäders huvuduppgift är att långsiktigt äga och förvalta hyresbostäder inom Stockholms stad. Bolaget har givits ett särskilt ansvar för att se till att produktionen av studentbostäder i staden kommer till stånd. Bostäder och boendemiljö skall vara av god kvalitet. Nuvarande varierade utbud av attraktiva bostäder med stor geografisk spridning över Stockholms stad skall bestå även på sikt. Förvaltningen skall ge en långsiktig värdetillväxt. Risknivån skall hållas låg.

Utvecklingsdirektiv

Svenska Bostäder skall koncentrera verksamheten till en kostnadseffektiv förvaltning av ett varierat bestånd av attraktiva bostäder inom stadens gränser

Perioden inriktas på att:

- nå en årlig nyproduktion om 1000 lägenheter,
- genom ny- och ombyggnad bygga upp ett bestånd av studentbostäder med ambitionen att på sikt kunna tillskapa 400-500 studentlägenheter per år,
- fullfölja underhållsinsatserna i 1940- och 1950-talsbestånden och påbörja större underhållsåtgärder i miljonprogramsbeståndet,
- fortsatt prioritering av trygghets- och säkerhetsfrämjande åtgärder för att öka tryggheten och trivseln i boendet,
- aktivt medverka till att sprida ägandet av bostäder till hyresgästerna,
- kvalitet och service skall vidareutvecklas i samspel med hyresgästerna.
- öka kostnadseffektiviteten ytterligare och anpassa bolagets organisation och administration till det minskade fastighetsbeståndet.

AB FAMILJEBOSTÄDER

Bolagets mål och uppgifter

Familjebostäders huvuduppgift är att långsiktigt äga och förvalta hyresbostäder inom Stockholms stad. Bostäder och boendemiljö skall vara av god kvalitet. Nuvarande varierade utbud av attraktiva bostäder med stor geografisk spridning över Stockholms stad skall bestå även på sikt. Förvaltningen skall ge en långsiktig värdetillväxt. Risknivån skall hållas låg.

Utvecklingsdirektiv

Familjebostäder skall koncentrera verksamheten till en kostnadseffektiv förvaltning av ett varierat bestånd av attraktiva bostäder inom stadens gränser.

Perioden inriktas på att:

- aktivt delta i nyproduktionen av bostäder med minst 500 lägenheter per år,
- upprustning av de bostäder som byggdes under 1940-1960-talen
- ansträngningar för att sänka produktions- och underhållskostnaderna i byggprocessen
- ökad kostnadseffektivitet och anpassning av bolagets organisation och administration till det minskade fastighetsinnehavet
- aktivt medverka till att sprida ägandet av bostäder till hyresgäster.
- utveckla kvalitet och service i samspel med hyresgästerna
- investera för förbättrade boendemiljöer inom ramen för ytterstads- och storstadssatsningarna.
- bibehålla miljöcertifieringen med fortsatt inriktning på att minska förbrukningen av energi och kemikalier samt att förbättra avfallshantering.

AB STOCKHOLMSHEM

Bolagets mål och uppgifter

AB Stockholmshem skall säljas under 2003. Genom en försäljning av bolaget breddas ägandet på stadens hyresmarknad. Stockholm stadshuset AB svarar för försäljningen.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:
---

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för bostadsbolagen godkänns.   2. Samtliga boende i de kommunala bostadsbolagen skall erbjudas möjligheten att friköpa sina bostäder.

CENTRUM KOMPANIET I STOCKHOLM AB

Bolagets mål och uppgift

Centrumkompaniet skall säljas under 2004. Stockholms Stadshus AB svarar för försäljningen.

Fram till försäljningen skall bolaget äga och förvalta fastigheter med i huvudsak dominerande kommersiella inslag i Stockholms stad.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:
---

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för Centrumkompaniet AB godkänns.

STOCKHOLMS STADS PARKERINGS AB

Bolagets mål och uppgifter

Stockholm Parkerings främsta uppgift är att avlasta gatunätet från söktrafik och parkerade fordon genom att finansiera byggnation av nya garage och ha en hög beläggning i de anläggningar bolaget förfogar över. Bolaget bygger och driver både anläggningar som verkar på den kommersiella marknaden och anläggningar som har som enda syfte att avlasta gatunätet, exempelvis infartsparkeringar. I de kommersiella anläggningarna skall lönsamheten vara god för att klara av finansieringen av övriga anläggningar samt byggnation av nya.

Utvecklingsdirektiv

Perioden präglas starkt av genomförandet av bolagets investeringsplan. Byggstart planeras för ett 10-tal nya parkeringsanläggningar. Bolaget skall bibehålla en försiktig prispolitik, men genomföra prisjusteringar när marknaden så medger. En prioriterad uppgift under perioden är att fortsätta kvalitetsarbetet inom bolaget, vilket bland annat innebär att ökad trygghet och trivsel för bilisterna. Rationaliseringstakten har varit hög under senare år och arbetet bör fortsätta med att rationalisera och effektivisera verksamheten.

Sedan hösten 2001 bedriver Stockholm Parkering sin övervakningsverksamhet genom det helägda dotterbolaget Parkab Övervakning AB. Under innevarande år bedöms Parkab ha goda möjligheter att etablera sig på marknaden för att under år 2004 säljas. Styrelsen för Stockholm Parkering ansvarar för försäljningen som sker i samråd med Stockholms Stadshus AB.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:
1. Moderaternas förslag till budget 2004 för Stockholm Parkering AB godkänns.
2. Parkab Övervakning AB skall säljas under 2003

STOCKHOLMS STADS BOSTADSFÖRMEDLING AB

Bolagets mål och uppgifter

Stockholms Stads Bostadsförmedlings uppgift är att svara för reguljär bostadsförmedling, evakuering samt förmedling av förturslägenheter inklusive försöks- och träningslägenheter.

Utvecklingsdirektiv

Under perioden skall verksamheten utvecklas i stadens ägo. Verksamheten är nu självfinansierad.

En viktig uppgift är att fortsätta arbetet med att få de privata fastighetsägarna att lämna fler lägenheter till förmedling. Bolaget skall även fortsätta att utveckla servicen till bostadssökande och fastighetsägare och möta de krav som nu ställs när Stockholmsregionen utvecklats till en bostadsmarknad.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:
---

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för Stockholms stads bostadsförmedling AB godkänns.

STOCKHOLMS HAMN AB

Bolagets mål och uppgifter

Stockholms hamnar är mycket viktiga för varuförsörjningen i hela Mälardalsregionen. Mycket talar för att betydelsen kommer att öka i framtiden med kraftigt ökad handel med Ryssland och de baltiska staterna. Det fortsatta arbetet med Stockholms Hamnars utveckling skall bedrivas med inriktning att bolaget skall medverka till att regionens behov av effektiv hamnkapacitet kan tillgodoses i ett långt perspektiv. Det kan bli så i lämpliga former av samverkan med andra hamnar och intressenter.

Infrastruktur, verksamhet och organisation skall utvecklas i takt med transportmarknadens krav och bygga på sunda ekonomiska kalkyler. Verksamheten skall utvecklas så att den i framtiden kan attrahera privata investerare och operatörer.

Särskilt viktigt är det ur flera synvinklar att finna hållbara alternativ till oljehanteringen i Louden. Detta arbete skall prioriteras. För att behålla en handelsfrihet bör andra alternativ än Birsta i Sigtuna kommun analyseras djupare. Därmed kan beslut fattas snabbt, om Birstaalternativet inte skulle visa sig vara genomförbart.

Utvecklingen talar för en kraftig ökning av godsvolymer till regionen. Prognoserna visar på en ökning med 50-80 procent de kommande 10 åren. För att möta detta behov bör ny hamnkapacitet tillskapas i regionen. Mycket talar här för en ny stor hamn vid Norvik. Hur ägarförhållandena för den nya hamnen ska se ut är en öppen fråga.

Stockholms Hamnar hyr ut mark och lokaler, till i första hand hamn- och sjöfartsrelaterade verksamheter. Vid sidan av Stockholms Hamnars kommersiella verksamhet har svarat bolaget för vård och utveckling av stadens innerstadskajer samt främjar skärgårds- och sjöburen lokaltrafik för att stärka Stockholms kvaliteter för turism och boende.

Under året bör de av hamnen ägda stuveriverksamheten och entreprenadverksamheten säljas. Därmed kan dessa verksamheter utvecklas på ett bättre sätt än vad som är möjligt idag. Hamnens verksamhet kan dessutom fokuseras på huvuduppgifterna och serviceverksamheten kan med fördel bedrivas av privata entreprenörer.

Stockholm har under senare år blivit ett allt mer populärt mål för den internationella kryssningstrafiken. För att kunna ta emot dessa besök på ett professionellt och säkert sätt så är det viktigt att hitta en bra terminallösning.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för Stockholm Hamn AB godkänns.

UTBILDNINGSNÄMNDEN

Utbildningsförvaltningen

Utbildningsnämnden kommer att ta över ansvaret för de kommunala verksamheterna inom förskolan och grundskolan. De kommunala förskolorna och grundskolorna kommer därmed att få ett ökat ansvar över sin egen verksamhet och budget. Helt lika villkor mellan kommunala och fristående verksamheter kommer också att skapas. En renodlad utförarnämnd får ansvaret för dessa verksamheter vilket också innebär ett samlat grepp för stadens hela skolväsende från förskola t o m gymnasieskolan. Beställarna kommer att utgöras av de enskilda barnen och eleverna samt deras föräldrar.

Nämndens uppgifter

Utbildningsnämnden ansvarar för mål, uppföljning, utvärdering och utveckling av förskola, grundskola, särskola, gymnasieskola, vuxenutbildning och svenska för invandrare (SFI). Utbildningsnämnden ansvarar också för drift av all drift – kommunal och fristående - av verksamhet inom förskola, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning, svenska för invandrare (SFI), särskolan, enheterna inom S:t Örjans rektorsområde, skolhälsovården och elevvårdsenheten. Nämnden ansvarar för att lika villkor gäller mellan egenregiverksamheter och enskilt drivna verksamheter. Nämnden har vidare hand om medel för barn med särskilda behov vilka fördelas efter ansökningar från de enskilda skolorna samt bidrag till utomstående organisationer som bedriver verksamheter inom skolans område.

Mål för verksamheten

- Utveckla kvalitet för förbättrat lärande i förskola och skola
- Öka friheten för den förskolor och skolor
- Öka valfriheten - stimulera upphandling, konkurrens och avknoppning
- Betona baskunskaperna i skolan - förbättra uppföljning och resultatutvärdering
- Stärka arbetet med ordning, reda, trygghet och arbetsro i skolans studie- och arbetsmiljö
- Individualisera undervisningen och ge mer stöd och hjälp åt elever med särskilda behov samt öka stimulansen till de studiebegåvade eleverna

Förskola och skolbarnsomsorg

Förskolepengen skall utvecklas vidare för att ge mer inflytande och ansvar även till de kommunala förskoleverksamheterna, men också för att mer lika och jämförbara villkor ska råda mellan fristående och kommunala verksamheter. Hela förskoleschablonen och skolbarnsomsorgsschablonen ska därför gå direkt ut till de enskilda – kommunala och fristående – verksamheterna, som båda framöver kommer att sortera under Utbildningsnämnden.

Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg

Omsorg på obekväm arbetstid ska handhas centralt av Utbildningsnämnden. Medel för språkstödjande verksamhet kan enskilda – kommunala och fristående – förskolor söka från Utbildningsnämnden.

Medel för lokaler utgår inte för barn inskrivna i skolbarnsomsorg i skolår 4-6. Elever i skolår 4-6 skall endast undantagsvis, då behov av särskilt stöd föreligger, kunna skrivas in i fritidsverksamhet.

Förskolan skall få en alltmer pedagogisk inriktning, vilket understryks i den under år 2002 framtagna förskoleplanen. Förskolan skall stimulera utveckling och lärande. Förskoleplanen utgör den grund som utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål och prioriterade inriktningar är vägledande för förskolorna i Stockholms stad. Nämnderna fastställer utifrån detta verksamhetsspecifika inriktningsmål och generella åtaganden för förskolorna. Förskolorna beslutar var för sig om enhetsspecifika åtaganden och om kvalitetsgarantier. Syftet är att tydliggöra förskolornas uppdrag utifrån kommunfullmäktiges beslut och föräldrarnas synpunkter. Förskolor och skolor lämnar var för sig särskilda kvalitetsredovisningar.

Föräldrarna skall ha inflytande över förskolan. Deras val och önskemål skall styra inriktningen och utbudet av förskola i Stockholm. Kvaliteten i verksamheten garanteras bäst genom en mångfald av förskolor med skiftande inriktning. Etableringsfrihet för enskilda alternativ ska självfallet råda och kommunala verksamheter ska uppmuntras att ombilda sina verksamheter till fristående förskolor. Om behov av utbyggnad av förskolor finns, skall detta i första hand ske i enskild regi.

Den 1 januari 2002 infördes den av riksdagen beslutade maxtaxan. Den innebar att taket för stadens taxa sänks till den nivå som är beslutad för den s.k. maxtaxan. Utformningen av maxtaxan är en stor ekonomisk satsning på en avgiftsänkning för de som väljer förskola, men missgynnar dem som väljer andra lösningar för sin barnomsorg. Ett nytt system bör införas där föräldrarna ges ekonomiska möjligheter att i ökad utsträckning välja barnomsorgsmodell.

Den 1 januari 2003 infördes allmän förskola för fyra- och femåringar. Allmän förskola innebär pedagogisk gruppverksamhet för fyra- och femåringar, tre timmar per dag fr.o.m. höstterminen barnen fyller fyra år, och är avgiftsfri. Allmän förskola ersätter deltidsförskola som därmed upphör fr.o.m. 2003. Den allmänna förskolan kan bedrivas av annan huvudman efter tillstånd av och med bidrag från staden. Även de barn som finns i enskilt drivna verksamheter skall erbjudas att delta i den allmänna förskolan.

För fyra- och femåringar med vistelsetid i förskoleverksamhet som överstiger tre timmar per dag skall deltidstaxa erläggas. Även fyra- och femåringar som har sin omsorg i familjedaghem, har rätt till avgiftsreduktion enligt ovan oavsett om de väljer att delta i verksamhet inom ramen för allmän förskola eller inte. En särskild schablon utgår för de barn som endast deltar i allmän förskola tre timmar per dag.

En förutsättning för en kvalitativt bra förskola är personal med hög kompetens. En medveten strategi för fortbildning och kompetensutveckling krävs för att förskolan skall nå sina mål. Även personal i enskilt driven förskoleverksamhet skall erbjudas att ta del av stadens arbete med fortbildning och kompetensutveckling.

Öppen förskola

Den öppna förskolan spelar en viktig roll för barn som inte är inskrivna i förskoleverksamheten och för hemmavarande föräldrar. Öppna förskolan kan med fördel bedrivas genom samarbete med frivilligorganisationer. Öppna förskolor ska kunna få särskilda medel liknande den som kulturnämnden fördelar till skolan för kulturändamål. Detta för att förstärka kvaliteten och öka utbudet av organiserade aktiviteter.

Grundskolan

Grundskolans huvuduppgift är att överföra vårt gemensamma kultur- och bildningsarv till den uppväxande generationen. Alldeles för många elever lämnar grundskolan utan tillräckliga baskunskaper. Elever med svårigheter måste ges stöd och hjälp för att nå kunskapsmålen. Elevernas förmåga att behärska baskunskaperna läsning, skrivning och räkning är helt avgörande för förmågan att tillgodogöra sig övriga kunskaper. En ökad fokusering måste därför fortsatt ske på baskunskaper. Grundskolan har också en viktig uppgift att förbereda eleverna för de krav som ställs i dagens samhälle. IT är ett viktigt pedagogiskt verktyg. Den nya tekniken är också ett hjälpmedel i en individanpassad undervisning. Det är viktigt att eleverna lär sig att kritiskt granska och utvärdera olika informationskällor, varför undervisningen inte kan begränsas till traditionella läromedel. Varje elev har rätt att utvecklas och lära sig så mycket som möjligt. Olika elever lär sig olika moment olika snabbt. De elever som har svårt att nå målen skall få extra hjälp och mera tid. Elever som snabbt når målen skall få ytterligare stimulans.

Staden står inför en stor lärarbrist. För att locka fler till läraryrket måste attraktionskraften i läraryrket höjas genom fler karriärvägar t.ex. lektorat och en mer attraktiv arbetsmiljö. Stadens satsningar på grundskolan sker i syfte att upprätthålla och utveckla undervisningens kvalitet. Lärarna är navet i denna kvalitets-satsning.

Sedan 1990-talets början har skolväsendet i Sverige gått över till målstyrning. Skolans mål återfinns i den statliga läroplanen och de ämnesvisa kursplanerna. Skolans generella åtaganden benämns ”mål att uppnå” i läroplanen och skolans inriktningsmål benämns ”mål att sträva mot”. Stockholms stad har därutöver, i enlighet med skollagen, antagit en skolplan.

Avsikten är att varje skola utifrån dessa mål själva skall avgöra hur målen skall uppnås. Utbildningsnämnden skall inte för grundskola och gymnasium fastställa några andra åtaganden eller inriktningsmål för de enskilda skolenheterna än de som redan finns i skolplan, läroplan och kursplaner.

De kommunala skolornas självständighet och ansvar ska stärkas även rent ekonomiskt genom att de blir fullt ansvariga för sin egen budget. Idag tilldelas kommunala skolor en s k skolpeng som är 2/3 av skolschablonen och den resterande 1/3 tilldelas stadsdelsnämnden för lokal- och administrationskostnader m m. Även kommunala skolor skall få hela skolschablonen och själva få ta ansvar för alla sina kostnader inklusive bl a lokalkostnader. På så vis skapas även helt lika villkor mellan kommunala och fristående skolor. Även fortsättningsvis ska moms-kompensation utgå till de fristående skolorna. När det gäller det s k skolpliktsansvaret åvilar det Utbildningsnämnden som även ska utreda kostnaderna och ansvaret för hur detta ansvar ska fördelas på de enskilda skolorna.

Utbildningsnämnden kommer även att vara ansvarig nämnd för de kommunala grundskolorna och ha uppföljnings- och utvärderingsansvaret för grundskolenheterna. Det innebär ett ansvar för att följa upp, analysera och sammanställa skolornas *nyckeltal* – bl.a. avseende betyg, provresultat och lärarsituation – *kunskapstillväxt* samt *studie- och arbetsklimat*, sammanställning av grundskolornas arbete utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål och prioriterade inriktningar samt skolplan och läroplan.

Utöver schablonen ska även fortsättningsvis finnas pengsystem för svenska som andraspråk och modersmålsundervisning på samma nivåer som i majoritetens förslag. När det gäller barn med särskilda behov ska de kommunala skolor på samma sätt som friskolorna få ansöka om medel från en central pott för dessa barn.

En ökad självständighet till de kommunalt drivna skolenheterna ger ökat ansvar till rektorerna. Rektorsrollen blir därigenom allt viktigare. Rektors roll som pedagogisk ledare och budgetansvarig chef innebär att insatser i kompetensutveckling är avgörande. Självständighet innebär ett ansvar för att skolans mål uppnås inom ram för avsatta resurser. Kommunstyrelsen skall vidare utreda möjligheten att nyanställda rektorer skall ges tidsbegränsade förordnanden.

Enligt nuvarande skollag skall staden anta en skolplan och varje skola anta en arbetsplan. Enligt stadens uppfattning bör varje kommun själv få avgöra vilka plandokument som behövs.

Stadens skolplan ”Ny kurs för Stockholm” skall genomsyra stadens utbildningsväsende. Utifrån fullmäktiges inriktningsmål och prioriterade inriktningar är planen vägledande för skolornas verksamhet.

Skolplanen anger prioriterade mål och åtgärder för skolor i Stockholms stad. Målen följs upp i respektive nämnds verksamhetsberättelse samt i stadens kvalitetsredovisning för skolväsendet. Strävan skall vara att begränsa antalet riktlinjer och gemensamma handlingsregler i syfte att uppnå mer självständiga skolor med hög kvalitet och med möjlighet att skapa olika profiler.

Det ankommer på varje enskild skola att säkerställa att målen nås. I läroplanen uttrycks bland annat att skolans verksamhet skall förmedla det demokratiska samhällets grundläggande värderingar. Skolan och förskolan skall bistå föräld-

rarna med att få barnen att förstå och respektera de normer och etiska och moraliska koder som gäller i vår sociala gemenskap. Respekten för medmänniskor måste ständigt hävdas i skolans vardag. Ett levande samtal om värdegrunden behövs på varje skola. Elever, personal och föräldrar skall tillsammans medverka till att skolan präglas av tolerans, generositet, rättskänsla och ansvarstagande.

Mobbning och annan kränkande behandling är oacceptabel i skolan. Lugn och ro är en förutsättning för lärande. Skolans arbetsmiljö skall präglas av trygghet, respekt och tolerans och därmed arbetsglädje i skolan. Lärande förutsätter trivsel. När det gäller den sociala miljön bör läroplanens avsnitt om normer och värden fokuseras och samverkan mellan lärare och skolans övriga professioner bör utvecklas. Detta för att på ett bättre sätt bidra till ökade förutsättningar för lärande. Varje skola skall ha tydliga åtaganden för trygghet, vilka även bör utgöra kvalitetsgaranti till eleverna/föräldrarna.

Föräldrarnas medverkan och engagemang är en tillgång för skolan. Föräldrarna skall få kontinuerlig information om elevernas resultat och kunskapsmässiga och sociala utveckling. Föräldrarna skall kontinuerligt inbjudas till dialog med skolan. Alla grundskolor skall för varje elev årligen upprätta skriftliga utvecklingsomdömen om hur väl eleverna når målen i de olika ämnena. Föräldrarna skall få ta del av dessa omdömen, om de inte tackar nej. Om eleverna får stöd hemifrån förbättras deras förutsättningar i skolan.

De skriftliga omdömena har en viktig uppgift som mått på var eleven befinner sig rent kunskapsmässigt, då inte betyg kan ges betydligt tidigare än idag, redan från första klass i de skolor som så önskar. Skolorna skall också redovisa de kunskapsförbättringar de åstadkommit hos elever mellan två tidpunkter. Detta blir ett verkligt mått på kvalitetsutveckling, eftersom det fångar lärarnas förmåga att stödja varje elev, oavsett elevens förutsättningar.

En central tanke i den målstyrda skolan är att varje lärare och varje skola själva måste välja sina metoder att nå målen. Samhällets intresse är att målen nås, inte hur de nås. Skolans viktigaste resultat, dvs. hur eleverna når kunskapsmålen, redovisas i form av betyg. Betygskriterier är fastställda i nationella styrdokument.

De nationella betygskriterierna är emellertid mycket otydligt utformade. Risken för betygsinflation och sänkta krav är betydande. Kvalitetssäkring av skolväsendets resultat bör därför i hög grad handla om att säkerställa att nationella mål- och kravnivåer upprätthålles.

De särskilda Stockholmsproven i skolår tre och sju i de viktigaste kärnämnen utgår från en gemensam kravnivå som utarbetats i ett särskilt projekt. Utbildningsnämnden arbetar vidare med projekt för mål- och resultatstyrning inom läs- och skrivutveckling för grundskoleelever. Särskilda insatser görs för att långsiktigt höja resultaten i skolans matematikundervisning.

Skolinspektörer inom såväl grundskola som gymnasieskola skall ha som huvuduppgift att kvalitetssäkra mål- och kravnivåer inom Stockholms skolväsende och utvärdera om målen uppnås. Det är angeläget att utvärderingarna omfattar även de delar i läroplanen och skolplanen, som inte är direkt relaterade till skolämnen. Exempelvis gäller detta frågor om skolans värdegrund och studie- och arbetsklimat. Skolöverläkarens årliga rapport bör exempelvis kunna användas i detta arbete.

Avsikten med särskilda profilklasser i matematik och naturvetenskap är att öka möjligheterna för studiebegåvade elever att få ytterligare utmaningar. IT kan utnyttjas för distansundervisning av elever som tidigt är redo att gå snabbare fram i undervisningen än klasskamraterna.

Elever som saknar godkänt slutbetyg från grundskolan i svenska, engelska eller matematik är inte behöriga att söka nationellt program på gymnasiet. Dessa elever är i dag hänvisade till gymnasiets individuella program. Det är emellertid mer logiskt att ansvaret för att elever får kunskaper nog att erhålla godkända slutbetyg från högstadiet åvilar grundskolan i stället för gymnasiet. Ju tidigare insatser kan sättas in för elever med svårigheter desto bättre. Utbildningsnämnden har i uppdrag att utreda hur detta ansvar kan överföras till grundskolan. Ansvaret för de sommarkurser som skall anordnas för elever som endast har smärre kompletteringar att göra åvilar redan de enskilda skolorna. Samtidigt har en ny introduktionskurs införts för elever, som inte bedöms ha tillräckliga förkunskaper för att klara gymnasiet.

Riksdagen har beslutat att införa ett särskilt statsbidrag för att öka personaltätheten i skolverksamheterna. Avsikten är att medlen skall användas till att nå ökad måloppfyllelse. Statsbidraget skall stegvis tillföras kommunerna med början hösten 2001 t.o.m. hösten 2006. Stockholms stad har för läsåret 2002/2003 erhållit 131,8 mnkr och för läsåret 2003/2004 197,7 mnkr. Medlen fördelas genom höjning av grundskoleschablonen för elever i såväl kommunala skolor som fristående skolor.

Gymnasieskola

Gymnasieskolan utvecklas genom bl.a. fortsatta satsningar på fler lektorat, lärlingsutbildning och utveckling av yrkesutbildningar tillsammans med näringslivet. Gymnasieskolan genomgår även en omfattande omstrukturering, där varje skola ges en tydlig profil och identitet genom att skolans utbud begränsas till ett färre antal utbildningar. Den lokala friheten för rektorer skall förstärkas. Samtidigt har närhetsprincipen övergivits och fr.o.m. höstterminen 2000 har alla elever rätt att söka skolplacering över hela staden. Betygsintagningen har haft positiva effekter genom att öka integrationen i stadens gymnasieskolor och är ett betydligt mer rättvist intagningssystem än att t ex lotten eller den s k närhetsprincipen används.

Stadens arbete för en skolmiljö som präglas av lugn och ro, trygghet och ömsidig respekt skall fortsätta. Med värdegrunden som utgångspunkt skall elever, personal och föräldrar tillsammans medverka till att skolan präglas av tolerans, respekt och trygghet. Detta är viktigt och skall genomsyra alla skolors arbete.

Det måste vara en självklarhet att alla vuxna reagerar och ingriper mot mobbning, kränkande språkbruk och skolk. Varje skola skall ha tydliga åtaganden för trygghet, vilka även bör utgöra kvalitetsgaranti till eleverna/föräldrarna.

Uppföljning och utvärdering av skolans resultat är synnerligen viktigt. Alla skolor skall ha rutiner för utvärdering, så att det blir ett tydligt samband mellan åtaganden, utvärdering och utveckling i relation till avsatta resurser. Kvalitetsredovisningar skall vara jämförbara och innehålla en redovisning av mål, resultat och måluppfyllelse, åtgärder och utveckling.

Gymnasieskolan i Stockholmsregionen står även inför många utmaningar framöver. Det handlar om det kraftigt ökande elevantalet i våra gymnasieskolor om några år när det tidiga nittiotalets stora barnkullar ska börja gymnasieskolan. Fram till år 2010 väntas antalet elever i enbart Stockholms stads gymnasieskolor att öka med 8 000 elever. Här är en ypperlig möjlighet att få fler fristående gymnasier i Stockholm stad och vilket förutsätter ett aktivt arbete för att den stora utbyggnadspotential inom gymnasieskolan som kommer att finnas framöver används till öka valfriheten och utbudet genom att se till att dessa nya elevplatser i gymnasierna kommer till i fristående skolor.

Det är viktigt att staden har en sammanhållen politik som ger stabila, förutsägbara och inte minst likvärdiga villkor för såväl kommunens egna som de fristående gymnasieskolorna. Utbildningsnämnden ges därför i uppdrag att ta fram ett förslag om nytt ersättningssystem med samma ersättning för alla gymnasieskolor – fristående och kommunala.

En annan stor händelse är införandet av en gemensam gymnasierregion för hela Stockholmsområdet som nu antligen ser ut att kunna bli verklighet. I en tid när det stora flertalet ungdomar väljer att studera i ett eller flera andra länder är det mycket hög tid att vi åstadkommer en gemensam gymnasierregion i Stockholms län som gör det möjligt för dagens ungdomar att fritt välja gymnasieskola inom det egna länet och inte enbart inom den egna kommunen.

Vuxenutbildning

Precis som för övriga elever ska utbildningspolitiken för vuxna bygga på att den enskilde själv kan välja utbildning och anordnare. Att förhindra mångfalden och den enskildes val är att försvara ett synsätt där politiker bestämmer vilken utbildning som är bäst för studenterna.

För att öka valfriheten inom den kommunala vuxenutbildningen skall en komvux-peng genomföras. Införandet av komvux-pengen gör situationen inom vuxenutbildningen mer lik den inom grund- och gymnasieskolan. Den studerande kan själv välja mellan olika, både privata och kommunala, anordnare som konkurrerar om de studerande. Mångfalden av utbildningsanordnare som de studerande har att välja mellan blir större, till gagn för ökad kvalitet och valfrihet.

Direktövergången från gymnasium till vuxenutbildning skall minskas, t.ex. genom insatser inom gymnasieskolan.

Barn med behov av särskilt stöd

Resurserna avseende barn med behov av särskilt stöd skall användas till barn och elever i de pedagogiska verksamheterna. Barn och ungdomar kan ha behov av särskilt stöd av fysiska, psykiska eller sociala skäl. Resurserna är även avsedda att användas till speciallärare, läxläsningshjälp och sommarundervisning. De enskilda – fristående och kommunala – skolorna skall ansöka hos Utbildningsnämnden om medel för dessa barn. Anslaget för barn i behov av särskilt stöd utökas.

Utbildningsnämnden samordnar stadens insatser för barn och elever med särskilda behov som inte kan tillgodoses inom ramen för den reguljära förskole-, skolbarnsomsorgs- och grundskoleverksamheten. Under senare delen av 1990-talet har medvetenheten om olika typer av särskilda behov för elever i skolan ökat. Efterfrågan på information, rådgivning och samtal från föräldrar och andra aktörer i dessa frågor ökar kraftigt.

Elever med invandrarbakgrund

Det bästa bidraget skolan kan ge till integrationsprocessen i samhället är gedigna kunskaper i det svenska språket. Modersmålsundervisningen främjar en aktiv tvåspråkighet. Undervisning på och i elevernas modersmål underlättar dessutom i de flesta fall inläringen i svenska och kunskapsinhämtningen i övriga ämnen. Medel för språkstödande verksamhet kan enskilda – kommunala och fristående – skolor söka från Utbildningsnämnden.

Utbildningsnämnden uppmanas att finna samarbetsformer för att säkerställa att kvaliteten förbättras i skolundervisningen för nyanlända flyktingelever. Utbildningsnämnden skall vidare i samverkan med näringslivs- och integrationsnämnden verka för och lyfta fram goda exempel på samverkan mellan entreprenörer inom flyktingintroduktion och SFI. Flyktingintroduktion syftar bl.a. till att snabbt få flyktingar och invandrare i arbete. Detta kan exempelvis underlättas genom att varva SFI-undervisning med praktik eller genom att anpassa undervisningen till den enskildes yrkesinriktning. Samverkan bör även leda till att fler fullföljer och uppnår godkänd SFI-nivå. Utbildningsnämnden och Näringslivs- och integrationsnämnden uppmanas klarlägga ansvaret för att ordna och administrera arbetspraktik för SFI-elever med behov av praktik. Nämnderna skall även samverka i utformningen av den framtida SFI-verksamheten.

Institut för kvalitetsgranskning av Stockholms skolor

Genom den ökade valfriheten i skolan ökar behoven av att föräldrar och elever får tillgång till information om de skolor inför valet av skola. Därför ges kommunstyrelsen i uppdrag att inrätta ett institut som kontinuerligt genomför en oberoende analys av varje skolas resultat, kommunal såväl som fristående, hur den lever upp till de offentliga mål som riksdagen satt upp, hur den lever upp till de egna målen, hur resurserna används, vilken förmåga skolan har att höja varje individs kunskapsnivå, hur skolan är som arbetsplats osv. En oberoende kvalitetsutvärdering ger inte bara föräldrar och elever bättre underlag för att kunna välja skola, den kan också vara en god hjälp för skolans ledning och hu-

vudman i arbetet med att utveckla och förbättra kvaliteten och skolan som arbetsplats.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för Utbildningsnämnden godkänns.
2. Staden skall införa en förskolepeng/skolbarnsomsorgspeng som är den samma som förskoleschablonen/skolbarnsomsorgsschablonen vilken ska fördelas direkt till de enskilda förskolorna – kommunala såväl som fristående
3. Staden skall införa en skolpeng som är den samma som skolschablonen vilken ska fördelas direkt till de enskilda skolorna – kommunala såväl som fristående
4. Staden skall verka för att öka andelen fristående verksamheter inom skolområdet i staden
5. Utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda skolpliktsansvaret avseende kostnader och hur detta ansvar ska fördelas på de enskilda skolorna
6. Stadens medel för barn med särskilda behov skall sökas efter behov från en central pott
7. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda möjligheterna att ge nyanställda rektorer tidsbegränsade förordnanden
8. Staden skall tillse att varje skola ska ha tydliga åtaganden för trygghet vilka även ska utgöra en kvalitetsgaranti till eleverna/föräldrarna
9. Staden skall tillse att alla föräldrar med barn i grundskolan ska få ta del av skriftliga omdömen om elevens kunskapsutveckling om inte föräldern tackar nej
10. Staden skall uppvakta regeringen angående dispens för att de skolor som vill ska få ge betyg från första klass
11. Staden skall ge samma ekonomiska villkor till kommunala som fristående gymnasieskolor
12. Staden skall verka för att en gemensam gymnasierregion snarast införs i Stockholms län
13. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda formerna för inrättandet av ett oberoende institut för kvalitetsgranskning.

Specifikation av ekonomiska förändringar jämfört med kommunstyrelsens förslag bifogas.

SKOLFASTIGHETER I STOCKHOLM AB (SISAB)

Bolagets mål och uppgifter

SISAB skall tillhandahålla ändamålsenliga, flexibla och kostnadseffektiva lokaler för stadens skolverksamhet.

Ekonomiska mål

Bolagets resultat efter finansiella poster bedöms för år 2004 uppgå till –10 mnkr. Underskottet hänför sig till SISABs helägda dotterbolag Keflavik Fastighets AB.

Utvecklingsdirektiv

SISAB skall fortsätta renodlingen av verksamheten till utveckling och förvaltning av skollokaler. IT-investeringar i skolorna fortsätter. Tillgänglighetsanpassningar görs i samband med andra åtgärder i skolorna.

Satsningen på ytterstaden kommer att fortsätta. SISAB:s insatser koncentreras till skolan med åtgärder bl a för en tryggare miljö. Såväl det förebyggande arbetet mot klotter och annan skadegörelse som klottersanering skall prioriteras.

På sikt ska SISAB avvecklas och de enskilda skolorna själva ta ett större ansvar för sina lokaler. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda formerna för ett avvecklande av SISAB.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:
---

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för SISAB godkänns.   2. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda formerna för ett avvecklande av SISAB

IDROTTS- OCH KULTURNÄMNDEN

IDROTTS- OCH KULTURFÖRVALTNINGEN SAMT STADSARKIVET

Idrottsnämnden och kulturnämnden slås ihop och en gemensam nämnd bildas med helhetsansvaret för alla stadens fritidsverksamheter i form av idrott och kultur med tonvikt på verksamhet för barn och ungdomar. Nämnden har också över ansvaret från de tidigare stadsdelsnämnderna vad gäller lokal kultur- och föreningsverksamhet i olika former samt stadens parklekar och hemgårdar. Under nämnden kommer också Stadsmuseinämnden och Stockholms Stadsteater AB samt Stadsarkivet med egen förvaltning att sortera.

Idrottsverksamheten

Nämndens arbete ska komma alla idrottande och motionerande stockholmare till nytta. Nämndens arbete ska stödja och uppmuntra enskildas idrotts- och friluftsverksamhet, såväl genom föreningsliv som spontanaktiviteter. Särskilt ska nämnden stödja barns behov av lek och aktiviteter genom bra villkor och lättillgängliga anläggningar. Detta ska styras av det idrottspolitiska program som utarbetats. De mål och prioriteringar som anges i programmet skall beaktas i beslut som nämnden fattar.

Initiativfond för att stödja det enskilda engagemanget

Det är av särskild vikt att nämnden kommande år tar tillvara den initiativkraft, som finns hos enskilda stockholmare och inom föreningslivet. Ett ökat engagemang i driften av idrottsanläggningar kan såväl utveckla verksamheten som långsiktigt minska behovet av skattesubventioner.

Förebilder på det området bör lyftas fram och uppmuntras. En särskild initiativfond ska därför inrättas där enskilda stockholmare kan söka engångsstöd för att på eget initiativ förbättra och underhålla idrottsanläggningar. Medel för detta ändamål avsätts i gatu- och fastighetsnämndens investeringsplan.

Genom att upphandla driften av anläggningar möjliggör nämnden utveckling och ökad mångfald.

Likabehandling av idrottsutövande

Stockholms invånare motionerar i allt mer skiftande former. Inte minst har de gym- och motionsanläggningar drivna av olika motionskedjor blivit allt populärare. Det är viktigt att stadens insatser för motion kommer alla till del i lika stor omfattning oavsett hur man väljer att motionera och idrotta. Flickor och pojkar ska stödjas i lika hög grad. Det är därför viktigt att nämnden följer utvecklingen och kontinuerligt studerar hur och i vilka former stockholmarna vill aktivera sig.

Entréavgifter, planhyror och öppethållande

Hyror och avgifter i stadens sim- och idrottsanläggningar ska hållas så låga som möjligt främst när det gäller barn. Vuxenentréer ska i högre utsträckning motsvara en rimlig kostnadstäckande nivå. Detta är viktigt ur ett rättvise- och jämlikhetsperspektiv.

Stora underhållsbehov vid idrottsanläggningarna

Under åren 2000-2001 genomfördes stora satsningar för att åtgärda det eftersläpande underhållet vid stadens idrottsanläggningar. 70,0 mnkr satsades för att bl.a. möjliggöra fortsatta upprustningsåtgärder och satsningar på verksamhet. Det är viktigt att nämnden prioriterar insatser i befintliga anläggningar.

Nämnden bör söka samverkan med näringslivet i syfte att engagera fler i upprustningen av idrottsanläggningar. Möjligheten att frigöra kapital genom försäljning av fastigheter inom nämnden bör också prövas.

Tillgänglighet för funktionshindrade

Fortsatta insatser krävs för öka tillgängligheten vid stadens idrottsanläggningar. För tillgänglighetsskapande åtgärder avsätts medel i gatu- och fastighetsnämndens investeringsplan. Nämnden tar fram en plan för dessa åtgärder.

Investeringar

Behovet av idrottshallar är stort i staden. Inomhusidrotten har under 1990-talet vuxit explosionsartat med brist på träningstider som följd. Staden har sedan 1998 genomfört en rad åtgärder, men fortfarande är behoven stora. Under året 2002 inleddes arbetet med att uppföra tre nya hallar. Skanstullshallen och Sköndalshallen uppförs i samarbete med SISAB. En fotbollshallar är under uppbyggnad och ytterligare två är planerade.

Det är viktigt att planerna på att bygga 4-5 mindre hallar geografiskt spridda över staden fullföljs. Dessa hallar, med måtten 20x40 meter, är trots det mindre formatet ändå godkända för flera inomhusidrotter. Efter omfattande kontakter med idrottsrörelsen står det klart att denna typ av hallar bäst svarar mot de behov som idrottsrörelsen står inför. Vid dessa planer bör nämnden nära samarbeta med såväl näringsliv, idrottsrörelsen och stadens övriga nämnder.

I stället för en förstärkning av investeringsplanen om 300 miljoner kr, föreslår moderaterna att idrottsnämndens resurser till investeringar förstärks genom kompensationer i samband med exploatering av befintliga idrottsplatser, bl.a. Stadshagens idrottsplatser. Enligt befintliga planer innebär det att ytterligare 600 miljoner kr tillförs idrotten i form av nya moderna ersättningsanläggningar.

Utveckling av idrottsplatser

Nämnden har de senaste åren genomfört flera satsningar som finansierats genom att resurser frigjorts i samband med markexploatering. Detta är positivt. I de fall idrottsytor tas i anspråk för kommersiell byggnation skall fullgod kompensation utgå i form av ersättningsanläggningar eller genom att idrottsfunktio-

ner flyttas till annan plats. Detta är något som både idrotten och näringslivet kan dra nytta av.

Kulturverksamheten

Nämnden ansvarar för stadens kulturverksamhet. Nämnden är också arkivmyndighet och ansvarar för Stockholms stadsarkiv. Nämnden skall följa och främja utvecklingen av kulturlivet i staden och inom sitt verksamhetsområde ombesörja stadens bidragsgivning till kulturell verksamhet. Kulturnämnden skall svara för verksamheten vid Stadsbiblioteket och stadens övriga bibliotek, Kulturhuset, Liljevalchs konsthall, stadens konstkansli m.m. samt svara för konstnärlig utsmyckning av allmänna platser.

Nämnden skall tillhandahålla kulturskoleverksamhet i hela staden. Stockholm skall ha ett rikt kulturutbud, präglad av frihet, mångfald och kvalitet samt tillgänglighet.

Stockholm är ett kulturellt centrum för regionen och landet. Stadens kulturutbud är till nytta och glädje för hela regionen och bidrar genom sin mångfald till Stockholms attraktivitet. Stockholm är en internationell kulturstad med ett brett utbud av teatrar, musikproduktion och konst.

Mål för verksamheten

Nämnden skall:

- * garantera frihet, kvalitet, mångfald och tillgänglighet inom kulturområdet
  - * främja ett rikt, varierat och levande kulturliv för stadens alla invånare
  - * främst stödja kultur för barn, ungdomar och funktionshindrade
  - * tillhandahålla utställnings- och programverksamhet
  - * svara för stadens bidragsgivning till kulturorganisationer
  - * vårda, värna och levandegöra stadens kulturarv
- främja människors bildningssträvanden

Ett fritt kulturliv är garanten för ett demokratiskt samhälle. Ett kulturliv där mångfalden frodas i både uttryck och deltagande ger alla chansen att hitta sitt eget sätt att delta. Ett kulturliv med höga kvalitetskrav ger människor möjligheter till djupa upplevelser eller insikter.

Alltför ofta används kulturen som ett sätt att lösa andra problem i samhället, exempelvis arbetsmarknadspolitik. Detta har vi lämnat i Stockholms kulturpolitik.

De statliga kulturpolitiska målen har inte kunnat uppnås på 30 år. De är föråldrade och måste utvecklas. Stockholms kulturpolitik skall vara modern och anpassad till dagens krav.

Stockholms kulturpolitik uppmuntrar:

- * läsning, böcker och bildning
- * nytänkande
- * hög professionalitet och konstnärlig kvalitet

- * barn och ungdomars tillgång till och deltagande i kulturlivet
- * flera finansieringsformer av kulturlivet än de offentliga
- * ett gott samarbete med fria kulturutövare

Biblioteksverksamheter

Bildning och kunskap har under senare år nedvärderats i Sverige och måste nu få en renässans. I Stockholm sker detta genom en reformering av skolan och en aktiv kulturpolitik.

Litteraturen är en unik källa till kunskap, förståelse och fördjupning. Bokanslaget ligger kvar på hög nivå.

Biblioteken skall värnas och utvecklas. Biblioteken är sedan den 1 januari 2001 en sammanhållen enhet, nära knutna till varandra genom Stockholms stadsbibliotek. Med det nya kommunövergripande biblioteksdatasystemet kommer kopplingen mellan biblioteken att bli ännu tydligare. Denna samordning ger ökade möjligheter att utveckla verksamheten. Ett nytt ersättningssystem ska utredas och prövas för biblioteken med en fast och en rörlig del kopplat till antalet besök respektive utlåning. En resurssatsning görs på biblioteken under år 2004.

Prioritera barn och unga

Barn och ungdomar skall ha god tillgång till ett rikt kulturutbud. Genom barnen kan grunden läggas för framtidens nya kulturmönster. Bland dem som är unga i dag finns den kulturellt medvetna publiken i framtiden och här finns framtidens kulturskapare. Den tydliga prioriteringen av barn och unga fortsätter.

Kulturskolan erbjuder Stockholms barn och ungdomar bl.a. musik- och teaterundervisning. Att bereda plats för alla barn och ungdomar i Kulturskolans frivilliga verksamheter är ett prioriterat område. Verksamheterna inom Kulturskolan skall beredas plats i skolans lokaler. Kulturskolan skall prioriteras framför andra utomstående fram till klockan 18.00 på vardagarna.

Verksamheten Kultur för de unga är en viktig kraftsamling för att ge Stockholms förskolebarn och skolelever tillgång till kulturlivet. Det sker dels genom informationsinsatser, dels genom att alla förskolor och skolor i Stockholm erbjuds att se teater- och dansföreställningar m.m. till halva priset. Varje skola får särskilda medel att använda till kultur. Denna satsning fortsätter.

Kulturhuset är, med sitt centrala läge och sin mångskiftande och uppskattade verksamhet, en mötesplats för kulturlivet, kulturintresserade stockholmare och turister. De utomstående aktörerna i Kulturhuset, bl.a. Designtorget och Konstig, är positiva tillskott som bidrar till Kulturhusets attraktivitet. Det lockar nya besökare till Kulturhuset och breddar utbudet. Fler fristående aktörer inom kultursektorn bör ges utrymme i Kulturhuset för att ytterligare förnya verksamheten. Dessa nya verksamheter bör dessutom kunna generera ökade intäkter.

Stadens institutioner skall sträva efter ekonomiskt samarbete med utomstående.

Parklekar och hemgårdar

Stockholms parklekar är en unik verksamhet som sedan de infördes, har spelat en viktig roll för många stadsbarn. Parklekarna syftar till att barn och föräldrar skall vara där tillsammans samtidigt som barnen ges tillfälle att leka med andra barn och utrustning. Nämnden uppmanas att bredda utnyttjandet av lokalerna för att härigenom garantera parklekarnas fortlevnad. Exempel på verksamheter, som skulle kunna samutnyttja lokalerna är caféverksamhet och mellanstadieverksamhet. Driften av parklekarna skulle på detta sätt kunna erbjudas utomstående entreprenörer. Oavsett vilka andra verksamheter som bedrivs i parklekarna bör föräldrar och barn som inte är en del av dessa verksamheter också få utnyttja parklekarnas lokaler.

I Stockholm finns sex hemgårdar, Birkagården, Skeppsholmsgården, Södergården, Midsommargården, Mäster-Olofsgården samt Timmermansgården. De fyller en viktig funktion, framför allt för barn och ungdom. Det är viktigt att nämnden stöder de hemgårdar som finns och att de tillåts bedriva och utveckla sin verksamhet under betryggande former. Hemgårdar bedriver även verksamhet som finansieras med pengsystem. De bör även uppmuntras att lägga anbud på verksamheter som staden upphandlar i konkurrens.

Kulturstödet

Stadens ekonomiska kulturstöd skall garantera frihet, mångfald och kvalitet i kulturlivet. Stödet skall främst inriktas till kultur för barn och ungdomar. Den verksamhet nämnden stöder skall grundas på mångfalds-, kvalitets- och tillgänglighetskrav. För att öka tillgängligheten för funktionshindrade till det fria kulturlivet är det angeläget att kulturförvaltningen bistår med checklistor och råd kring tillgänglighetsfrågor.

På sikt bör kulturstödet minskas och ersättas av andra finansieringsformer, som t ex sponsring och ökade biljettintäkter. Det är viktigt, såväl för institutioners och fria grupper samt människors integritet som för deras ekonomiska självständighet. Sponsring kan också vara ett effektivt medel att nå nya publikgrupper. Det ateljéstöd som idag utgår till professionella konstnärer m.fl. ska på sikt helt tas bort. Även olika former av verksamhets- och projektstöd bör minskas, så även stödet till folkbildning.

Kvalitetsupphandling

Arbetet med upphandling skall fortsätta och bör intensifieras. Kulturnämnden driver flera viktiga kommunala institutioner och verksamheter. Inom de flesta områden finns det delar som kan upphandlas. Staden skall dock inte upphandla det konstnärliga ansvaret inom de egna institutionerna. I stället skall det redan pågående samarbetet mellan staden och en mångfald fria kulturutövare fortsätta och utvecklas. En mångfald av utövare bidrar till att förstärka kvaliteten och utveckla verksamheterna i såväl privat som kommunal regi.

Övrigt

Stockholm har tilldelats ett tvåårigt ordförandeskap i de europeiska städernas kulturella samrådsorgan Eurocities Cultural Committee. Nämnden tillförs medel om 1,0 mnkr för omkostnader i samband med detta ordförandeskap under 2003 och 2004. Stockholms stad deltar också sedan 1998 i ett nätverk av städer i Europa som erbjuder förföljda författare en fristad. Nämnden tillförs medel om 0,3 mnkr för detta.

STADSMUSEET

- * verka för att vårda, värna och levandegöra stadens kulturhistoriska värden
- * genom inventeringar, undersökningar, dokumentation, forskning och insamling bilda arkiv och samlingar som är grunden för kunskapsförmedling
- * verka genom utställningar, faktarum, pedagogisk verksamhet, föreläsningar, publikationer och stadsvandringar
- * utgöra stadens kompetens i arkeologiska och byggnadshistoriska frågor
- * prioritera barn och ungdomar som målgrupp för verksamheten

Under perioden kommer därutöver följande frågor att vara av särskild vikt:

- * ny teknik bl.a. digital tillgänglighet behöver utvecklas
- * kvalitet, upphandling och konkurrens

Lokalfrågorna kopplade till Stadsmuseets unika samlingar kommer att lösas de närmaste åren genom de åtgärder som nu har påbörjats. Nämnden har ett lagreglerat ansvar att förvara dessa samlingar på ett betryggade sätt. I ett längre perspektiv bör man vad gäller arkiv- och magasinslokaler undersöka möjligheterna att anlita någon utomstående entreprenör utanför centrala Stockholm som specialiserat sig på lagerverksamhet för mindre frekventa föremål, vilket även bör medföra kostnadsbesparingar som istället kan användas i verksamheten.

I linje med stadens övergripande e-strategi genomför stadsmuseet ett projekt som syftar till att göra en större del av museets rika samlingar tillgängliga över Internet. En databas med digitala bilder avsedda för försäljning skall upprättas och utgöra grunden för en bildbyråverksamhet. Dessutom deltar museet i stadens utveckling av en gemensam byggnadsdatabas. Inom den byggnadshistoriska avdelningen kommer digitala kartor att upprättas över stadens fornlämningar.

Kommittén för Stockholmsforskning

Kommittén har till uppgift att planlägga och stödja angelägen Stockholmsforskning, dels genom utgivning av monografier, dels genom bidrag till vetenskapligt forsknings- och utredningsarbete. Kommittén har förlagsverksamhet genom Stockholms Förlag.

Stadsarkivet

Stadsarkivet är en egen förvaltning med en egen förvaltningschef, som sorterar under Idrotts- och Kulturnämnden.

En om- och utbyggnad av stadsarkivet har skett för att kyrkans folkbokföringshandlingar skall kunna tas emot vid leveransen, som beräknas ske under åren 2004-2007.

Väl ordnade arkiv är en nödvändighet för det demokratiska och öppna samhället. En väl fungerande arkivverksamhet är en förutsättning för att offentlighetsprincipen skall fungera. Arkiv möjliggör en kritisk granskning av makthavare och de beslut som fattas. De möjliggör också forskning ur historiska perspektiv och säkerställer en god tillgång till information för kommande generationer.

I stadsarkivet finns ett omistligt kulturarv. Att bevara, vårda och levandegöra stadens kulturarv är viktiga uppgifter för stadsarkivet. Historieintresset tycks vara stort i staden. Inför 750-årsjubileet utarbetade stadsarkivet en ny CD-rom/DVD-produkt, Gamla stan 2002. På detta sätt levandegörs stadens historia och samtidigt uppmärksammas stockholmarna på den historie- och kunskapskatt som stadsarkivet utgör. Samverkan mellan stadsarkivet och skolan genom Det historiska laboratoriet är en viktig del i det fortsatta arbetet.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för Idrotts- och Kulturnämnden, Stadsmuseet samt Stadsarkivet, godkänns.
2. Idrotts- och kulturnämnden skall främst inrikta sin verksamhet på fritidsverksamheter inom idrott och kultur samt bibliotek för barn och ungdom samt funktionshindrade
3. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda och pröva ett nytt ersättnings-system för biblioteken som bygger på en fast och en rörlig del kopplat till antalet besök respektive utlåning
4. Idrotts- och kulturnämnden skall göra en översyn av olika former av verksamhets- och projektstöd i syfte att minska skattebetalarnas kostnader
5. Idrotts- och kulturnämnden skall utreda hur kulturstödet kan minska i syfte att minska skattebetalarnas kostnader
6. Idrotts- och kulturnämnden skall utreda hur ateljèstödet kan avvecklas och ersättas med utökat konstinköp
7. Idrotts- och kulturnämnden skall fortsätta och intensifiera arbetet med upphandling inom kulturområdet
8. Staden skall fortsätta prioritera barn-, ungdoms- och handikappidrotten. Ett särskilt fokus på tjejidrotten är nödvändig.
9. Idrotts- och kulturnämnden skall söka samverkan med föreningsliv och näringsliv i syfte att engagera fler i underhållet och upprustningen av idrottsanläggningar
10. Idrotts- och kulturnämnden ges i uppdrag att utöka andelen sponsring i sina verksamhet

Specifikation av ekonomiska förändringar jämfört med kommunstyrelsens förslag bifogas.

STOCKHOLMS STADSTEATER AB

Bolagets mål och uppgifter

Stockholms Stadsteater skall genom hög kvalitet, tillgänglighet och mångfald, aktualitet och engagemang i ständig förnyelse infria och överträffa stockholmarnas förväntningar så att fler kommer och återkommer som publik till teatern. Den konstnärliga verksamheten utgår från det unika mötet mellan publiken och de utövande konstnärerna.

Bolagets resultat efter finansiella poster bedöms för år 2004 uppgå till -180 mkr. Räntabiliteten på totalt kapital är negativ.

Utvecklingsdirektiv

Stadsteatern skall göra en god teater av hög kvalitet. Den skall ha bredd i repertoaren och arbeta för att nå en bred publik där barn och ungdomar är en prioriterad grupp.

Det internationella utbyte och samarbete som Stadsteatern bedriver skall fortsätta. Det främjar teaterns utveckling, bidrar till marknadsföringen av Stockholm och tillför staden nya impulser.

Stadsteatern skall präglas av såväl konstnärlig som organisatorisk utveckling. Det påbörjade arbetet att finna mer effektiva former för att utveckla teatern konstnärligt och organisatoriskt skall fortsätta. I detta ingår bl.a. att öka kostnadseffektiviteten med målsättningen att varje satsad krona skall ge ytterligare konstnärlig kvalitet och kvantitet. Behovet av koncernbidrag skall successivt minska.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för Stockholms stadsteater godkänns
2. Kommunstyrelsen/Stockholms Stadshus AB ges i uppdrag att undersöka hur behovet av koncernbidrag ska kunna minska
3. Stockholms stadsteater AB skall göra en översyn av biljettpriserna i syfte att differentiera priserna mer

STOCKHOLM GLOBE ARENA FASTIGHETER AB

Bolagets mål och uppgifter

I syfte att renodla verksamhetsgrenarna är AB Stockholm Globe Arena sedan 2002 uppdelat i ett evenemangs- och ett fastighetsbolag. Målet för verksamheten är att stärka Stockholms internationella konkurrenskraft och bidra till utvecklingen av Stockholm som turist- och evenemangsstad.

Stockholm Globe Aren AB skall säljas. Stockholms Stadshus AB svarar för försäljningen.

Utvecklingsdirektiv

Bolaget äger, förvaltar, driver och marknadsför publikanläggningarna Globen, Hovet, Annexet och Söderstadion. Verksamheten skall ge förutsättningar för ett evenemangsutbud av hög attraktionskraft bestående av bland annat sport, konserter, kultur- och familjeaktiviteter. Utbudet vänder sig till såväl stockholmare som besökare och företag.

Under 2003 slutförs en upprustning och ombyggnad av Hovet. Under förutsättning av att nuvarande träningsverksamhet i Hovet kan lösas på annat sätt åstadkoms ett effektivare samlat utnyttjande av Hovet och Globen.

Härutöver står fastighetsbolaget inför betydande investerings- och underhållsinsatser. Utredning pågår om på vilket sätt Söderstadion skall rustas upp. Bolaget skall också aktivt delta i stadens arbete med Globenområdets utveckling i syfte att öka områdets attraktionskraft ytterligare.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:
---

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för Stockholm Globe Aren Fastigheter AB godkänns.

SOCIALNÄMNDEN

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Nämndens uppgifter

Socialnämnden övertar ansvaret för äldreomsorgen och omsorgen om de funktionshindrade från stadsdelsnämnden för att säkerställa en lika behandling inom hela staden. I och med införandet av pengsystem garanteras en lika behandling vad gäller ersättning. Biståndsbedömningen skall ske centralt men ska av praktiska skäl vara förlagd lokalt. Genom övertagandet ges möjlighet till besparingar på administration.

Nämnden skall:

- * säkerställa en trygg, säker och kvalitativ äldrevård
- * verka för minskat drogmissbruk
- * stärka det brottsförebyggande arbetet
- * ta initiativ för att minska behovet av försörjningsstöd/socialbidrag
- * motverka hemlöshet
- * samverka med ideella organisationer

Under perioden kommer därutöver följande frågor att vara av särskild vikt:

- * öka valfriheten för funktionshindrade
- * öka valfriheten för äldre
- * stöd till psykiskt funktionshindrade
- * drog och brottsförebyggande insatser
- * stödja frivilligorganisationernas insatser för hemlösa
- * utveckling av socialtjänsten genom nya verksamhetsformer och fler externa aktörer
- * stöd för barn till missbrukande föräldrar och psykiskt sjuka
- * kvalitet, upphandling och konkurrens

Socialt arbete

Inom socialtjänsten är det en prioriterad uppgift att finna nya vägar och utveckla nya arbetsmetoder, där sociala problem angrips från nya infallsvinklar och utgångspunkter. Det kan gälla rehabilitering av missbrukare, att skapa möjligheter för socialbidragsberoende att komma ut på arbetsmarknaden, att skapa meningsfull sysselsättning för de psykiskt funktionshindrade osv. Det finns utvecklade metoder i andra länder som Tyskland, USA, Holland och Danmark, vilka bör studeras och prövas i Stockholm. Det kan exempelvis gälla system, där privata företag hjälper långtidsarbetslösa att få arbeten. Det finns flera internationella exempel på metoder för att hjälpa människor bort från långvarigt bidragsberoende.

Staden skall fortsätta mångfaldsarbetet inom socialtjänsten. Fler utövare av verksamhet leder till förnyelse och utveckling, vilket leder till högre kvalitet för

den enskilde. Myndighetsutövning skall alltid skötas av det offentliga, men arbetet med att hjälpa människor ur bidragsberoende, hemlöshet och missbruk kan med fördel utföras av andra än staden.

Socialarbetet skall i högre utsträckning ske fältförlagt och på mer flexibla arbetstider. Missbruk och hemlöshet slutar inte klockan 17 när kontorstiden upphör. 3-3 system och andra flexibla arbetstidslösningar skall prövas för att öka den fältförlagda arbetstiden.

Socialtjänstnämnden har under år 2002 fått i uppdrag att utreda möjligheterna att införa ett valfrihetssystem inom missbruksvården och inom den socialpsykiatriska verksamheten. Vidare skall socialtjänstnämnden i nära samverkan med kommunstyrelsen utreda möjligheterna att införa en vårdgaranti inom missbruksvården.

Satsning på de psykiskt funktionshindrade

Socialtjänsten har en pådrivande roll för att skapa förutsättningar för de psykiskt funktionshindrade att få meningsfull sysselsättning och att i detta arbete skapa fungerande samarbete med landstinget och andra som har ansvar för denna grupp. En viktig fråga är den kritiska punkt när ansvaret för psykiskt funktionshindrade skall övergå från landstinget till staden. Former och rutiner för denna överföring måste utarbetas, så att staden kan erbjuda dessa personer sysselsättning och lämplig vård, inte minst i förebyggande syfte. Utgångspunkten för arbetet är en uppföljning av den gemensamma policy staden och landstinget tecknat. Socialtjänstnämnden har tagit fram riktlinjer och anvisningar för hur policyprogrammet skall verkställas.

En annan viktig uppgift är att stödja barn och andra anhöriga som ofta tar ett stort ansvar i det tysta.

Samverkan med landstinget

Det är angeläget att samordna resurser och ansvar i arbetet med missbrukare och psykiskt funktionshindrade. Alltför ofta uppstår gränsdragningsproblem mellan kommun och landsting. Detta kan också gälla barn som väntar på exempelvis barnpsykiatriska utredningar samt sjukvårdsinsatser för missbrukare och psykiskt funktionshindrade.

Socialnämnden skall undersöka möjligheterna till ett samlat huvudmannaskap. Socialnämnden skall uppta förhandlingar med landstinget om ett gemensamt vårdutskott under socialnämnden för att utveckla samarbetet mellan staden och landstinget. Det är väsentligt att staden och Stockholms läns landsting kommer lika långt i sin samverkan när det gäller vård och behandling för missbrukare och psykiskt funktionshindrade som har skett genom överenskommelsen inom äldreomsorgen och omsorgen om fysiskt funktionshindrade.

Minskat bidragsberoende

Den positiva trenden avseende försörjningsstöd/socialbidrag fortsätter. Bidragskostnaderna har minskat kraftigt i staden. Över 20 000 stockholmare har på de senaste fyra åren gått från bidragsberoende till egen försörjning. Försörjningsstödet/socialbidragen är nu nere i 1991 års nivå.

Det är viktigt att bidragsberoendet fortsätter att minska och att människor kan leva på sin lön. Bidragsberoendet på grund av arbetslöshet är fortfarande oacceptabelt högt. Arbetsmarknadsläget i regionen gör att än fler socialbidragstagare kan komma ut i reguljära arbeten. Detta är viktigt, inte bara av ekonomiska skäl, utan främst av sociala skäl. Det höga skattetrycket, även på förhållandevis låga inkomster, bidrar i dag till att tvinga in människor i ett destruktivt bidragsberoende. Vänstermajoritetens aviserade skattehöjningar kommer att leda till ett ökat bidragsberoende.

Staden har som målsättning att halvera antalet personer som uppbär försörjningsstöd/socialbidrag från 1999 till 2004. Stadsdelsnämndernas och socialtjänstnämndens uppdrag att initiera åtgärder för att minska socialbidragsberoendet måste även fortsättningsvis prioriteras. Arbetet måste inriktas på att färre hushåll skall behöva försörjningsstöd/socialbidrag och att den genomsnittliga bidragstiden skall förkortas. Det långvariga bidragsberoendet måste brytas och arbetet måste även inriktas på att finna individuella lösningar för enskilda i syfte att underlätta möjligheterna för arbetslösa att få lediga arbeten.

Insatserna måste fokuseras på att bryta utanförskap och bidragsberoende. I detta arbete krävs att staden tar initiativ till att pröva nya metoder. Socialbidrag skall vara en temporär försörjningskälla. I detta arbete bör goda exempel i andra stadsdelsnämnder och kommuner studeras.

En jobbgaranti ska införas i Stockholm, där alla som idag är socialbidragsberoende ges en snabb individuell bedömning och, i de fall arbetsbrist är orsaken till bidragsberoendet, garanteras arbete inom fem dagar. Är det inte arbetsbrist som är orsaken till socialbidragsberoendet skall utbildning eller stöd i anpassad form erbjudas. Föreligger det medicinska eller andra skäl till bidragsberoendet bör en utredning göras för att se om det inte är exempelvis sjukbidrag eller sjukpension som är den stödform som passar bäst. Den som inte accepterar den erbjudna försörjningsmöjligheten skall heller inte vara berättigad till socialbidrag.

Det är av stor vikt i arbetet med att minska bidragsberoendet att arbetshorisonten är långsiktig. Det är inte genom tillfälliga kosmetiska beredskapsarbeten och kurser som förändring kan ske. Möjligen förändras statistiken, men situationen för dem som är beroende av bidrag gör det i grunden inte. Samspelet med näringslivet i utvecklandet av jobbgarantin är i det sammanhanget centralt.

Det ställs i dag andra krav på stadens socialsekreterare än för bara ett par år sedan. Den drastiska minskningen av antalet bidragsberoende innebär dels att behovet av socialsekreterare minskar och att fler socialsekreterare bör övergå till mer fältförlagt arbete. Gruppen socialsekreterare skall vara föremål för

kompetensutveckling och socialtjänstnämndens arbete med stipendier till socialsekreterare fortsätter.

Brotts- och drogförebyggande arbete

Arbetet med att kraftfullt agera mot drogmissbruket skall fortsätta. I synnerhet är det arbetet mot narkotikans utbredning som skall intensifieras. I detta arbete har bl.a. kompetenscentrum, PreCens, en viktig roll i staden med uppgift att stötta utbildningsnämndens arbete med drogförebyggande arbete bl.a. genom utbildning och handledning till berörd personal. Staden har de senaste åren genomfört informationskampanjer till föräldrar om ungdomars drogvänor. Dessa kampanjer fyller en viktig funktion för att sprida kunskap om den stora mängden nya droger och de allt yngre drogmissbrukarna.

Inom missbruksvården skall metodfrågorna ses över. Slutenvård skall komplettera öppenvård och relationerna dem emellan utvecklas och förändras. Slutenvård skall användas när det är befogat. Vidare måste dokumentation, uppföljning och samarbete kring missbrukare professionaliseras, liksom uppföljning av framgångsrika behandlingsmetoder och vårdinrättningar. Det är även angeläget med förbättrad samverkan mellan staden, landstinget och frivårdsmyndigheten, som samtliga arbetar med vård och rehabilitering av missbrukare. Inom socialnämnden skall det ske ett arbete med att följa tunga missbrukare för att se till att vårdkedjan fungerar. I annat fall blir vårdinsatser snabbt verkningslösa. Uppehåll mellan avgiftning, behandling och kriminalvård kan leda till fördjupat beroende.

Det är angeläget att staden anpassar stöd och behandlingar till den enskilde missbrukarens egna förutsättningar. Satsningar på familjerådslag och nyttjande av befintliga nätverk har i förekommande fall visat sig vara framgångsrika och bör alltid provas.

Det är viktigt att socialnämnden arbetar vidare med att utveckla och förbättra missbruksvården utifrån vad som framkommit vid kartläggningen av missbruksvårdens utveckling i staden.

Socialtjänsten bör fortsätta samarbetet med polis och övrigt rättsväsende samt kranskommunerna för att stävja den negativa utvecklingen kring ungdomsrånargång. Det är samtidigt viktigt att staten tar sitt ansvar för insatser inom polis, kriminalvård och LVM-vård.

Det brotts- och drogförebyggande arbetet måste intensifieras. Samverkan med närpolisen, ideella föreningar, skola och socialtjänst är mycket viktig. Föräldrarna måste in tidigt i arbetet. Det är betydelsefullt att förebygga att framför allt ungdomar, hamnar i kriminellt beteende och drogmissbruk. Det brotts- och drogförebyggande arbetet skall ha fortsatt hög prioritet.

Socialnämnden har sedan tidigare i uppdrag att ta fram en brottsförebyggande strategi för staden. I arbetet måste all kompetens samlas och kunskap spridas om effektiva förebyggande metoder.

Vården enligt LVU (lag om vården av unga), LVM (lag om vård av missbrukare) och LSU (lag om slutna ungdomsvård) är dyr och resultaten är inte entydigt positiva. Ofta saknas exempelvis platser på Statens institutionsstyrelse (SIS) trots beslut om vård. Staden har upptagit diskussioner med staten angående en mer kvalitativ och kostnadseffektiv vård. Staden har även upptagit diskussioner med staten om förändrat huvudmannaskap.

HVB

Inom socialnämnden pågår ett omstruktureringsarbete inom HVB barn och ungdom. Det är angeläget att detta bedrivs effektivt och med skyndsamhet för att anpassa utbudet till efterfrågan.

Bekämpa våldet mot kvinnor

Arbetet inom Operation Kvinnofrid är mycket angeläget och fortsätter. Beträffande insatser för våldtagna kvinnor är självfallet landstinget och polisen betydelsefulla samarbetspartners, som ofta har ansvaret för den första kontakten med dessa kvinnor. Socialnämnden skall tillsammans med bostadsförmedlingen inventera behovet av skyddade bostäder för misshandlade kvinnor.

Samarbetet med de mansorganisationer som arbetar med att få män att upphöra med övergrepp mot kvinnor bör fördjupas och utvecklas.

Misshandlade kvinnors behov måste uppmärksammas. Arbetsmetoder bör ses över för att möta våld inom familjen.

Handlingsplan mot prostitution

Det är viktigt att den antagna handlingsplanen för att hjälpa prostituerade att komma ur prostitutionen konkretiseras i aktiva åtgärder och metoder. Stadens nuvarande verksamheter med prostitutionscentrum, det s.k. spiralprojektet och jourtelefoner tillsammans med den uppsökande verksamheten bör kompletteras med insatser mot kvinnohandel, s.k. trafficking.

Ideella organisationer

Offentlig, ideell och privat verksamhet skall komplettera varandra. De ideella föreningarna utgör en viktig del av samhället och bygger på ett frivilligt engagemang från individen själv. Det är emellertid angeläget att understryka frivilligorganisationernas självständiga status.

För många människor som hamnat utanför det sociala nätverket utgör de ideella föreningarnas insatser en länk till social gemenskap.

Människors engagemang och empati måste tillvaratas. I en del andra länder finns t.ex. volontärförmedlingar, dit intresserade människor och företag kan vända sig för att få rätt kontakter om de vill bidra med arbetsinsatser eller ekonomiskt stöd. Socialnämnden skall uppmuntra frivilligorganisationerna i staden att samverka med den nystartade volontärbyrån.

Hemlöshet

Tak-över-huvudet-garantin som infördes under 1999 skall följas upp med fortsatt utbyggnad av motivations- och planeringsboenden. Därtill kommer antalet gruppboendestäder att öka. Sedan 1999 har över 350 platser tillkommit för hemlösa. Det är oerhört angeläget att Tak-över-huvudet-garantin återinförs.

Detta arbete är främst en satsning på psykiskt funktionshindrade, vilka dominerar bland de hemlösa tillsammans med missbrukare eller en kombination av dessa grupper. Socialnämnden skall tillsammans med bostadsförmedlingen öka antalet försökslägenheter.

I stadens prioriterade arbete mot hemlöshet är arbetet med att förhindra vräkningar en viktig del. Det behövs tätare kontakter mellan socialtjänsten och bostadsbolagen i ett tidigare skede samt proaktiva insatser exempelvis med boendestöd från socialtjänstens sida.

Stiftelsen Hotellhem

Kommunfullmäktige beslutade under 2001 om förändringar av verksamheten vid Stiftelsen Hotellhem och en samlad översyn av stadens hela boendeproblematik för de grupper som bor hos stiftelsen genomförs. Stadens bidrag till Stiftelsen Hotellhems verksamhet samordnas fr. o m 2003 med övrig bidragsgivning till frivilligorganisationerna på det sociala området via socialtjänstnämnden.

EU-frågor

Socialnämnden ansvarar för att samordna EU-frågor inom socialtjänstområdet. Det gäller såväl information och utbildningsinsatser som samordning av insatser och projektansökningar. Arbetet med att sprida kunskap om de goda exempel som finns ska intensifieras.

Omsorg om funktionshindrade

Ett av stadens prioriterade områden är att garantera en kvalitativ och bra omsorg om funktionshindrade. De funktionshindrade skall kunna känna trygghet i att det finns en god omsorg när de behöver det. De har också rätt att få en likvärdig vård, omsorg och service oavsett var i staden de bor. Insatserna inom omsorgen skall utformas utifrån respekt för den enskildes önskemål och val, så att de utgör ett stöd för den enskilde att leva ett så normalt liv som möjligt.

Sedan 1997 har kostnaderna för omsorg om funktionshindrade ökat med ca 56 % i Stockholms stad. Det framstår som om den statliga reformen med LSS och LASS inte har varit fullt ut finansierad, trots principen om att nya uppgifter som påförs kommunerna av riksdagen skall vara fullt finansierade vid besluts-tillfället.

Staden ställer höga krav på en ändamålsenlig organisation med en hög kompetens som kan uppmuntra och tillvarata ett effektivt resursutnyttjande och tydligt prioritera kvalitetsutveckling inom omsorg om funktionshindrade. Stödet till funktionshindrade skall vara likvärdigt oavsett var i staden man bor. Gruppbo-

städer, ledsagarservice och daglig verksamhet är gemensamma resurser för hela staden.

En funktionshinderombudsman tillsattes den 1 januari 2001. Ombudsmannen har till huvuduppgift att arbeta med övergripande policyfrågor och principer och har att initiera förslag hos berörda nämnder och bolagsstyrelser. Beslutsfattande, uppföljning och klagomålshantering kvarliggjer hos ansvarig nämnd eller bolagsstyrelse. Funktionshinderombudsmannen rapporterar till Kommunstyrelsen och är organisatoriskt placerad direkt under KS.

Trygghet

Kvalitet i omsorgen om funktionshindrade

Stadens omsorg om funktionshindrade skall ha hög kvalitet. Stadsdelsnämnderna har under 2002 utvecklat kvalitetsgarantier för denna verksamhet. Garantier formuleras övergripande för varje verksamhet. Därutöver formuleras individuella vård- och omsorgsplaner mellan den enskilde och ett gruppboende eller annan omsorgsgivare. Införandet av kvalitetsgarantier kommer att stärka den enskildes inflytande över och kontroll av att det som utlovats i form av service, vård och omsorg också hålls.

Nämnden har inom ramen för det samlade kvalitetsarbetet i uppdrag att utveckla s.k. synpunkts- och klagomålshantering, dvs. hur de synpunkter som brukarna eller deras närstående har inom omsorg om funktionshindrade hanteras och följs upp så att brister rättas till och blir en del i uppföljnings- och kvalitetsarbetet.

Genom stadens funktionshindersombudsman ges personer med funktionshinder och deras anhöriga möjlighet att framföra synpunkter och få hjälp att lösa problem.

Det är nödvändigt att biståndsbeslut lämnas skriftligt. Muntliga avslag är oacceptabelt. Funktionshindrade och deras anhöriga måste också få information om hur man överklagar. Biståndsbeslut måste förnyas så att de ständigt är aktuella. De skall också följas upp och utvärderas. Biståndshandläggarna skall delta i kvalitetsuppföljningen av omsorgen om funktionshindrade.

Kompetensutveckling

Socialnämnden ges ansvar för en samlad och stadsövergripande utbildningsinsats för biståndsbedömare inom omsorg om funktionshindrade. Syftet är att höja kompetensen och samtidigt sprida goda exempel och erfarenheter i staden.

Inflytande

Stockholms stad har höga ambitioner för utvecklingen av omsorgen om de funktionshindrade. De två senaste åren har 61 nya platser tillkommit i gruppbo-städer. Därutöver har ytterligare 176 personer fått plats i daglig verksamhet. Utbyggnaden fortsätter också kommande år, då behovet av gruppbo-städer för funktionshindrade är mycket stort.

Valfrihet och utbyggnad

Valfriheten för personer med funktionshinder skall öka. Stadens funktionshindrade skall ha rätt till ett varierat utbud av daglig verksamhet oavsett var i staden de bor. Inom hemtjänsten, avlösarservice och ledsagarservice infördes från och med 2002 en modell för valfrihet. Systemet innebär att den funktionshindrade kan välja mellan flera vård-, service- och omsorgsgivare. Staden tecknar årligen avtal med de företag/stiftelser eller andra som uppfyller de kvalitetskrav som staden ställer. Ersättningen till vårdgivarna ges i nivåer utifrån den enskildes biståndsbedömda vårdbehov. De olika nivåerna inom pengssystemet fastställs av kommunfullmäktige.

Under 2004 införs kundvalsmodeller inom de särskilda boendeformerna inom omsorgen om funktionshindrade.

Staden skall uppmuntra att enskilt drivna företag tar över ansvaret för en kommunal omsorgsverksamhet för funktionshindrade och bedriva den genom ramavtal med staden. Nämnderna skall aktivt ge särskilt stöd och stimulans till stadens medarbetare som vill avknoppa. Medarbetare som vill avknoppa kan även få stöd och hjälp från stadens avknopplingskansli inom stadsledningskontoret.

Utbyggnad av gruppboendestäder är viktig även ur valfrihetsperspektiv, då ett utökat antal platser medför att det finns bättre möjligheter att tillgodose den enskildes önskemål. Det finns även omfattande ombyggnadsbehov i befintliga gruppboendestäder. Stimulansbidrag bör utgå för förprojektering, projektering, beställarstöd, nytillkommande lägenheter och startkostnader. Kommunstyrelsen skall utfärda anvisningar för hur nämnden och enskilda företag kan ansöka om medel för utbyggnad av gruppboendestäder.

Staden anser att utbyggnaden av särskilda boenden i första hand bör ske genom att enskilt drivna företag, stiftelser och andra organisationer tar initiativ till att bygga, äga och driva nya gruppboenden.

Ökade ansträngningar måste göras för att finna mark för byggande av särskilda boendeformer.

Individualisering

En mer långtgående individanpassning bör ske av omsorgen om funktionshindrade. Redan på planeringsstadiet bör individens behov och önskemål efterfrågas när det t.ex. gäller boende och annat stöd. På detta sätt kan den enskildes valfrihet och möjlighet att påverka sin situation öka. Kontinuiteten i stödet till de funktionshindrade och den enskildes känsla av individuellt och anpassat stöd ökar. För att bibehålla kontinuitet samtidigt som man får en ökad mångfald bland utförare införs en kundvalsmodell. Upphandling av gruppboendestäder kräver generellt sett mycket stor varsamhet. Personalkontinuitet är extra viktig vid mindre gruppboenden t.ex. bostäder för särskild service för barn och ungdom. Genom det nya kundvalssystemet sker valfriheten i boendet genom den enskildes val.

Samverkan med landstinget

Överenskommelse har tecknats mellan Stockholms läns landsting och Stockholms stad om hälso- och sjukvårdsansvar för äldre samt fysiskt funktionshindrade och gäller från 1 juli 2002. Syftet är att öka tryggheten för stadens äldre och funktionshindrade genom förstärkt samarbete både centralt och lokalt. En väl fungerande samverkan är mycket viktig för att de funktionshindrade skall kunna få en bra service, vård och omsorg. Uppföljning av överenskommelsen skall ske.

Avgiftssystem

Från den 1 juni 2002 infördes den av riksdagen beslutade maxtaxan och nationellt förbehållsbelopp, d.v.s. det den funktionshindrade har kvar efter skatt och netto-boendekostnaden innan avgift får tas ut. Både taxan och förbehållsbeloppet är knutna till prisbasbeloppet. Kommunfullmäktige har med anledning av detta beslutat om ett nytt taxesystem.

Införandet av maxtaxa och nationellt förbehållsbelopp inom omsorg om funktionshindrade utgör ytterligare ett exempel på att regeringen underminerar den kommunala självstyrelsen och vill strömlinjeforma verksamheten i landet utan hänsyn till lokala skillnader.

Resursfördelning

Fast anslag

Medel fördelas via generella fördelningsnycklar för mindre omfattande insatser såsom hemtjänst/personlig assistans enligt LSS mindre än 90 timmar per månad, ledsagarservice, kontaktperson, kommunalt bostadsbidrag för handikappade samt övriga insatser enligt socialtjänstlagen. Resurser för vuxna fördelas efter andel personer med handikappersättning och resurser för barn fördelas efter andel med vårdbidrag.

Medel för funktionshindrade med mer omfattande insatser fördelas efter antal timmar för personer med mer än 90 timmar per månad beviljad hemtjänst enligt socialtjänstlagen eller personlig assistans enligt LSS samt antal beviljade timmar avlösarservice. Resurserna fördelas efter antal beviljade timmar den 30 september 2001. I samband med avstämning av budget år 2004 med anledning av nämndernas budget/verksamhetsplan kommer en justering att göras efter antalet beviljade timmar per den 30 september 2003.

Sedan 1 november 1997 har kommunerna kostnadsansvaret för de första 20 timmarna per vecka för personer som beviljats personlig assistans enligt LASS. I budget år 2004 fördelas medel till nämnden för dessa kostnader.

Schabloner år 2004

För personer som har biståndsbeslutad insats enligt LSS och tillhör personkretsarna 1 och 2 görs en bedömning i ett omsorgsnivåsystem. Nämnden erhåller schablonersättning för biståndsbeslutade insatser efter mätning av omsorgsnivåerna per den 30 september 2003. I samband med kvartalsrapport 3 år 2004 kommer justering för nya och avslutade personer i omsorgsnivåsystemet att

göras på ett genomsnitt av biståndsbeslutade insatser vid mättillfällena 31 mars och 30 september år 2004.

SOCIALA DISTRIKTSNÄMNDER

Nämndernas uppgifter

Nämnderna skall ansvara för individ- och familjeomsorg samt försörjningsstöd d v s i stort de uppgifter de sociala distriktsnämnder som föregick stadsdelsnämnderna hade. Det rör sig nästan enbart om hantering av individärenden, vilket i en stad av Stockholms storlek inte kan göras samlat centralt.

Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

För att hantera arbetstoppar, vakanssituationer och få in särskild kompetens köper nämnderna årligen bemanningstjänster till individ- och familjeomsorgen. I syfte att leva upp till de legala krav som föreskrivs i lag (1992:1528) samt de krav avseende rättssäkerhet som JO uppställt i beslut den 4 april 2001 (i ärendena 2598-2000 och 2617-2000) är det av stor vikt att nämnderna under 2004 genomför upphandlingar i enlighet med de utfärdade anvisningarna. Ett mer systematiskt användande av s.k. beroende uppdragstagare samt av bolag som ställer anställda till nämndernas förfogande inom individ- och familjeomsorgen, bedöms även medföra goda förutsättningar till utveckling av alternativa metoder och arbetssätt. Det är av vikt att nämnderna aktivt genomför informationsinsatser och ger stöd till medarbetare inom individ- och familjeomsorgen som vill avknoppa.

Många människor får illa, trots de stora insatser som görs. Det är oerhört viktigt att bedriva ett uppsökande arbete. Det kan samtidigt konstateras att en del av stadens hemlösa av olika skäl väljer att inte ha kontakt med stadens socialtjänst. Det är viktigt att staden kommande år ser över arbetstider och satsar på uppsökande arbete inom dessa verksamheter för att nå dem som är i störst behov av hjälp. Samverkan med frivilligorganisationer är också nödvändig för att nå vissa behövande.

Det arbetssätt inom socialtjänsten som går ut på att ta tillvara barns och ungdomars familjenätverk i det sociala arbetet bör tillämpas i större utsträckning. De gemenskaper och nätverk, som t.ex. familjen, grannskapet, lärare, idrottsledare m.m. som finns runt omkring, kan spela en stor roll när det gäller insatserna mot destruktivt beteende. Även för vuxna missbrukare bör nätverksbyggande tillämpas. Omgivningens positiva inverkan kan ha stor betydelse för rehabiliteringen.

Psykiatrireformens syfte är att förbättra de psykiskt funktionshindrades livssituation i samhället genom att stimulera utbyggnaden av bostäder och utveckla dagliga verksamheter.

De rörliga teamen skall bistå personer med psykiska funktionshinder och som har behov av akut och tillfällig hjälp för att kunna bo kvar i det egna boendet. Syftet är att utveckla teamarbetet med nya metoder, idéer och arbetssätt för att

nå fler personer med psykiska problem, stödja anhöriga och hitta nya samarbetsformer med landstinget.

Grundpelarna i stadens policy för insatser för psykiskt funktionshindrade är en god bostad, ett fungerande boendestöd, arbete/sysselsättning och en meningsfull fritid. Dessutom betonas det lokala engagemanget och samverkan med landstinget och olika organisationer.

De psykiskt funktionshindrade skall ha möjlighet till arbete/sysselsättning eller utbildning. Behovet av sysselsättning är mycket stort för dessa personer. Det är också viktigt att samarbeta med frivilligorganisationer om fritidsaktiviteter. Anhöriga kan vara till stor hjälp vid planeringen av insatser för den enskilde.

Under mandatperioden kommer arbetet med att utveckla boendestöd för missbrukare och planering av särskilda boendeformer för psykiskt funktionshindrade och missbrukare med s.k. dubbeldiagnos att fortsätta. För vuxna missbrukare pågår planering av olika former av boende exempelvis en utbyggnad av försöks- och träningslägenheter i kombination med boendestöd och sysselsättning.

Socialtjänstnämnden har under år 2002 fått i uppdrag att utreda möjligheterna att införa ett valfrihetssystem inom missbruksvården och inom den socialpsykiatriska verksamheten. Vidare skall socialnämnden i nära samverkan med kommunstyrelsen utreda möjligheterna att införa en vårdgaranti inom missbruksvården.

Samverkan med landstinget

Det är angeläget att samordna resurser och ansvar i arbetet med missbrukare och psykiskt funktionshindrade. Alltför ofta uppstår gränsdragningsproblem mellan kommun och landsting. Detta kan också gälla barn som väntar på exempelvis barnpsykiatriska utredningar samt sjukvårdsinsatser för missbrukare och psykiskt funktionshindrade. Socialnämnden skall undersöka möjligheterna till ett samlat huvudmannaskap i någon eller några nämnder. Socialnämnden skall i samarbete med nämnderna uppta förhandlingar med landstinget om ett gemensamt vårdutskott under socialnämnden för att utveckla samarbetet mellan staden och landstinget. Det är väsentligt att staden och Stockholms läns landsting kommer lika långt i sin samverkan när det gäller vård och behandling för missbrukare och psykiskt funktionshindrade som har skett genom överenskommelsen inom äldreomsorgen och omsorgen om fysiskt funktionshindrade.

Det är angeläget att nämnderna samverkar med föreningslivet och närpolisorganisationer för att bilda lokala brottsförebyggande råd. Detta lokala arbete bör vara en viktig del i den brottsförebyggande strategi, som skall tas fram, och där också socialtjänst och skola bör finnas med. Nämnderna skall initiera ett organiserat förebyggande samarbete med polisen.

Försörjningsstöd/socialbidrag

Minskat bidragsberoende

Det är viktigt att bidragsberoendet fortsätter att minska och att människor kan leva på sin lön. Detta är viktigt inte bara av ekonomiska, utan främst av sociala skäl. Det höga skattetrycket, även på förhållandevis låga inkomster, bidrar i dag till att tvinga in människor i ett destruktivt bidragsberoende.

Staden har som mål att halvera antalet personer som uppbär socialbidrag/försörjningsstöd från 1999 till 2004. Nämndernas och socialtjänstnämndens uppdrag att initiera åtgärder för att minska socialbidragsberoendet måste således även fortsättningsvis prioriteras. Arbetet måste inriktas på att färre hushåll skall behöva försörjningsstöd/socialbidrag och att den genomsnittliga bidragstiden skall förkortas. Det långvariga bidragsberoendet måste brytas och arbetet måste därför inriktas på att finna individuella lösningar för enskilda i syfte att underlätta matchningsprocessen mellan arbetslösa och lediga arbeten.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för Socialnämnden godkänns.
2. Staden skall fortsätta mångfaldsarbetet inom socialtjänsten.
3. Myndighetsutövning skall alltid skötas av det offentliga, men arbetet med att hjälpa människor ut ur bidragsberoende, hemlöshet och missbruk kan med fördel utföras av andra.
4. Möjligheten att direktupphandla tjänster av bemanningsföretag och andra intressenter i arbetet för att minska bidragsberoendet skall utnyttjas.
5. Socialarbetet skall i större utsträckning ske fältförlagt och på mer flexibla arbetstider. 3-3 system och andra flexibla arbetstidslösningar skall prövas samt öka den fältförlagda arbetstiden.
6. ”Tak-över-huvudet-garantin” skall återinrättas och utvecklas genom att utvidga de mer långvariga boendeformerna, bl a genom ett närmare samarbete med frivilligorganisationerna.
7. Satsningen på att bygga ut boendeformerna för de hemlösa skall fortsätta med inriktningen att skapa fler trappstegsboenden och långtidsboenden.
8. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda ett förslag på vårdgaranti för missbrukare och hur ett valfrihetssystem inom missbruksvården kan införas.
9. Stadens målsättning är att kraftigt minska socialbidragsberoendet.
10. En jobbgaranti skall införas i hela Stockholm, där alla som i dag är socialbidragsberoende ges en snabb individuell bedömning och , i de fall det är arbetsbrist som är orsaken till socialbidragsberoendet, garanteras arbete inom fem dagar.
11. Kommunstyrelsen skall förelägga kommunfullmäktige ett särskilt ärende om inrättande av kundvalssystem inom de särskilda boendeformerna inom äldreomsorgen och omsorgen om de funktionshindrade.
12. Stadens engagemang i Maria Ungdom skall bevaras och utvecklas.
13. Stödet till brottsofferjourerna skall utvecklas så att alla brottsoffer erbjuds ett gott stöd.

14. Staden skall utveckla arbetet mot droger genom att fortsätta de stora informationssatsningar som påbörjats under den gångna mandatperioden.
15. Staden skall modernisera skolornas ANT-undervisning och prioritera förebyggande arbete bland unga.
16. Öppettiderna skall krogarna själva styra, men kontrollen av att lagar och förordningar följs skall skärpas. Krogar som inte följer reglerna skall förlora sina tillstånd.
17. Staden bör uppvakta statsmakten för att införa avdragsrätt för bidrag till frivilligorganisationer.
18. Från Stockholms stad skall en positiv och generös hållning intas gentemot de olika frivilligorganisationerna.
19. Samarbetet med Landstinget skall utvecklas och särskilda gemensamma utskott inrättas på de områden där det är nödvändigt för att säkerställa att ingen hamnar mellan de två huvudmännen.

Specifikation av ekonomiska förändringar jämfört med kommunstyrelsens förslag bifogas.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för de sociala distriktsnämnderna godkänns.
2. Nämnderna skall fortsätta upphandlingar inom individ- och familjeomsorgen.
3. Nämnderna skall prioritera arbetet med att nå stadens målsättning om att minska socialbidragsberoendet .

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Nämndens uppgifter

Överförmyndarnämndens uppgifter är att utifrån gällande lagstiftning, i huvudsak föräldrabalken och förmyndarskapsförordningen, garantera rättstrygghet för personer som inte själva kan sköta sin ekonomi, bevaka sin rätt eller sörja för sin person. Dessa personer, huvudmännen, som kan vara gamla, sjuka, handikappade eller underåriga, förses med god man eller förvaltare, över vilka överförmyndarnämnden utövar tillsyn och kontroll. Nämnden ansvarar för tillsyn och kontroll över alla föräldrar i Stockholms stad som förvaltar barns tillgångar.

Mål för verksamheten

Nämnden skall:

- * utgöra en garanti mot rättsförluster för personer som inte själva kan tillvarata sin rätt

Under perioden kommer därutöver följande frågor att vara av särskild vikt:

- * justitiedepartementet har aviserat en allmän översyn av föräldrabalkens regler. Den nya lagstiftningen kommer sannolikt inte att träda i kraft före år 2004. Konsekvenserna av förändringen måste noggrant följas
- * antalet ärenden fortsätter att öka samtidigt som ärendena generellt sätt blir alltmer komplicerade

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:
---

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för Överförmyndarnämnden godkänns.

Specifikation av ekonomiska förändringar jämfört med kommunstyrelsens förslag bifogas.

ÄLDRENÄMNDEN

ÄLDREFÖRVALTNINGEN

Nämndens uppgifter

En ny nämnd skapas och övertar ansvaret för äldreomsorgen från stadsdelsnämnden för att säkerställa en lika behandling inom hela staden. I och med införandet av pengsystem garanteras en lika behandling vad gäller ersättning. Biståndsbedömningen skall ske centralt men ska av praktiska skäl vara förlagd lokalt. Genom övertagandet ges möjlighet till besparingar på administration.

Nämnden skall:

- * säkerställa en trygg, säker och kvalitativ äldrevård
- * samverka med ideella organisationer

Under perioden kommer därutöver följande frågor att vara av särskild vikt:

- * öka valfriheten för äldre
- * kvalitetsuppföljning, upphandling och konkurrens
- * rekrytering och ledarutveckling

En av stadens främsta uppgifter är att se till att det finns en omsorg av god kvalitet för de äldre som behöver service, omsorg och vård. Den äldre stockholmarens upplevelse och önskemål ska vara vägledande inom äldreomsorgen – den äldre stockholmaren skall vara i centrum.

Det innebär att äldreomsorgen skall präglas av inflytande, individualisering, trygghet och valfrihet. De äldre har rätt att få en likvärdig service, vård och omsorg oavsett var de bor i staden.

Kommunfullmäktige har beslutat om en äldreomsorgsplan avseende perioden 2001-2005. Planen anger mål för verksamheten, som utifrån inriktningsmål och prioriterade inriktningar skall vara vägledande för arbetet med budget/verksamhetsplanering. Stadens inriktning är att stadens äldre medborgare skall kunna bo kvar hemma så länge som möjligt med hjälp av olika insatser.

Ansvaret för verksamheterna inom äldreomsorgen skall lyftas från stadsdelsnämnderna och ersättas av mer renodlade pengsystem. Besluten kring den äldres omsorg flyttas därmed närmare de människor det berör. Byråkratin minskar, alla verksamheter oavsett huvudman ges lika villkor och enheterna ges därmed en större frihet att utveckla sina idéer. Även biståndsbedömningen skall finnas centralt i staden, även om självfallet lokala placeringar kan förekomma.

Genom införandet av pengsystem flyttas makten att välja var man vill bo från myndigheten till de äldre och deras anhöriga. Valfrihetsreformen är viktig ur ett inflytande perspektiv. Det finns ingen anledning att inte den äldre själv skall vara den bästa att i samråd med sina nära och kära välja boende. Biståndsbeslutet är ett myndighetsbeslut och skall enbart klargöra om den som ansöker har rätt till hemtjänst eller äldreboende.

Trygghet

Kvalitet i äldreomsorgen

Stadens äldreomsorg skall ha hög kvalitet. Enheterna inom stadsdelsnämnderna har utvecklat kvalitetsgarantier för äldreomsorg. Garantierna formuleras övergripande för varje enskild verksamhet. Därutöver formuleras individuella vård- och omsorgsplaner mellan den enskilde och ett äldreboende eller annan omsorgsgivare. Införandet av kvalitetsgarantier stärker den enskildes inflytande över och kontroll av att det som utlovats i form av service, vård och omsorg också hålls. Möjligheten till s.k. vardagsrehabiliterande åtgärder bör tas tillvara i större utsträckning.

Kvalitetsarbetet skall utvecklas så att ett kvalitetsuppföljningsprogram för hela staden ger möjlighet till kvalitetssäkring av all verksamhet - oavsett huvudman. Sålunda måste ett sådant program utarbetas.

Inom ramen för det samlade kvalitetsarbetet finns ett uppdrag att utveckla s.k. synpunkts- och klagomålshantering, dvs. hur de synpunkter som brukarna eller deras närstående har inom äldreomsorgen hanteras och följs upp så att brister rättas till och blir en del i uppföljnings- och kvalitetsarbetet.

Äldreomsorgsinspektörernas funktion är avgörande för uppföljning och utveckling av kvaliteten inom äldreomsorgen. Den kompetens som de besitter måste nyttjas vid utformandet av stadens övergripande kvalitetsuppföljningsprogram.

Goda exempel av innehållet inom äldreomsorgen över staden måste spridas betydligt bättre än idag.

Det är nödvändigt att biståndsbeslut lämnas skriftligt. Muntliga avslag är oacceptabelt. Äldre och deras anhöriga måste också få information om hur man överklagar. Biståndsbeslut måste förnyas så att de ständigt är aktuella. De skall också följas upp och utvärderas. Biståndshandläggarna skall delta i kvalitetsuppföljningen av äldreomsorgen.

Kompetensutveckling och rekrytering

En huvudfråga för äldreomsorgen är att långsiktigt klara personalförsörjningen inom vården. Det måste vara attraktivt att arbeta med äldre människor. Framtidens utbildning måste vara betydligt mera tvärprofessionell för att möta framtidens behov och krav – socionomer och sjuksköterskor måste mötas tidigare än idag.

Staden måste ha både en kortsiktig och en långsiktig planering för personalförsörjningen. Utbildnings- och fortbildningsinsatser kan ge arbetet inom äldreomsorgen högre status och öka attraktiviteten. Olika lokala initiativ för att öka yrkets attraktionskraft välkomnas. Goda möjligheter till kompetensutveckling utifrån personalens egna behov är nödvändig. Vidare behövs stor flexibilitet avseende arbetstider med mera. Personalen bör i större utsträckning själva kunna förlägga sina arbetstider utifrån verksamhetens behov av bemanning.

Att erbjuda praktikplatser är ett viktigt led i rekryteringsarbetet. Det är angeläget att äldreomsorgen knyter starkare band med utbildnings- och forskningsområdet. Ett sätt är att inrätta tjänster för s.k. kliniska adjunkter, dvs. vårdlärare som är knutna till äldreomsorgen och som undervisar och handleder studerande både i skolan och i verksamheten.

För att driva på utvecklingen inom vård och omsorg pågår olika samverkansprojekt för att pröva metoder för forskning och utveckling. Syftet är att bedriva forskning och utveckling i befintlig verksamhet, att skapa förutsättningar för att integrera social omsorg och sjukvårdande insatser samt att möjliggöra för personalgrupper att varva arbete med forskning och utvecklingsarbete.

Lika viktigt är att de forskningsresultat som föreligger presenteras ute i verksamheterna för att kunna omsättas i praktiskt arbete.

Det är av stor vikt att medarbetare inom stadens äldreomsorg har erforderlig kompetens för sitt uppdrag. Trots att äldreomsorgens verksamheter i dag är mycket komplexa, finns det fortfarande många anställda inom äldreomsorgen som saknar grundutbildning. Det krävs utbildning och fortbildning för att de anställda skall känna trygghet och kunna ge en kvalitativt god omsorg. För nyanställda är det särskilt angeläget med en fungerande introduktionsutbildning. Dagens situation med ett uppdelat ansvar på 18 stadsdelsnämnder och där inte samtliga stadsdelar har ett program för kompetensutveckling eller ett introduktionsprogram ger inte personalen samma förutsättningar.

För att kompetensen skall kunna tas tillvara krävs det att staden satsar på chefsutveckling inom äldreomsorgen med satsning dels på förhållningssätt och strategi kring ledarskap och kommunikation, dels på värdegrunden. När det gäller omvårdnaden av äldre med minneshandikapp eller med psykiatriska sjukdomstillstånd är det nödvändigt att öka personalens kompetens på alla nivåer.

Biståndsbedömarnas speciella ställning som myndighetsperson måste också utvecklas för att kunna möta framtida medborgares och anhörigas krav.

Inflytande

Valfrihet och utbyggnad av äldreomsorgen

Äldres valfrihet skall vara en naturlig del av att få sina behov tillgodosedda. Kundval inom hemtjänsten m m infördes 2002 inom hemtjänst. Detta innebär att den som har hemtjänst själv skall kunna välja mellan flera vård-, service- och omsorgsgivare. Därmed ökar den enskildes makt över sin vardag. Bara under det första året valde drygt 26 % vem som skulle utföra den biståndsbedömda tjänsten.

En regional överenskommelse har träffats mellan länets kommuner om förlängt betalningsansvar för äldre personer vid flyttning till särskilda boendeformer i annan kommun inom Stockholms län. Överenskommelsen innebär att valfriheten för stadens invånare utökas till att omfatta alla särskilda boenden i länet.

Vid införande av kundvalsmodellen kommer särskilda boenden i alla länets kommuner att kunna kvalificera sig.

Staden certifierar utförare av hemtjänsten genom att teckna ramavtal med de företag/stiftelser eller andra som uppfyller de kvalitetskrav, som staden ställer. Därefter väljer den enskilda äldre själv vem han eller hon vill skall utföra hemtjänsten. Den enskildes behov av äldreomsorg bedöms av stadens biståndsbedömare.

Ersättningen till vårdgivarna ges i nivåer utifrån den enskildes biståndsbedömda vårdbehov. Nivåerna inom pengsystemet fastställs av kommunfullmäktige årligen i samband med budget. Detta måste naturligen fortsätta, dels för att ge stadens äldre möjlighet att själva välja vem som ska stödja dem i hemmet, dels måste staden som finansiär ge långsiktiga signaler för att fortsätta att vara en god affärspartner.

Kommunstyrelsen har under 2002 utrett kundvalsmodeller för särskilda boenden inom äldreomsorg. Beslut ska fattas under 2004.

Tills dess valfrihet genom äldreomsorgspong är införd skall upphandling av stadens äldreboenden fortsätta. Utfärdade anvisningar till policy för upphandling, valfrihet och konkurrens finns utformade och skall följas. Detta i syfte att bl.a. skapa största möjliga mångfald inför kundvalets genomförande. Stadens medarbetare som vill avknoppa skall aktivt stödjas genom stöd och hjälp från stadens avknoppningskansli inom stadsledningskontoret.

Staden anser att utbyggnaden av särskilda boenden i första hand bör ske genom att enskilt drivna företag, stiftelser och andra organisationer tar initiativ till att bygga, äga och driva nya äldreboenden. Ökade ansträngningar måste göras för att finna mark för byggnation av äldreboenden över hela staden.

De särskilda boendeformerna är en gemensam resurs för staden. En förutsättning för valfrihet när det gäller äldreboende är att det finns tillräckligt antal platser på ålderdomshem, i gruppboenden, på sjukhem och i servicehus. Därutöver måste antalet korttidsplatser vara en resurs för hela staden.

Kommunstyrelsen skall utfärda anvisningar för nämnden och enskilda företag kan ansöka om medel för utbyggnad av äldreboenden med heldygnsoomsorg. Det är viktigt att anvisningarna utformas så att likvärdiga villkor råder mellan kommunala och enskilda driftsalternativ.

Individualisering

Anhörigvård

Anhörigas insatser i äldreomsorgen är ovärderliga. Staden har ansvar för att på olika sätt stödja och avlasta anhörigvårdare. Detta stöd måste utformas så att det blir på villkor som passar den anhörige och den enskilde och inte för att passa den kommunala organisationen. Staden driver för närvarande, tillsammans med frivilligorganisationerna, ett tiotal projekt för att utveckla formerna

för anhörigstöd, exempelvis i form av stöd till anhöriga till personer med minneshandikapp, utbildning av gode män och stöd till anhöriga till äldre invandrare. Hornskrokens 24-timmarscenter måste permanentas.

Samverkan med landstinget

Överenskommelse har tecknats mellan Stockholms läns landsting och Stockholms stad om hälso- och sjukvårdsansvar för äldre samt fysiskt funktionshindrade och gäller från 1 juli 2002. Syftet är att öka tryggheten för stadens äldre och funktionshindrade genom förstärkt samarbete både centralt och lokalt. En väl fungerande samverkan är mycket viktig för att de äldre ska kunna få en bra service, vård och omsorg. Uppföljning av överenskommelsen ska ske.

Den 1 juli 2003 träder en ny lag ikraft när det gäller samverkan mellan kommun och landsting, vilken bl.a. innebär möjligheten att inrätta en gemensam nämnd. Vi menar att detta är ett steg i rätt riktning så länge som det finns två olika lagar (Socialtjänstlagen och Hälso- och Sjukvårdslagen), som styr kommunernas åtaganden gentemot våra äldre medborgare. Ökad finansiell samordning och ökad verksamhetssamordning möjliggör att olika gränsdragningsproblem skulle kunna lösas i denna nämnd.

Det innebär i sin tur att individ- och brukarperspektivet stärks och att den enskildes rättigheter blir tydligare, vilket är det viktigaste med en gemensam nämnd.

Strävan skall vara att läkare ingår som en naturlig del av vårdteamet. Framgångsrika exempel finns där staden och landstinget gemensamt finansierar geriatriker stationerade i den kommunala äldreomsorgen eller rehabiliteringscentra. Dessa och andra goda exempel bör spridas och ytterligare samarbetsformer med landstinget bör sökas. T ex finns på flera håll i länet bl a i Järfälla och på Stora Sköndal en gemensam vårdcentral för äldre. Detta måste prövas på flera håll. En gemensam nämnd mellan kommun och landsting bör utreda detta.

Läkarinsatserna i äldreomsorgen måste förstärkas. Avtal med Landstinget om läkarresurser i alla särskilda boendeformer måste tecknas. Därtill måste läkemedelshanteringen följas upp bättre på de särskilda boendeformerna. Rapporter om att man alltför frikostigt skriver ut antidepressiva medel till äldre måste tas på allvar. Samarbetet med Apoteksbolaget måste utvecklas.

Livskvalitet

Ett gott socialt liv är nödvändigt för människors välbefinnande i alla åldrar. Äldre har också behov av gemenskap, aktiviteter, omväxling och meningsfullhet. Det krävs ett medvetet arbete för att öka trivseln exempelvis kring måltiderna och genom kulturaktiviteter av olika slag. Det handlar i första hand om att skapa en mer innehållsrik vardag, snarare än stora arrangemang.

Förebyggande verksamhet för friska äldre som uppehåller aktivitetsförmågan och erbjuder meningsfulla sociala kontakter kan bidra till fortsatt självständighet i boendet och fördröja eller förhindra den tidpunkt då mer personalkrävande verksamheter behövs.

Kultur kan läka och stärka. Biblioteksservice i äldreomsorgen är ett viktigt inslag i detta arbete.

Frivilligt arbete inom äldreomsorgen skall på olika sätt uppmuntras och stödjas. Det ger goda möjligheter till en bra vardag, inte minst genom att man bryter ensamhet och isolering. De organisationer som på olika sätt stöttar och skapar en meningsfull tillvaro för äldre i Stockholm är ovärderliga i arbetet för att bidra till en rikare tillvaro för stadens äldre. De är ett viktigt komplement till exempelvis kommunens insatser i den sociala öppna dagverksamheten. Frivilligorganisationerna skall kunna komplettera äldreomsorgen på sina egna villkor. Dagverksamheterna bör utvecklas i samråd med pensionärsorganisationerna och andra frivilliga organisationer.

Avgiftssystem

Det nya avgiftssystemet som innebär att man betalar en procentsats av inkomsten samt på bostadstillägget leder i alltför många fall enbart till en rundgång i systemet. Effekterna av det nya systemet inklusive förbehållsbeloppet måste följas noggrant så att det inte resulterar i extrema avgiftsändringar för vissa seniorer.

Äldre invandrare

Av Stockholms äldre utgör idag över 10 -15 % äldre invandrare. Representationen i de lokala pensionärsråden av äldre invandrare är mycket dålig och bör förbättras.

Tekniska hjälpmedel

Det är angeläget att Stockholm nyttjar de möjligheter som informationsteknologin tillhandahåller för att förbättra och effektivisera äldreomsorgen. Användandet av digitala "loggböcker", där den anhörige via internet eller telefon dagligen kan se hur omsorgen bedrivs, skall införas och utvecklas. Särskilda satsningar på användandet av informationsteknologin bör göras. En hög grad av användande av informationsteknologi är eftersträövandsvärd i hela staden.

Branschrådet

Branschrådet är en bra plattform för dialog mellan utförare i staden och staden. Idag finns ingen arbetsordning, reglemente om sammansättning etc. om dess verksamhet, vilket är en brist.

Vårdokument

Många anhöriga till äldre står ibland i en svår situation. Vid sorg eller chock upplever många att de inte har svar på många svåra och laddade frågor t ex när det gäller livets slutskede.

I Skurups kommun har medborgarna möjlighet att fylla i ett dokument "Dokumentet om mig". Äldrenämnden ges i uppdrag att utreda om detta också skulle vara möjligt att införa i Stockholm.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för Äldrenämnden godkänns.
2. Kommunstyrelsen skall förelägga kommunfullmäktige ett särskilt ärende om inrättande av kundvalssystem inom de särskilda boendeformerna inom äldreomsorgen och omsorgen om de funktionshindrade.
3. Att kommunstyrelsen ges i uppdrag att utforma ett kvalitetsuppföljningsprogram för all verksamhet oavsett huvudman.
4. Att kommunstyrelsen ges i uppdrag att verka för att en gemensam nämnd inrättas med SLL som ges i uppgift att lösa de samverkansproblem som föreligger mellan de olika huvudmännen.

Specifikation av ekonomiska förändringar jämfört med kommunstyrelsens förslag bifogas.

RENHÅLLNINGSNÄMNDEN

Nämndens uppgifter

Renhållningsnämnden svarar för de uppgifter som enligt miljöbalken eller andra författningar åvilar staden i fråga om avfallshantering. Nämnden skall härvid tillse att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige beslutar.

Mål för verksamheten

Nämnden skall:

- * främja en miljömässig och kostnadseffektiv hantering av avfall
- * svara för att stadens lagstadgade avfallshantering ombesörjes på ett miljömässigt och kostnadseffektivt sätt
- * samordna stadens agerande beträffande sådant avfall som omfattas av producentansvaret
- * svara för övergripande information och rådgivning i avfallsfrågor
- * följa och stimulera utvecklingen av miljöanpassade och kostnadseffektiva åtgärder inom avfallsområdet

Under perioden kommer därutöver följande frågor att vara av särskild vikt:

- * övergång till fastighetsnära källsortering
- * genomförandet av avfallsplanen
- * åtgärder för att förbättra insamlingsgraden av farligt avfall

Fastighetsnära källsortering

Dagens system med återvinningsstationer har stora brister gällande bl.a. nedskräpning och förfulning av stadsbilden. Utöver detta är det angeläget att utveckla hanteringen så att medborgarna stimuleras att själva utföra den sortering som är nödvändig. Renhållningsnämnden har sedan tidigare till uppgift att utreda en övergång till fastighetsnära källsortering. Detta arbete skall fortsätta i nära samverkan med fastighetsägarorganisationer och materialbolag. Arbetet har hög prioritet.

Övrigt

Nya upphandlingar av insamlingsentreprenader, ökade driftkostnader för nya återvinningscentraler och för ingånget avtal med Birka Energi AB som ger höjda behandlingsavgifter för hushållsavfall m.m. kan komma att öka nämndens kostnader under planperioden. Riksdagen kan komma att besluta om införande av förbränningsskatt. Det är viktigt att nämnden även fortsättningsvis bedriver verksamheten så effektivt som möjligt och söker nya lösningar som är kostnadseffektiva, så att taxenivån i Stockholm kan hållas så låg som möjligt.

Informationen till allmänheten behöver förbättras. En basinformation ska gå ut till stadens hushåll. Försöken med uppsökande avfallshämtning har varit lyckade och bör fortsätta.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för Renhållningsnämnden godkänns.

Specifikation av ekonomiska förändringar jämfört med kommunstyrelsens förslag bifogas.

BRAND- OCH RÄDDNINGSNÄMNDEN

Nämndens uppgifter

Enligt räddningstjänstlagen är det kommunens ansvar att svara för räddningstjänsten inom kommungränsen. Brand- och räddningsnämnden svarar för räddningstjänst, förebyggande brandskydd och befolkningsskydd i fred och under höjd beredskap.

Mål för verksamheten

Nämnden skall:

- * verka för god säkerhet och trygghet
- * minimera skador på människor, egendom och miljö vid bränder och andra olyckor
- * verka för att minska antalet bränder
- * erbjuda säkert skydd vid höjd beredskap

Under perioden kommer därutöver följande frågor att vara av särskild vikt:

- * utvecklat regionalt samarbete
- * utarbeta en ny räddningstjänstplan
- * kvalitetsutveckling, upphandling och konkurrens

Säkerhet och trygghet

Säkerhet och trygghet för dem som bor, verkar eller vistas i Stockholm är centralt för välfärden. Utformningen av stadens infrastruktur bör bygga på riskhänsyn i syfte att förhindra olyckor, bränder och brott i boendemiljön samt avbrott i stadens försörjning. I stadens offentliga miljöer skall stockholmare och besökare kunna röra sig på platser och i lokaler som uppställer högt ställda krav på skydd och säkerhet. Detta kräver ett nära samarbete mellan stadens nämnder och bolag i frågor avseende samhällsplanering, byggprocess och lokala frågor om en trygg och säker boendemiljö. För att utveckla strategier och kompetens för ett säkrare samhälle krävs samarbete med andra nämnder i staden samt myndigheter t.ex. polisen, landstinget och länsstyrelsen.

Krisledningsnämnd

En ny lag, om extraordinära händelser i fredstid hos kommuner och landsting, trädde i kraft den 1 januari 2003. Lagen utgör en del i den pågående reformeringen av samhällets krishantering och innebär bland annat att en krisledningsnämnd skall utses. Staden utsåg därför i april 2003 kommunstyrelsen som krisledningsnämnd. Krisledningsnämnden kan överta hela eller delar av verksamhetsområden från andra nämnder i den utsträckning som bedöms nödvändig med hänsyn till de extraordinära händelsernas art och omfattning. Krisledningsnämnden skall anmäla sina beslut vid närmast följande kommunfullmäktigesammanträde och fortlöpande informera fullmäktige om krisens förlopp. En utbildning skall utarbetas för kommunfullmäktige och kommunstyrelsen samt för förvaltningschefer så att de kan möta de krav som kan komma att ställas i samband med en kris.

Ny lagstiftning

Ny lagstiftning fördjupar stadens ansvar för säkerhet och skydd mot olyckor. Det är av största vikt att brandförsvaret genomlyser de organisatoriska effekter som uppkommer i och med den nya lagstiftning, som troligtvis börjar gälla i början av 2004, samt anpassar organisationen efter de nya kraven. Därutöver genomförs under 2003 en uppföljning av tidigare organisatoriska förändringar. Inriktningen är för närvarande att klargöra brandförsvarets uppgifter i förhållande till förändringen och därefter gå vidare med hur staden i sin helhet påverkas. Ett projekt har genomförts för att belysa brandförsvarets arbete med stadens handlingsprogram för skydd mot olyckor, projektet är avslutat och skall avrapporteras till kommunfullmäktige. I samband med avrapporteringen bör ett nytt uppdrag ges nämnden att i samverkan med kommunstyrelsen närmare utreda brandförsvarets del av det kommunala handlingsprogrammet i enlighet med kommande lagstiftning. Förändringen av den nya lagstiftningen innebär bl.a. att räddningsplanen byts mot en handlingsplan för skydd mot olyckor som omfattar hela staden och som är mer målstyrd än tidigare. Brandförsvaret får ett större ansvar i hela stadens organisation utan att därför den operativa räddningstjänsten kan minska. Till detta kommer att staden växer med fler människor, arbetsområden och bostadsområden samt att trafikarbetet ökar. Inte minst används tunnlar i större utsträckning och staden blir tätare och husen högre. Detta innebär fler nya och omfattande riskscenarier.

Kostnaderna för att täcka upp under semestrar och sjukfrånvaro är idag höga på grund av att personal tas in på övertid. För att vidmakthålla de mål som är uppsatta för brandförsvaret inom den räddningsplan som i dag föreligger samt inför det nya handlingsprogrammet för skydd mot olyckor måste nämnden se över sin organisation för att kunna lösa uppgifterna på ett mer kostnadseffektivt sätt.

Utbildningssatsning

Brandförsvaret påbörjar en satsning på utbildning för omhändertagande av skadade på olycksplatser. Sedan ambulanserna utlokaliserades från brandstationerna har utbildningen på detta område eftersatts trots att brandförsvaret oftast är först på olycksplatser. Det förekommer dessutom att ambulanspersonal av säkerhetsskäl inte får tillträde till olycksplatser. I dessa sammanhang är brandmännen de enda som kan genomföra första hjälpen eller andra insatser.

Regionalt samarbete

Räddningstjänsten i Stockholm har påbörjat ett samarbete med andra brandförsvare i Stockholmsregionen i syfte att, med bibehållen kvalitet på räddningstjänstens verksamhet, långsiktigt sänka kostnaderna. Olika samverkansmöjligheter utreds, såsom förutsättningarna avseende en optimal placering av brandstationer, ett effektivare utnyttjande av antalet brandmän i tjänst i regionen m.m. Staden bedriver genom avtal räddningstjänst i Lidingö, Solna och Sundbybergs kommuner.

Arbetet med en ökad regional samverkan bör drivas vidare och fördjupas av räddningstjänsten i syfte att hitta långsiktiga lösningar som kan leda till ett effektivare utnyttjande av räddningstjänstens resurser.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för Brand- och räddningsnämnden godkänns.

Specifikation av ekonomiska förändringar jämfört med kommunstyrelsens förslag bifogas.

KYRKOGÅRDSNÄMNDEN

Nämndens uppgifter

Kyrkogårdsnämnden svarar för förvaltningen av stadens egna och åt staden upplåtna begravningsplatser samt för frågor som rör begravningsverksamheten. Till kyrkogårdsnämndens uppgifter hör också att långsiktigt tillgodose behovet av mark för begravingar.

Mål för verksamheten

Nämnden skall:

- * bereda gravplats åt avlidna stockholmare
- * förvalta och tillgängliggöra anläggningarna
- * ge information om begravningsverksamheten

Under perioden kommer därutöver följande frågor att vara av särskild vikt:

- * förstärka kvalitetsarbetet, upphandling och konkurrens

Nämnden skall i sin helhet finansieras av begravningsavgiften som fastställs av kommunfullmäktige. Några ytterligare avgifter får enligt lag inte tas ut av ett dödsbo för de ingående tjänsterna. Över- och underskott skall i sin helhet balanseras till nästkommande budgetår.

För år 2004 föreslås begravningsavgiften utgöra 7 öre per skattekrone.

Moderata samlingspartiet föreslår kommunfullmäktige att besluta att:
---

1. Moderaternas förslag till budget 2004 för Kyrkogårdsnämnden godkänns.

Specifikation av ekonomiska förändringar jämfört med kommunstyrelsens förslag bifogas.

BILAGA 1 - EN POLITIK FÖR ÖKAT BOSTADSBYGGANDE

Allt fler vi bo i Stockholm. Huvudstadsregionen växer med närmare 20 000 invånare per år. Detta ställer krav på ett kraftigt bostadsbyggande i regionen.

Under åren 1999-2002 tog vi ansvaret för bostadsbyggandet i staden. 2001 byggdes 4 000 nya bostäder. De kommande åren har vi planer att starta arbetet för ytterligare 58 400 bostäder.

För att få ytterligare fart på bostadsbyggandet och sänka de alltför höga boendekostnaderna vill vi genomföra följande punkter.

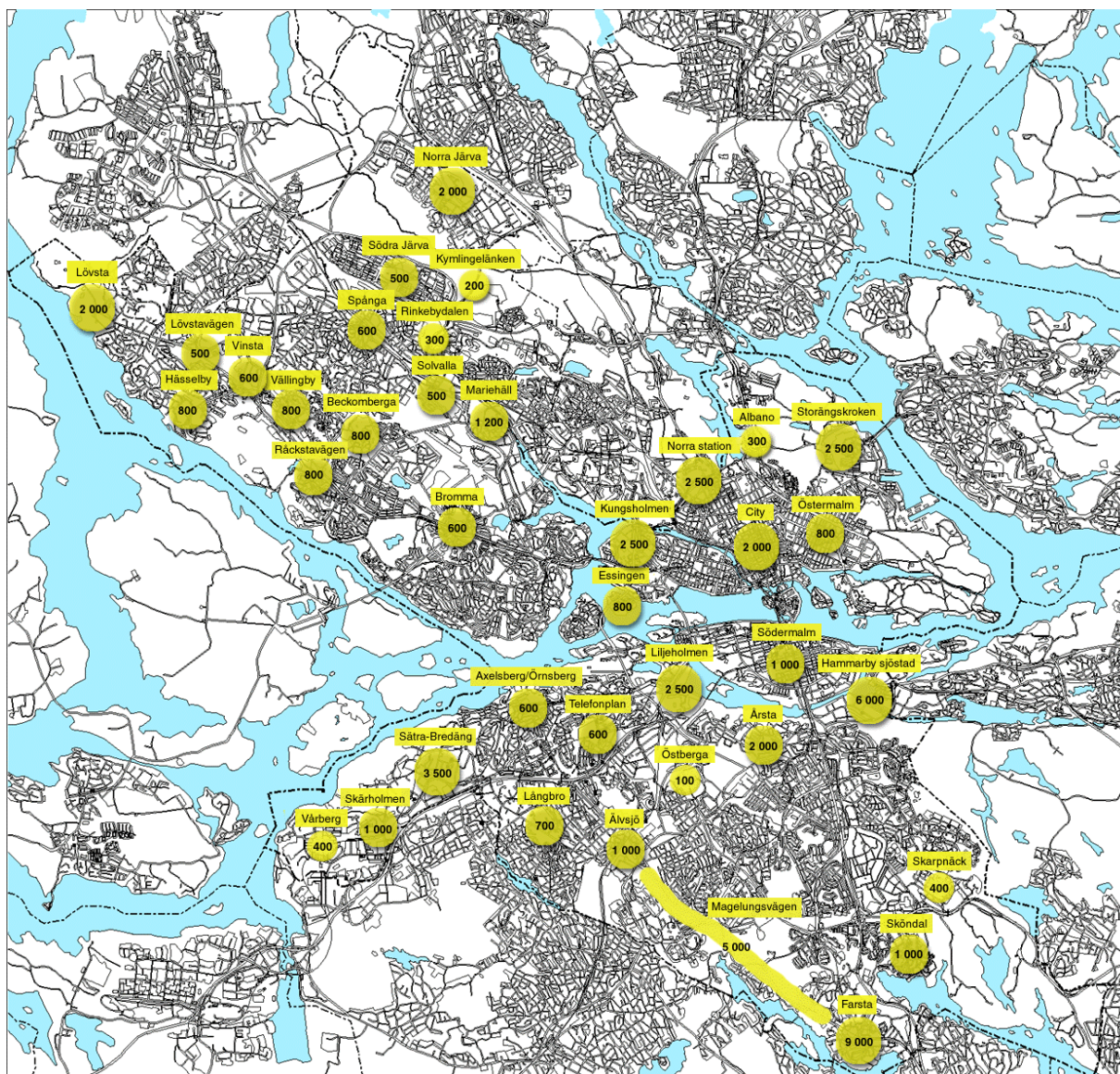
1. **Sänkta skatter på byggande och boende**
Stockholmsregionen betalar årligen 25 miljarder kronor i olika boendeskatter till staten. I en nyproducerad lägenhet står skatter och avgifter för mer än 60 procent av hyran.
2. **Förenkla regelverket för byggande och boende**
Allt fler lagar, förordningar och föreskrifter styr plan- och byggprocessen, vilket medför att bostäderna fördröjs, fördyras och i vissa fall inte alls blir av. Plan- och bygglagen (PBL) måste förenklas, miljöbalken och riktvärdena för buller ändras. Staden bör även se över sina egna krav i syfte att förenkla byggprocessen.
3. **Tredimensionell fastighetsbildning**
Genom tredimensionell fastighetsbildning blir det lättare att bygga bostäder ovanpå kontorsbyggnader, vägar och spår.
4. **Inventera byggbar mark**
Under kommande år bör markanvisningar bland annat ges för nya bostäder längs Magelungsvägen och i Skärholmen.
5. **Högre exploatering**
Vid nybyggande bör en hög exploateringsgrad eftersträvas. I innerstaden och vid goda kollektivtrafiklägen skall låga hus endast tillåtas i undantagsfall.
6. **Nya vägar och spår**
En förutsättning för Stockholmsregionens tillväxt är nya vägar och spår. Nya satsningar på infrastrukturen öppnar även för nya bostadsområden.
7. **Stoppa straffen på tillväxt**
Det interkommunala utjämningsystemet måste ändras så att det inte drabbas kommuner som är i stark tillväxt befolkningsmässigt och ekonomiskt.

Markanvisningar för nya bostäder dec 1998-sept 2002

Totalt 13 832 bostäder
varav 6 888 bostadsrätter
193 småhus/villor
575 kooperativa hyresrätter
4 336 hyresrätter (varav 3 293 kommunala)
varav 986 studentbostäder (varav 660 kom-

Påbörjade och färdigställda bostäder i nyproduktion 1998 – 3:e kv 2002

	Påbörjade	Färdigställda
1998	885	1 224
1999	1 328	1 170
2000	1 310	1 150
2001	2 912	865

Lövsta	2000	Storängskrogen	2500	Liljeholmen	2500
Lövestavägen	500	Albano	300	Årsta	2000
Hässelby	800	Norra station	2500	Axelberg/Örnsberg	600
Vinsta	600	Kungsholmen	2500	Telefonplan	600
Vällingby	800	Essingen	800	Östberga	100
Norra Järva	2000	Östermalm	800	Sätra/Bredäng	3500
Södra Järva	500	City	2000	Skärholmen	1000
Kymlingelänken	200	Södermalm	1000	Värberg	400
Spånga	600	Hammarby sjöstad	6000	Långbro	700
Rinkebydalen	300			Älvsjö	1000
Sollalla	500	Innerstaden	18400	Skarpnäck	400
Beckomberga	800			Sköndal	1000
Råckstavägen	800			Magelungsvägen	5000
Mariehäll	1200			Farsta	9000
Bromma	600				
Västerort	12200			Söderort	27800
				Totalt	58400

SPECIFIKATION AV EKONOMISKA FÖRÄNDRINGAR

Se särskild fil